

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A Zala megyei Gazdasági-Egyesület, a n.-kanizsai tisztí önszegélyező szövetség és több más egyesület hivatalos közlönye

31. szám.

Nagy-Kanizsa, Szerdán 1877. augusztus 1.

IV. évfolyam.

A nőkről.

Régen megtörtént. Kár is felidézni, mert jól tudom, hogy sok embernek ad méltánytalansági vádra alkalmat.

Nagy és új eszme áramlat volt ez annak idejében. Felkarolta boldog boldogtalan. Hogyne, mikor egészen újnak tűnt fel?

Maga az eszme tagadhatlanul szép és az egyenjogúság örök törvénye alapul. Hajlandók volnának megpöndítését kizárólagosan korunknak tulajdonítani, ha a társadalom legfelsőbb rétegében erre az előidőkből is példát nem találunk.

Eltekintve az egyéb európai műveit népek történetétől, eltekintve a közép Spanyol Isabellától, az ujkori angol Erzsébet és a skót Stuart Mária szereplésétől: hazánk történelme is nyújt erre példát. Itt látjuk a trónon Máriát, Nagy Lajos leányát, később Mária Tereziát; ki már III. Károly idejében szentesítést nyert pragmatika szanctio értelmében hazánk törvényes uralkodója volt.

Ime tehát hazánkban a társadalom legfelsőbb rétegére, a koronahercegnőkre vonatkozólag a nőemancipáció eszméje részletesen törvényesen valószínűsített. — Hogy a nőuralom az állami élet primitív állás-pontján mennyiben volt káros vagy ártalmas, az nem tartozik cikkünk körébe, mivel ez pusztán példakép hozatott fel arra, hogy az eszme régebbi. Ennek megbírálása a történelem feladata. — Ha tekinteteket vetünk egy Medicis Katalin, Erzsébet, Stuart Mária, magyar Mária, Mária-Terezia részben egyenes, részben mellék-uralkodónok szereplésére: látni fogjuk, hogy mily nagy mérvben győzött a szivindulat az uralkodói szükséges józanág felett, úgy jó mint rossz irányban. — A jelenlegi alkotmányossággal szemben igen természetes: a nőuralom egészen más eredményeket szülhetne. A nőuralom már Krisztus előtt található a velünk rokon szittyanepeknél. Így Bonfin a Don és Duna közötti több apró szittyanepekről emlékezve, egy Zarina nevű uralkodó nőről tesz említést.

Vajjon ez adta-e meg az alapot a nőemancipáció eszméjére vagy más? nem tudható. Ha ez adta meg úgy tulajdonképen nem most született, hanem csak általánosítást nyert. — Mint minden újnak, úgy ennek is előharcosa az ifjú, lángvérű Amerika volt. Ott állították fel legelőször nőiskolákat. Itt kaptak lábra ezzel majdnem egyidejűleg és ebből folyólag egyes iskolák, melynél fogva a különféle gyermekek már a szegény korban együtt élnek szoktatva. Szerintök az együtt élő szokás levételzei amaz ül-morált, mely a serdülő lányoknál az ifjakkal szemben tapasztalható és a növendéklány nem eshetik ama szédületbe, melybe a ritkás szokatlan találkozás alkalmával erénye és boldogsága árán jut. — Mennyiben van igazok: iskolák szelleme mutatja.

Amerika állított legelőször felsőbb nőgyermekeket, s csakhamar nőnek jogszok, orvosnövendékek mind csupa szoknyás alakokból. —

Mikor egy öreg urnák említém, hogy Amerikában a nők ügyvédek lehetnek.

„Nincs ez Amerika — szöjt — hogy perelni tanítatja őket; természetöknél fogva s teljesnek tekintetben bármely juris doctoron.”

Amerikában bizony mostanság csak úgy replicálnak a kedves ajkú nők, s ép oly tudományos buvárkodással vizsgálják a beteg férfiakat, mint bármely maguk forma törzsből férfi.

Hazánkban lánglelkű Eötvösünk a minden eszményiért rajongó keblű pártatlan tanítóbarát volt első, ki az eszmét, ép a tanügyi téren érvényesítette. Ezóta jöttek iskoláinkba nőtanítók a tetemes állami költségen szervezett és fentartott tanítónő-képzőintézetből.

Tekintsük keresztül a nő emancipatio eszméjének kiviteh célját és eredményeit!

A férfi már belvilága, akaratereje és külalakosánál fogva aktivitásra van utalva a természetől. A férfit erős visszahatás, küzdővágy jellemzi; míg ellenben a nőt már kedélyvilága külakata passivitásra utalja. A férfi

hazája a tettek tere, a nő a család. Ez az jól van így; mert ha mind a nő, mind a férfi küzdésre, küliadó cselekvésre volnának utalva, mivé törpülne, hová súlyedne a gyermeknevelés szent ügyje? mi lenne a családi szentélyből, hol idegen kezek tán veszélyes mérget hintonének a gyermekekbe? — Vagy hol találhatók meg a női arc legdicsebb zománcát, a szemérempiert? Hisz a nő különféle hivatali teendők alkalmával oly helyeken volna kénytelen megjelenni, mely rövid időn letépné onnét azt a kedves pirulást! — Az így megfériasodott nő aztán ama csekély időben is, melyet gyermekei körében töltene, hogy tudná az ártatlanság érzelmét a gyermekkebelben megőrizni, annál inkább táplálni? — Azért alkotó a természet a nőt, hogy oly gyermekednek, hogy a hasonlóság törvényénél fogva befolyást gyakorolhasson gyermekére. De — én azt hiszem — elvesztené a hatási képességét, minhelyt a külső hatások következtében szive naiv gyöngegséget elvesztve, nőiséget levetkezne. Ez pedig a férfias hivataloskodásnak majdnem természetes folyományja volna.

Hazánkban ez ideig a jelen állásponton leginkább tanító- postamester- és távirásznók szerepelnek.

A boldogult nagy férfi, midőn az eszmét valószínűsítá, a tanítók anyagi helyzetét akára javítani, mivel az egy helyen működő két különféle tanító egybekezelését intézménye biztos következményének hívé. Ez eset azonban — amint a tapasztalás bizonyítja — ritka mint a fehér holló. Halhatatlan Eötvösünk nemes lelke nem tudá bé az emberi önzést és kincs-szomjút meg-elűni — hazán, mint szegény leányt — de anyja vedszárnyai alatt élve a szerencse megkeresné, így azonban elfordul tőle az emberi bizalom. — Az emberek önmaguktól itélnek. Ime nova törpült a nagy férfi eszméje!

Hazánk földrajzi fekvése, nemzeti ősjellegünk magőrzése, de meg általános emberi rendeltetésünk is azt kívánja, hogy nőnk mindenek fölött honleányok és jó anyák legyenek.

Lobogjon keblőkben a honszerelmem tüze! Legyenek telékesítve mindazon erényekkel, melyek a magyar hölgyet hajdan oly dicővé tevék! Tudjanak első sorban és mindenek előtt a hazának ifjú fiakat és lelkes leányokat nevelni!

Van elég férfi, kiknek a természet a hivatalos viselésére, a család fentartására elég tetterőt adott. Anyák kellenek! — Tanulják meg honleányaink a korszerű nevelést, de ne azért, hogy az iskolában, hanem hogy a családi szentélyben érvényesítsék!

A tetemes költséget igénylő tanítónőképzőintézetek helyett sokkal eredményteljesebb volna az egyes vidéki városokban három-osztályú felsőbb leányiskolákat állítani, melynek harmadik osztályában kiválóan a nevelés és ennek rokon tárgyak a lélek és gondolkodástani adatoknak első két osztályú felső leányiskolák már ugys majd minden városban fel vannak állva; s mily csekély összeg kellene a harmadik osztály felállításával ezen cél kivitelére!*)

Az a város mely ezt önjerejéből is képesné; leguagyobb legdicsebb jutalmát tette eredményében találna, majd mindjárt sorakoznának az utánzásra méltó példa után!

Oly városokban, hol férfi tanítóképzők vannak felállítva, ennek kivitele egyetlen fillér elköltése nélkül létesíthető. Vajjon miibe kerülne ha p. minden héten csak 2-3 órát adna a már említett neveléseti tárgyakból a pedagógia tanára vagy felosztva két-három tanár? Az fel nem tehető, hogy volna képző tanár, ki legalább a lélek- és gondolkodástani nevelésére? Tenát a tulajdonképeni neveléstani elő adhatná hetenkint egy órában a pedagógia tanára, a másik két tárgyat más két tanár egy órában. Így lenne meg a heti három óra — Hallgatónkúli az er. messég bizonyos fokán álló, ki 14-15 éves lányokat már fel lehetne venni. — Ez által az illeto

*) Nem osztjuk tekintetben a munkatársunk észrevételét. Feltehetően ugyanazon helyen lehetne a tanítónőképzés, de a véleménynyilvánítás szabadságának órájain fel nem helyt bírtunk cikkünknek.

A „Zala” tárczája.

Beszély cím nélküli.

W. Japkatól

Szép tavaszi regg volt. A felkelő nap arany sugarait árasztva szét K... város egyetlen csinos utcáján, a főutcán, hogy meg én is, ki a szobát hetekig őrizni szoktam, kicsalva az enyhe, majusi napsugár által, az említett utca föl-alá sétálva, szivtam az úde reggeli léget s különféle vidor dolgok jutottak eszembe. Epen egy adoman mosolyogtam, melyet a „Borszem Jankó” utolsó lapjában olvastam, midőn egyszerre nevetés utótte meg talaimet és hangok, melyeket egy szőke fiatal ember, egy barna megörva arcú ifjúhoz intézett, kinék németes arcában semmi bizalomra gerjesztőt sem fedezhettem fel.

A talragasok növekedéséhez fogtam, s Ekvától örökös tulajdonságaimnál fogva halálosdztam, hogy tulajdonképen mily titok birtokába jövök, mert az uriak észre nem látszottak venni, pedig közvetlen hátuk megett álltam, s így, minden szót kényelmesen hallhattak; ez is kicsiny személyiségemnek köszönhető.

Jó napot Pista! — Ugyan mi a nyila hozott léged így korán a főUCA sarkára? — csak nem valami kaland, mi? — kérdé az első ifjú a barnának vallat veresve, csinos, hajlékony sétatálcájával.

kem, e jelen pillanatban — felelé kedvetlenül visszatérülva a kérdett.

„Ugyan ne gyerekeskedjél, csak nem akarsz tuskolódni előttem? Valid be barátom, te szerelmes vagy. Na- na csak ne nézz oly haragosan reám, mintha fölhalni akarnál. Nem esniek sem lehetett boszúsabb tekintete, mint most neked. Hallod? Légy egy kisbe bizalmasabb. Ugy-e én, midőn Irennél volt viszonyom, azonnal értesítettelek téged határtalan szerelmeürről. Akkor azt hittem, ha! ha! ha! hogy jobban már szeretni sem lehet mint őt; hanem mióta rólad megokosodtam, nagy változason mentem körözöttül; észre venni kezdtem, hogy Iren szemel nem oly fénylők mint Fannié, kinék szép szemel mellett, még csinos hozomány is van, s ez már egy ok, hogy imadjam őt. Ezért elmagyntam a kis Iren-t, ki sirt egy keveset, de eddigelő már valószínűleg megvagasztalodott.”

„Minok hadarsz így hiába valóságot űszó-viasza? — Mit érdekel engem a te Fannié és Irened? Csak fölingerelsz ellened. Kevesebb szó jobban megette volna hatását... igazad van — sőhajtá — Cupidó érezeti velem hatását, hatalmat.”

E pillanatban télt alakú, szőke fűrtős fiatal leány hatadt el mellettök és a hozszu utak egyenesen irányába tartott.

alkonyodnék, azt hinném, hogy Zephr lengedez büvös hajhulámái közt, de így midőn után réggel van, meg kell elegendnem, ha a fátyoloszat Aurorához hasonlított, a hajnali csillaggyal ragyogó szemében. Valóban egész lenye felcsigazza lelkesedésemet.”

Hát még ha házi körében látnád őt Sándor — válaszolá fölmegedve hév szavaitól Pista — egy angyal sem kedvesebb nála. Ah de hiába keresek nála érzelmét, olyan hideg szóvalam, mihelyt szívem érzéseit lefesteni előtte megkísértem.”

„Ugy, hát ezen hölgy jelenleg ideológ? E kegyetlen bájos sőrén! Kérlek ismertess meg nevével.”

„Baranyai Lilla.”

E közben kerülve párbeszédök helyéről elmentek, engem gondolataimmal magamra hagyva.

Baranyai Lilla barátnóm, egyszerű atyálan árva, szép tohatséggel fölruhazva, mi pénzbeli hiányát, a szememűs emberek előtt, pótolni látszott.

Finom magaviseletű büszke leány ő, de éppen nem kevésly s volt lényében valami solid bajosság, mely széppé, kedvesé tette őt. Időnkint meglátogattam őt és ilyenkor jellek írók költeményeit bírágtattuk, szavaltunk, s ő mindenképpen nem csekélyest értett.

bózzá, hogy keveset a hallottaimól vele közöljek.

Nagyon elpirult midőn a Pista nevet kiejtettem és mindg nagyobb zavaros jött midőn részletesen leírtam a párbeszéd minden mozzanatát.

Mindjárt tudtam hányadán vagyok az ön kis barátnómmal; szerelmes volta Pista nevezett ifjuba, hiába takarta el arcát köntényébe. —

Az nap nem jutottak eszünkbe a könyvek. Lilla mindig bizalmasabba vállt. Előente háteletéről beszélt, míg végre megvallotta, hogy nagyon szereti őt. (t. i. Pistát.)

En nem szóltam semmit, nem mentam meg barátnómnek, hogy mily különös ellenszennyvel viseltetem azon leány iránt, ambar gyűlöletemet csak is azok a kiállhatlan német vonások okozták, de már ez is elég ok volt arra, hogy aggódjam Lilla jövője fölött. —

Egy évre egészségi szempontból a keshetelyi fürdőhelyre utaztam, mely időközben több levelet kaptam Lillától, melyek mindenike boldogságról szólt.

Ezek egyikében eljegyzéséről is írt Magyarri Pistával, kinék éppen néve hazudtolja meg arcának kifejezését, — s hogy jobban mint valaha szereti őt. —

intézetnek jó hírneve mind inkább növekednék.

Igy az említett szép cél rövid időn elérhető volna. Nőink anyák lennének a szó szoros értelmében; eljárásuk nem pusztán utánzás, hanem tudatos nevelés lenne.

Ha nőink nem postameter — távirász — és tanítónők, hanem szívlelkkel honleányok és anyák lennének: nemzeti nevelésünk egy dícső jövőnek néz elé, s a hont megáldja Istentünk gyermekeiben!

Szalay Sándor.

Levelezés.

Orosztony, 1877. jul. 21.

T. Szerkesztő ur!

Quod dixi, dixi! A természet illetőleg minden reményeinknek megfelelőleg ütött ki. A búzának keresztje egy mért, a rozsa félméretű, az árpaé 2—2½ mért ad. Legkevesebb érzékenységet mutatott a rozs; mert — noha ugy csépeleték — hogy akár a muszkának is elég lett volna: üres keble alig-alig hullatott egy-egy kalászkönnyet. A rozsnál ezen hiányt a virágzóskor uralkodó szeles idők okozták. Ugy járt szegény rozs is, mint az oly férfi, kinek ifju, virágzó éveiben a szenvedés anyai könnyét kifacsarta, hogy érett, férfikorára csupán a tompa kin maradt; kinél

„A férfi-köny nagy részét az ifju kin rég elrabolta“

A munka foly szakadatlanul. Az ember gyönyörrel hallgatja a lélekben édes gyermekemlékeket keltő csopótát, s a füstölő cséplőgépet vészes bűgücsöket, midőn Melech-gyomrába a kővéket nyeljesi. Ezekben mi falusi gazdaberek ép úgy gyönyörködünk, s lelkiünkben ép oly költői hangulatot kelt, mint az ábrándos városi hölgyek, meg a poéták szívében a ringó t, tarka szímben játszó virágtenger, a csattogánydal, az ég gyémántszemei, a csillogok stb. Mert hat szó, ami szó: bennünk is van ám költőiség, csak hogy mindig gyakorlatiasággal ölelkezzük. — az ábrándos városi lelkük ugyan akár naponta merenghetnek a ringó tó fölött, bámulhatják a virágtengert, hallgathatják a csattogánydal stb; azzal jól nem laknak! Hanem amikor a piros-pozsag ifju, falusi gazda odavezeti kedves oldalbordáját ahhoz a városi előtt bizonyosan monotonált — bűgü géphez, kivez egy marok gabnát, mely ép oly kedvesen mosolyg, mint életpárja s így szól: „Nézd anyjok, beh pompás kenyeret süthetsz ebből!“ — ez azután oly élvezet, melytől a lélek üdül, a test hizik. — Szóval itt van a valóságos magyar — élvezet!

Tagadatlanul szépek gabnánk. A hosszas esőhiány annyiban használt, hogy árpaik szárazon jöttek be: a mi pedig e gabnanemlé a főfólo. Ez az év jól beült, de be is vált, ám, mert már egyre hordják a gyönyörü, új gabonát örölni. Vidékünkön már oly nagy volt a nyomor, hogy ha most nem adott volna az Úr bőtermést: nem tudom: sok embernek nem adta volna-e utolszor csapását?

A népben egész más hangulatot keltett az idei áldás. „Ehetik a muszka — hogy dögöjjen bele!“ — szól a politikai polgár. — Pedig hiába adja annyira áldásait, musca-természet van a muszkába; nem árt annak még a török tegyver sem; nó, egyre szaporodik, mint az erdei gomba. Az Isten fulasztja zsrjába!

Dül most mindenkinek a pénz; és jön a fizetési meghagyás. Már ez örök tör-

vény: ott kérnek, ahol van. Mi meg jóhiszeműleg fizetünk adót, hegyvámváltási hátralékok, bélyegilletéket, meg az ég tudja, mi mindent, csak azután áldás legyen rajta.

Isten velem!

Igazmondó.

Helyi és megyei hírek

A főispán Keszthelyen

Keszthely, 1877. jul. 30.

T. Szerkesztő ur!

F. hó 27-én azon örvendetes hír terjedt el kis városunkban, hogy megyénk köztisztviselést a szeretetben álló főispánja, méltóságos Úrményi József ur, szerény körünkbe érkezend. A városi tanács nyomban összeült s a kedves vendég fogadtatásáról tanácskozott. 28-án azaz szombatn már mindenki tudta, hogy délután 2 és fél órakor megérkezik. Városunk ünnepes színt öltött, a nemzeti zászlók kitéztek s az utcán fel és alá járó nép arczán az öröm volt látható. Tizenegy órakor megindultak a fogatok az indóházhoz a vendég fogadtatására. Az indóházhöz érkezvén a járási szolgabíró, a városi tanács és több keszthelyi polgár a perronn foglalt helyet. A 1 órakor megérkezett a vonat s csakhamar látható lett óhajtvá várt vendégünk. Főispán urat Király szolgabíró az első osztályú váróteremben rövid, de velős beszéddel üdvözölte, melyre főispán ur felelt. A bemutatás után kocsiak tiltunk s míg félóra múlva a városba értünk. Főispán ur a grófi kastélyba szállt. — A tisztelgőket főispán ur délután 5 órakor fogadta. Először fogadta az e járásban levő megyei tisztviselőket; azután a városi tanácsot; a vidéki közjegyzőket; a helybeli községi elemi felső nép- és polgári iskolák tanstestületét. Szónok volt Wiese Károly polg. isk. igazgató, ki körülbelül a következőket intézte főispán urhoz: A helybeli községi elemi felső nép- és polgári iskolák tanstestülete örömmel ragadja meg ez alkalmat — melyben Méltóságodat szerény kis városunkban személyesen üdvözölheti, — hogy hódolatának és mély tisztelésének, melyet Méltóságod becses személye iránt érez kifejezést adjon. Mi örülnék Ó Felsége szerencsés választásának, mely által Méltóságodban a valódi erényt és érdemet megitalmazta s mely által Méltóságod előtt tért nyitott, melyben szép tehetségeit az emberiség boldogítására szélesebb körben is érvényesítheti. — Tudjuk, hogy Méltóságod egy nézetben van bölcs kormányunkkal az iránt, hogy a nemzetet valódi boldoggá csak a közneveltség előmozdítása által tehetni. Az ország csak a vagyonos és mivel polgári osztályra támaszkodhatik leginkább. A népnevelés hivatása pedig éppen ezen mivel és vagyonos polgári osztály előteremtése. Nevelés és tanítás vezet ugyanis a magasabb műveltségre, ez pedig legbiztosabb eszköze a vagyonosodásnak. Mi tanítók azonban csak magunkra mai napság a legnagyobb szorgalom s buzgóság mellett is vajmi kevéset tehetünk. Támogatásra, felülről jövő támogatásra van szükségünk. Örömmel tapasztaljuk, hogy Méltóságod megleően érdeklődik a nevelésügy iránt s hathatósan támogatja ezen ügy feltényezőinek a néptanítóknak ügyét és sorsát. Midőn ezért legmélyebb köszönetünket kifejeznök, továbbra is esekélyiségünket Méltóságod nagybecsű hajlamaiba ajánlanók, tiszta szívről kívánjuk, hogy Isten Méltóságod becses életét a hon és nemzet boldogítására, a megye s főleg a megyei nevelésügy érdekében előmozdítására és a mi örömünkre jó egészséggel még igen soká tartsa fenn! É beszédre főispán ur hosszasan felelt, fejtegetvén a nevelés fontosságát s megígérte, hogy más alkalommal az egyes iskolákat

kegyed leányát, jogvézített vagyok nemsokára hivatali nyerek és boldogítani fogom kis Lillám! —

Oh! most százszorta boldogabb vagyok mint ennek előtt kedves barátom, itt új-jamon jeggyürűjét bírom, melyet mihelyt a magamóval cserélendem föl, becületét elveszté előttem. En remélek a jövőben és most nyugodt vagyok, mert hiszem, hogy csalódnai nem fogok.

Lilla —

Ismét vissza kerültem öveim körébe s a kis menyasszonyt fölkeresni, első tendóm közé számitottam

Ábrándokba mélyedve találtam himzö keretje fölé hajolva.

Elő volt ugyan készítve látogatásomra szép telt alakja mégis össze-rezzent, midőn kezemeim szemeit elfödém.

„Kedves barátném ön az?“ — kérde búskomoly pillantást vetve reám.

Egészen megváltozottak találtam.

Mi baja? kérdém részvétellel.

Szomoruan értesített, hogy jegyese fürdve az itteni folyamban elveszté karika gyürűjét s ez őt komolyan aggasztja.

„Maga kis balga!“ — mondám neki nevetve, — hogy aggódnatik ily gyermekségek miatt, melyek vizgyatatlanságból bárkinél is megtörténhetnek.

De ő csak a levéit maradt s a költemények közül Tóth Kálmán hangulatterjes költeményét, a „Halál!“-szavaltát el néhány-szor s e soroknál:

meglátogatandja. — Itt helyén látjuk fel-említett, hogy egy lény tagból álló testület élvárná, miszerint ez illető közegek, őt ily kiváló alkalmokról hivatalosan értesíték! — Vasárnap jul. 29-én reggel meglátogatván főispán ur a hivatalokat 11 órakor kocsiak utt a Király L. szolgabíró kíséretében az indóházhoz hajtatott. Most azon imaszertü óhajunknak adunk kifejezést, hogy a jó Isten meggyék nagynevű főispánját, a haza, a nemzet s különösen e megye érdekében előmozdítására sokáig jó egészséggel éltesse.

Spectator.

A budapesti népgyűlés. Nem szám-dékunk a budapesti népgyűlés lefolyását az egyik vagy másik lap után reprodukálni, ismert dolgok elmondása volna ez. Szándékunk csupán csak az, hogy egy kis tanúságot vonjunk le róla, inkább t a r s a d a l m i és h u m a n i s z t i k u s szempontról, mely szempontok ugy látszik első sorban voltak mérvadó a gyűlést intézők részéről. A gyűlés lefolyását és eredményét bármiképpen fogta is fel a maga politikai párt állásának szempontjából az egyik vagy másik pártfőnök, az föltöte keveset nyom a latban akkor, mikor ily nyilatkozás általános emberi és társadalmi értékéről van szó. Már pedig ha az említett budapesti népgyűlésnek eredményét ezen szempontokból itéljük meg, bármint vélekedjék más, hatalmas nyilatkozásai voltak az erkölcsi érület felhaborodásának azok föltöte, a miket az oroszok a jelen háború alatt védtelen asszonyokon és gyermekeken elkövetnek. Kell, hogy minden ember undort és iszonyt érezzen a hadviselés ilyenmű kibá-gásai fölött. S kell, hogy egy nép, mely az alkotmányosság védőszárnjai s egy szeretett király uralkodása alatt ő, hangosan tiltakozzék az emberi és egyéni szabadság ilyenén letiprása ellen. Ha a külföldi sajtó egy része a népgyűlés fölött fitymállólag is beszél, nem von ez le semmit annak értékéből. A budapesti népgyűlést a nemzet osztaltalan figyelme és tetszése kísérte, s a fővárosi polgárok nyilatkozását hatható-sabbá teszi a vidék elismerése.

(Táncvigalom Zalaegerszegben a török sebesültek javára.) Kaptuk a következő meghívást: A Zala-egerszegi nők több tagja a török sebesültek javára 1877-dik évi augusztus hó 11-én Olában a Rosenkrantz József-féle kertben táncvigalmat rendez. — A rendezőség a következő ur-hölgyektől áll: Arvay Istvánné; özv. Anj-sits Dánielné, Cukkelter Józsefné, Donázy Ferenczné, Hány Józsefné, Isó Alajosné, Ruzsits Károlyné, Rosenberger Sándorné, Szigethy Antalné, Szecsódy Pálné, Szigethy Sándorné, Zarka Józsefné. Belépti díj személyenkint 1 frt. kezdete délután 5 ór-akor. Jegyek előre válthatók Horváth Mik-lós úr kereskedésében és délután a pénz-tárnál. — A játéknyczél iránti tekintetből felkértek a t. cz. közönség, hogy felülfizetéseikkel a jövedelmet szaporítani sziveskedjék. Tépések köszönettel fogadtatnak és Donázy Ferenczné urához bekludhatók. — Kedvezőtlen idő esetében 1877-ik év augusztus hó 18-án fog megtartatni. — Azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a Zala-egerszegi urhölgyek nemes kezdemé-nyezését Zala-egerszeg és vidékének közön-sége tömeges részvéte által előfogja segí-teni. S miután sok keves is sokra megy a török sebesültek részére országzerete ren-dezett táncvigalmak szép összeget fognak eredményezni, mi török testvéreink iránti rokonszenvünk újabb bizonyosága lesz.

Kaptuk a „Vas megyei régészeti egyelet évi jelentését“ (5. évfolyam) melyet Lipp Vilmos, prem. kanonok, főgymn. ny. r. tanár, egyeleti titkár szerkesztett. A 104 lapra terjedő jelentés gazdag és érdekes tartalma mellett 28 ábrával is bir. — A

„És az sem a halál, midő már más sirat! Öröm, vagy fájdalom, bú vagy éretek miatt! — Ah! az, az a halál midőn meg itt vagyunk. De halva, és magunk sira-juk önmagunk.“ keserves sírásra fakadt.

Kinos előzert gyötörte szegényt! —

Igen sokszor találkozam most Magyar ellenzenves alakjával, ki gyűlöletes pillantásaimmal keresztül dőfniszere tettem volna, s meg is tettem volna, ha csak szemeimet bárdá váltostatni, hatalmam alatt állandott

Anok a ravasz szemek, az a ráncos arc, még kiállhatatlanabbnak tünt föl mint valaha. — Lilla, már több mint két éve meny-asszony, és ez idő alatt nagyon halványná változott át. —

Egy napon midőn ismét hozzá men-tem, égető könnyekkel szemeiben jött elem és átölelvé, sokáig sirt keblemen.

„Ne siron!“ — mondám vigasztalva, annélkül, hogy bánata okát megkérdeztem volna, mert előre sejttem, hogy senki más nem okozhatott fájdalmat neki, mint az a németes arcu ember.

„Boldogtalan vagyok“ — rebegé csü-gedten, könnyeit felszarítani igyekezve.

„Mi történt?“ kérdém.

„Ah! ő nem szeret engem már ugy mint előbb!“ — felelé kétségbeesett hangon.

Nem szóltam semmit jól gyanítam én azt előre.

Ah; az az átkozott németes arc! Vigasztaltam s azután távozám. —

(Vége köv.)

fűzet tartalma a következő: A római nobilitás emlékei Vas megyében. Lipp Vilmos. — Baumkircher András. — Babics Edu. — Ormai életképek. IV. A temetkezésék. L. V. — Feliratos édesnyek a vas megyei régészeti társaságban. L. V. — Adalék a Romy történetéhez. L. V. A vas megyei régészeti társaság tevékenységének rövid története. L. V. Ez értekezésen kívül tartalmazza a fűzet az egyelet tisztviselőit és igazgató választmányát; az egyelet alapszabályait; a titkári jelentést, mely az egyelet örvendetes haladását emeli ki. E szerint az egyeletnek 5 tiszteletbeli 43 alapító s 610 pártoló rendes, összesen 663 tagja van.

— Odry Lehel, a budapesti nemzeti színház elsőrendü dalművésze Keszthelyen, a Miklósy szinkörben négy előadásban vendégzerepelt. Julius 24-én a „Két pisztoly“ — jul. 26-án „Parigi Jancsi“ ban nagy tet-szé nyilatkozatok közt játszott s éneket jul. 29-én. Pál és Virginia“ nagy operát a „Madárdal“ éneklé, melyet a színház közönség kérésére ismételt. Ugyan-ak 29-én a „Va asszhegedü“ című operet-tében mint Mathieu apó lépett fel. A kitűnő éneket a közönség zajosan megtap-solta. Jul. 29-én Tóth Edu „Falorossza“ ban Gündör Sándor szerepét játszva s ezzel befejező vendég szereplését.

— Búcsu estélyt tartott jul. 29-én a Niesznerkertben a keszthelyi m. kir. gazd. tanítvány ifjusága. Az estélyben részt vett az egész tanakkar is. Volt számos toaszt s Balas Arpad igazgató hosszú, szép toasztjában Paray és Vákey 3-ad évet végzett növendékeket különösen megdicsérvén, s ő nyundokaiuknak követésére hívta fel az ifjuságot. Beszédjét zajosan megéjezték. A kedélyes mulatságnak éjféli után lett vége.

(Öngyilkossági kísérlet.) Nagy-Kamizán f. hó 30-án délután egy szobaleány az ugynevezett „Caiglenice“ tóba ugrott, ezt észre vette egy arra menő legény s meg ideje korára kihuzta a vízből a veszályben lévő leányt. —

— Biba Eugenia k. a., a berlini operaház jeles tagja több kanizasi s keszthelyi közreműködéssel aug. 3-án Keszthelyen hangverseny t tartand. — A műsorozat a következő:

— Műsorozat, Biba Eugenia k. a. a berlini kir. udvari operaház elsőrendü énekesnője által Keszthelyen 1877 augusztus hó 3-án rendezett hangversenyéről.

I. Szakasz. 1. Változatok magyar népdalok telett; zongorán. 2. Aria „Diana dalműből“; éneki a hangversenyző. 3. A „koldusasszony“ költemény Szász Károlytól; szavaja Vértessy Béla ur. 4. „Licht und Schatten“ (hum. ének Quodlibet) éneki Olop Imre ur. 5. „Dalok“ Taubertől éneki a hangversenyző.

II. Szakasz. 6. Változatok magyar népdalok fölött; zongorán. 7. „Magyar dalok“ éneki a hangversenyző. 8. „Die Zivilein in Ungarn“ előadja Olop Imre ur. 9. „Mohaci koldus“ éneki Zsaly Lajos ur. 10. Waizer „L'estasi“ éneki a hangversenyző. Belépu díj 1 frt.

(A párizsi magyar egyelet) bizottsága a következő levél-közlésre kért felvonnunk, melylyel a hazafias érdelemmel Kalocsai érsok az egyelet pártolói közé lépett: — Tisztelt egyelet! Még levén győződvé arról hogy a tisztelt Egyelet a magyar nemzeti életünket mindenkor erősíti és most is a világ bármely országával szemben előnyösen kitűnő azon szövetségeit tartandja neves cseljai előmozdításában szem előtt, mely a magyar nemzet érdekében a vallás-erkölcsi élet érdekeivel szoros összekötetésben tartotta mindenkor és tartja meg most is, szívesen járulok előttem kifejezve szándékait elősegítéséhez egy 100 o. é. forrásiúl költségreveléssel, ha abba való beegyezéssel, hogy emlékiratunk alá az én nevetem is tegyek. Járulékomat (ide ceatolva) kérem, fogadják hazafiai üdvöletemet és teljes tiszteletem kifejezését.

Bécsben, 1877 június 29-én

Dr. Hajnald Lajos

Kalocsai érsok.

A szódavízről kell megemlékeznem folytatva, mert tárgyát képezi azon kérdés megoldásának: hasznos-e avagy ártalmas az emberekre? — E lapok 30-ik számban az E. - r. után szót emélt a szódavízről, helyesen vizsgálgoztatta történelmet, egyáltal hatását is körvonalozta, ugymond:

1. „A szódavíz kétségkívül elősegíti az emésztést, étvágyat kelt s a kellemes érzetet, mint azt B a u c h a r d o t tanár bebizonyította, nagyban elősegíti!“

2. „Különtele pathologicus (beteges) állapotoknál a szódavíz szolgálatja az egydűh ital, melyet a beteg könnyen eltur!“

3. „Mindamellett egészséges állapotban is igen tartózkodni kell annak túlzott fogyasztástól, mert következményei rendszeres fogyasztásból, utalát a az emésztő szeivek ellankasztása.“

4. „Ebed után 2-3 pohár szódavíz utáng eleges. Sőt igen hasznos, ha a szódavíz ivásától egészen tartózkodni az ember, nehogy a gyomor is nagyon hosszásokjék.“

Felkötélésnek oka az, hogy az E. - r. cikkirőja némű ellenmondással tündötté le a szódavízről, mennyiben midőn egyik szót

Yaban azt hathatás italnak jellese, akkor a másikkal javaslatba hozta, hogy az em- ter annak ivásától egészen tartózkodjék. De ez birt arra, hogy a következő pótmeg- jegyzést tegyem a az olvasót annak hatá- sáról értesitem, utáni aggodalmait elhá- ittam.

A szóda víz szénsava által teszi magát kellemes, kedves itallá, a vegyalladéka idító. Szénsava által hat a vérédegy, — idegrendszerre csillapítólag, éltetőleg, le- veri a vérédegyek, az ideg beteges izga- rottságot, kiegyenlíti a közérület súlye- nyene felbomlását, csillapít, hűsít, az emészt- őszerveket rendes munkára sarkallja, rend- ben tartja az emésztést, korlátok közé szo- rítja a felesleges nyálkaképzést a gyomor- ban, belekben, húgyzervekben, lágy sző- ket csináti, javítja az epét, hatalmas orvos- ság gyulladáso, idős bántalmakban. Nincs, nem létezik betegség, melyben a beteg ne fogyaszthatná és jótékonyan ne hatna egész valójukra.

Midőn a szóda vízben ennyi sok jó tulajdonságot lehet feltalálni, felesleges ak- kor mondani, hogy az emberek szokjanak el tőle. Tudva azt, hogy a jó emésztés alapja a jó egészségnek és rendes életfo- lyamnak, tehát a hosszú életnek; tudva, hogy a szóda víz minden betegnek kivétel nélkül ajánlható ital, inkább kell mondani, nélkülözhetetlen áldásos készítménynek, mint mellőzendő tárgynak.

Megengedem az E—r cikkirójának, hogy tulságos mennyiségben élvezze inkább azt, mint hasznát, és megengedem azért, mert jól tudom, hogy még a legfinomabb pecse- nye is ártalmas, ha tulságos mennyiségben használtatik, árt a víz is, ha tulságos men- nyiségben öntetik a gyomorba, és árt még a seimmi is, ha felesleges összegben jut ki az embernek. De bizonyos vagyok abban, hogy a ki nek ebéd után a 2—3 ivópohárra való mennyiség nem árt, annak nem fog ártani, ha naponta 4—6 pohárral iszik is meg. Merem ezt állítani, mert látom és tu- dom, hogy nem árt, még inkább merem mondani, mert úgy veszem észre, hogy a mióta évekről évekre jobban elterjedt an- nak közhasználása, nevezetesen jobb a köz- egészségi állapot, s a mióta majdnem min- den csárdában megkapható, alig van beteg.

Midőn a szóda vízben ily áldásos erőt tudok, kívánom, vajha az isten sok szóda- vízforrást teremtene, hogy minél többen élvezhetnék hathatós, éltető és gyógyító erejét. És, hogy csakugyan áldásos, és egészséges ital, bizonyítja az is, hogy an- nak gyártását az orvos-rendészet nem tiltja sőt terjedelmes gyártását engedélyezi tá- mogatja.

Ezek után újból felemlitem, hogy Nagy-Kanizsán Wucskics urnak szóda- víz gyárában olyan szóda víz gyártatik, melyben a szénsav nagyon arányos, ezal- tal kellemes, idító ital, hathatós óv-gyógy- szer, mely alkalommal még arról is bizto- sítatom a szóda víz fogyasztó közönséget, hogy Wucskics ur, gépezetének rész- leteit a legnagyobb gondozással czineze- teti, következve szóda víz e tekintetben

lónyben áll. Megfelel tehát azon magas hatósági szabály rendelkezések is, mely kö- veteli, hogy az edénykészletek részletei szorgalmasan cinesztessenek.

Ugy hiszem, hogy e nyilatkozatommal kiegyenlítem a kételyt és eléggé felbá- torítottam szóda fogyasztóinkat a további használatra, megmondottam egyúttal azt is, hogy N. Kanizsán Wucskics urnak szóda víz e tekintetben.

Terskányi József
magyar iásztan orvos.

— **Segélykialtás a tavoból.** Porosz- sági Memel városából Dr. Rüll hitzónok, az ottani „Memeier Dampfbote“ szerkesz- tője egy felhívást küldött hozzánk, mely- nek tárgya a következő: Az orosz keru- leti város Wilkomir, mely majdnem kizárólag zsidók által lakatik, leégett. Több mint ezer ház, mindenestül raktárak és bol- tok, templomok és iskolák 4 óra lefolyása alatt a lángok maradványává lettek. Hate- zer ember, éhezve és fátyva szabad ég alatt tanyáz. A város gazdagabbjai is — azt mondja az értesítés — meztelenek mint a születés napján, gyengék és gyámoltalanok, mint halál napján. Ama vidékeken a tűz- biztosítások alig lehetségesek. — Testvé- rek! — azt mondja tovább a felhívás, in- képen kétszáz fel bennetek a részvétet ezen évek során át szerencsétlenség és nyomás által egész véreig kiszívott emberek irányá- lán. Mindenre, a mi nektek kedves és azt, ne késsetek segélyekkel. — A felhívás alá az „Alliance Isr. Universelle“ helyi bizott- ságának tagjai vannak írva. Midőn ezen fel- hívást közüljük csak azon nézetűnknek ak- runk kitejezést adni, hogy gazdagabb zsidó hitközségeink a mennyire lehet távolabb lakó hitorszoaink nyomorán is segíteni fog- nak. Az adományokat Dr. Rüll hitzónok, a „Memeier Dampfbote“ szerkesztője, Memel Poroszország, elfogadja és nyugtatja.

— **Haborus hírek.** Midhát pasa 27-én titkárával és szolgaközonyzetével Párisból Bécsbe érkezett és a „Metropole“ szálloda- ban szállt meg. Megérkezése után Aleko pasa, a bécsi nagykövét, meglátogatta és hosszabb ideig értekezett vele. — Sokat remélnék, ha ismét az ügyek élére áll. — Az orosz hadi élelmész, minőségéről nem a leg- szebbe nyilatkozik „Allg. Zeit.“ — Az oroszok rusziki vésésége érzékeny vesz- teségeket okoztak azoknak. — Athenben oda törekednek, hogy szerb-görög-monte- negrói szövetséget hozzanak létre; Kandi- ában pedig már ki is tört a lazadás. — Mehmed Alipasa, az új török fővezér lel- kesítő beszédet intézett július 25-én a had- sereghez. — A mint a lapok írják, Mehe- met Ali a hadsereg feltétlen bizalmát bírja. — Julius 26-án Kaszgrad közelében csata volt, melyben Aziz pasa török osztályá- bornok golyó által találva elesett. — A ro- mán hadsereg néme a hid befejezése után átkelt a Dunán, és Nikápolyt fogja meg- szállítani. — Zimnicából parancs érkezett Bu- karasztba, hogy 2500 ágyat rendezzenek be a sebesültek részére. —

Közzgazdaság.

Aratási tudósítás.

Nagy-Kanizsa, július 25-én.

(L.) Az aratás egész a zabig be van bejezve. A különféle gabonaszemek behor- dása viszonylagosan kedvező körülmények között történt. Ha itt ott kisebb becsap- dasok voltak is, ezek csak pillanatszerű zakaszthattak. — A munkát annyira, hogy a különféle gabonaszemekre legkevésbé is káros befolyással voltak volna. Most, mikor az aratási munkások már majdnem teljes befejezéshez értek, tekintettel a tejledésben határolt kukoricaszára és más gumos nö-vényekre szükséges volna a gyakoribb öntözés.

Visszatérve az ideai aratás eredménye- res sorba kiemeljük, hogy a gabonafajok minősége, mind má régen nem volt, a leg- kitűnőbb. A cséplés egyaránt folyamatban van és mérvadó termékek részéről követ- kező eredmény felől értesülünk: B u z a, egy kereszt (20 kévéből álló) 7/8—1 mérő; k o z s, 20 kévényi keresztből 4/4—1 mérő; 1200 □ önyi holdon körülbelül 14 mérő; A r p a, 20 kévényi keresztből 1 1/2—1 1/4 mére, 1200 □ önyi holdon 18—20 mérő.

A buza átlag tiszta, szépszínű, ritka esetben fordul elő az úszóg. A rozsa teljes sze- inű, tiszta és szép zöld. Az árpa fehér, teljes szemű de a romlásos érés folytán kissé ke- mény. Zab aratása e heten folyamatban van; az eredmény fölött csak később ér- tesülhetünk. —

A betivasárookra való szállítás gazdá- ink sokoldalú eloglaltsága miatt csakély volt. Azon kevés, ami a piacra hozatott, hamar vevőre akadt magas áron is. Külö- nösen élénk volt a kereslet urasági buza után pontos szállítás mellett, s megtehető mennyiségek vétettek svajci és triesti há- zak képviselői által. — Mai jegyzéseink kanizsai vasút: B u z a 80/88 1. hektoliter- ként 12 frt 25 — 12 frt 34 kr.; 75/83 per hektol. 11 frt 90 — 12 frt 10 kr.; A r p a, chev. 728 kilogr. pr. hektol. effective 8 ft 00 — 75; A b r a k 650 — 604 kilogr. pr. hektol. effective 6 frt 50 — 6 frt 75. Aludna metermázsaunkat. —

Csarnok.

A bün gyermeke.

— Hestely levelekben. —
(1. Folytatás.)

Ödön Tivadarhoz.
Budapest, 1872 jul. 10-én.

Mért tudtam én fellegvárt építeni? — Mért teledtem el azon lélektani lehetetlen- séget, hogy a mar kifejedőt és kifejedési folyamatában bizonyos határozott jelleg- telvett jellem kulcrok és külvilágok al- tal át nem változthatató? — Bevett bar- atom tejed lánya, és a mig lágy volt, addig jellemed is az maradt, most midőn már kemény, erődnök és akaratoznak nem le- hetek azélező kovácsa.

Menj saját táidon, feledd, hogy ve- lem az életben találkörtál; hasz van pap- elég a világon, menj el egyikhez, gyónj meg, kéri bünbocsanatot, azutan vedd ki az ár- nyeket és turbokölj vele valahol a világ egy zugában. — Töröljem ki a multat emlékezetedből? Én éppen az ellenkezót aka- rom tenni, és megfogjuk látni, mily hatást gyakorol rad egy pillantás azon lompkam- laba, melyben megmúszit remények töröl- velt viragai hervadozva hevernek, mely- ben tengeret találai a csatkozásoknak, és a tengeren csak nagyritkán egy-egy gyón- gyot, egy-egy boldog pillanatot. Ha jövöbe szesz ciborodál, jöszödnök vizsgálása- sál rkeseredel, csak a mult az, melybe nem táz visszazéni, a nélkül, hogy el- menve egy-egy boldog percet édjén azon sok keserűségreöl meg nem teledezszel, melyben éppen midőn dúsagadag. — Engedd most hogy egy történetet röviden elbeszéljek.

Nagy külömbég van az ur és a kö- zönséges ember között. Az ur pénzért és tekintelyért megvásárolja magának ezen földön, melyen a közönséges ember az élv- ponarabol csak neta-neta kostoigathat, minden évet, minden boldogságot. Aran- ykulcsával minden zárt, mely öi kívansága tárgyatól elválasztja, felnyitja és mint egy elkényeztetett gyermek, rombol szét min- dent, mi más közönséges embernek becses és értékes.

P. báró is ilyen elkényeztetett gyer- mek volt. — Megunta a seálgatást angol kertjében és parkjában kertész művészi- keze alatt szépen nyilo viragok között; el- ment ki a szabad természetbe, hol nincs ugyan művészi szépség, de mindu terem- meny oly egyszerű és szimpia, mint a ter- mészet maga saját nagyzerűségében, hogy ott mondani szorakozást keresgen. — Te- hetett ő róla, hogy midőn ur kastélyat ott hagyta, és leszáit a nép köze, éppen Linka jött eljébe? — Tehetett ő róla, hogy ez egyszerű mezei virag jobban tetszett neki, mint angol kertjének kamellai ciprusai és repkényei? — Mitövé legyen? — Ha va- laki az ő kertjébe belopódzott volna, és ott csak a gondosan apolt utban csak láb- nyomot hagyta volna, nem tudott volna neki megbocsájtani, de a szabad természet- ben ő egy viragot lelt, „gazdatlanul jöszag“ gondola, és letépö. Tivadar, így csaita meg atyad Linkat, és Linka a te anyád volt. Atyad sok ideig nem volt, és ha mint 3 éves gyermek kerdézősködtél utanna anyad- nál, ez elpirult és nem felelt. Születesed megbolyogezott, te fattyu vagy. És midőn Tivadar még félig gyermek, beteg anyja apolásáról gondoskodva, és saját és anyja kegyeronek megkeresese végett lenlazo munkat végezett, midőn nyomorgott és masz- kalt egyik házarkától a másikkoz (háegtol- kmozva és P. báró nevelése az ifju báró- val négyes fogatban kevélyen hajtattat el mellette, a rongyos nára nem is ügyelve, ki hltte volna, hogy a rongyos és a kenyes edes testverek? —
(Folyt. kov.)

Felelős szerkesztő: Hoffmann Mor.

Sorsjegyek

412. — 3-3 kisorsolható

értékpapírok

tulajdonosaihoz.

Minde az étöbő napokban a Grac-Györ- sorsjegyek két szörszeremny ének sor: 6696.5 sz. és 4690 sor 9 sz. szörszeremny ényét; feltédeztük és az által mindegyiket kőbő

75,000 ezüst fnyi

eddig el nem vitt nény birtokálá jutoztunk a sors- jegyek és kisorolható értékpapírok tulajdonosainak ajánluk hogy

Sorsjegy- utánvizsgálási és utántekintési Irodánkhoz

Stadl, Kärntnerstasse 14, 1. Stock

forduljanak, midtan mindennemü sorsjegyek f6 és melléhszeremnyei át nem vétettek és a pénz a nyé- rök számára letétünékenyve van.

A revizió-ért, sorsjegybenint 2 Art, számlitnak leyölt váhamért nemém postidj és kényük kerdé- zöködedésnéni az esedékes összeget kezébélyegekkén mellékélini.

A „Allg. Vorlosungs-Zeitung“
Adminisztratója
B É C S, 1. Kärntnerstrasse 14, 1. emelet.

ST. LORENZI-ÁSVÁNYVIZ FORRÁSI VÁLLALAT

Szt.-Lorenz-forrás.

Ezen kitűnő stájer Lithium és Jodnátriumot (szikenyiblag) tartalmazó vasas savanyúvíz a bécsi és gráci egyetem kitűnő tekintélyű által Európában mint unicum jelditetik.

Ez ásványvíz rendkívüli gyógyerejét nemcsak házi használatban, hanem kiváló mértékben a kórházi haszná- lásra is kituntette. A cs. k. bécsi általános kórház igazgatósága által a vállalatnak egy hivatalos elismerő okmány kézbesített, melyben az intézet mindazon tanárai és főorvosai, kik az ásványvízet osztályaikban s betegneöl alkalmazták, kivétel nélkül mind kedvezően nyilatkoztak az ásványvíz tulajdonságai és hathatós használfelhasználtsága felől. A bécsi cs. k. wieden kórház is kiváló dicsérrel emelte el a Szt.-Lorenzi forrás kitűnő gyógyerejét a különféle, legvalószínűbb specifikum vérszegénység, hólyag- és vesé- bajok ellen, valamint idült gyomor, gyomor és a nem szerves hasi betegségek ellen.

Leitersdorfi tanár és Dr. Stoll, Schwarzenberg hercegné háziorvosa, szintén igen kedvezően nyilatkoztak. Mindezen bizonyítványok és nyilatkozatok, úgy mint számos köszönő- és elismerő levelek a vállalat igazgatóságánál mindenkinek meg- tekintés végett rendelkezésre állnak.

valák miután földbirtokom eladó volt, mikor egy barádom az tanácsolta, hogy Orlicé urhoz, a mathema- tika tanárhoz (Wilhelmsstrasse 27, most Stöderstrasse 8) forduljak. És valóban, az utasítás, melyet küldött, ki- elégitő eredményt nyujtott: meglehetően

TERNO NYEREMÉNYT

csináltam, néhány — ezer forintva — istennek hála vége van a szükségnek
Krems
(Az általa közzéadlag van hitelesítve.)

Präservatives

gummból egy hólyagból tucatzja 1—4 forint, nemkistöbbben

se b e s z e t i o z é l o k r a

EMPECHEUR

legújabb készülek éjjeli magömlések megakadályo- zására, darabját 2 forint használati utasítással együtt széküd

Zieger János Grácóban,
411. 10-4 gummi-csíkek s különlegessékk roktára.

Szt.-Lorenz-forrás.

E forrásvíz, a Selters-vízhez való nagy hasonlóságánál forva osztrák Selters-nek is nevezve, igen kellemes edítő-ital. A gráci egyetem tanára Peters e forrásról mondja, hogy ennek rendes használatával a betegségeknek egész serege távol tartatik. E forrás vízére erősebb mint a pémét Selters, eméltésva a Selters is erősebb. Mindezen a legelső tekintelyektől eredő, bizonyítványoktól eltekintve, a vizek józaga és gyógyerejének legkiválóbb bizonyítéka ezek rendkívüli nagy fogyasztása, valamint ezek a kedvelté a közönség előtt.

Nétáni hamisítások időelöltő megakadályozása végett az alólított forrásigazgatóság ezennel kijelenti, hogy csak azon víz valódiságáról áll jót, mely az általa megnevezett forrásokban, vagy pedig ezek által közzétett vizkontrolladúnál árustat- tatic. Egyzersmond kértenek a tisztelt vevők a forrásvízek vevése vagy megrendelése alkalmával ezek nemének pontos meg- jelölésére figyelni, nehogy a használat czélja elhibázva legyen.

Fentscher-forrás.

A szt.-lorenzi forrás-vállalat.
Kizárólagos naktár Magyarhonban:
Radocsay és Bányay-nál Budapesten és Wimmer József fia nál Pozsonyban.

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész-tudor, szülész és szemész, gyógyít gyökeresen, fényes és tartós siker biztoltása mellett minden nemű

TITKOS

BETEGSÉGEKET

- 1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint **magömléseket**, az ingerlékeny gyengédséget az ondófolysást, különösen a

TEHETETLENSÉGET

(elgyengült férfierőt:)

- 2) húgyesőfolyásokat (még oly idültteket is), a nemzórészek bujakerős fekélyeit és mosodirendű bujakort minden alakjában és elcsufításában,
3) húgyesőszióküléseket,
4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér folyást és az onnan eredő

magtalanságot;

- 5) **bőrkiütéseket**,
6) a húgyhólyag betegségeit és vizelet nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, dután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: **PESTEN**,

belváros, kigyó-utca 2. sz. a kigyó és városház-utca sarkán (Rottenbille féle házban) I. emelet, bement a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

423. 24-3.

Milhofer Ödön

hatóágilag engedélyezett

zálogintézetében N.-Kunissán

mindennemű arany- ezüst és ékszertárgyakra, valamint sorsjegyek és értékpapírokra is a lehető legnagyobb összeg adatik, a legmészkeltebb kamatok fizetése mellett.

Postán küldött e nemű tárgyakra hasonlóképen kész vagyok a megfelelő összeget pontosan és gyorsan átfordítani.

374 11-26

Hirdetés.

Vagyonbukt Neuman testvérek özöcsöfválásimánya határozata folytán közhírré tették, miszerint a csődösszeghez tartozó 11,319 frt. 28 kr-ra került vas és hasonemű áruk kőspénzfizetés mellett az adakésztől eladandók. Venni szándékosok felhívtnak, hogy irásbeli ajánlatukat folyó évi Augustus hó 10-ig előírtokhoz nyultsak be, az ajánlatok a becsár 3° ka kőspénzben, takarékpénztári könyvben, vagy állampapírban csatolandó.
A kérdéses áruk előírtokkal megtekinthetők.
Nagykanizsan 1877 évi Julius 27-én

Dr. Freund Zeigmond

gyógyorvos mint vagyonbukt Neuman testvérek özöcsöfválásimánya határozata folytán közhírré tették, miszerint a csődösszeghez tartozó 11,319 frt. 28 kr-ra került vas és hasonemű áruk kőspénzfizetés mellett az adakésztől eladandók. Venni szándékosok felhívtnak, hogy irásbeli ajánlatukat folyó évi Augustus hó 10-ig előírtokhoz nyultsak be, az ajánlatok a becsár 3° ka kőspénzben, takarékpénztári könyvben, vagy állampapírban csatolandó.
A kérdéses áruk előírtokkal megtekinthetők.
Nagykanizsan 1877 évi Julius 27-én

Csodálatra méltó a természet ereje,

ha az a kellő módon alkalmaztatik.

Bojtorján gyökér-szesz

A legrégibb idők óta fogva, mint a szörnyös bármely nemének legkiválóbb szerkezetét, a benne foglalt szörnyös-nyagoknak általánosan létesített koncentrációját általánosan felismerés okozó szerre emelkedett, úgy annyira, hogy fiatal, 15 éves emberek rövid pár nap alatt tömör szakkál kaptak, bizonyítva ennek, miszerint felezőidő alatt, általában figyelembe azon helyeket, hol a haj- vagy szakkálmóves alkalmazása valhatnék, miután a megkent helyeken, habár eddig ott még a hajnak nyoma se lett volna is látható, vagy több évi kopaszág után is az eredmény biztos a hatás megjelölő gyors. Hajhullás ellen tüstént használj! Még a bécsi „Medizinische Zeitung” is oda nyilatkozik, miszerint a Bojtorjángyökér-szesz legjobb minőségben az előállító Winkelmayer J. né kapható. Egy palack ára, több nyelven írt használati utasítással együtt 90 kr. Postai küldésnél 10 kr. csomagolás díjjal több.

Továbbá kapható ugyanitt mindenféle Bojtorjángyökér-készítmény valdó minőségben mint: Bojtorjángyökér-kenőcs és Bojtorjángyökér-olaj szép haj növesztésére a hajnak szép fény és csinos állás adására. Egy tegyél palack ára 50 kr., 1 üveg olaj ára 45 kr. — Bojtorjángyökér-cosmetique (rúdkoscs), 1 darab 30 kr. — Bojtorjángyökér-brilliant szakkálmóvesesztésére s annak puhán és simán tartására s annak szép alak adására, 1 tegyél 40 kr. — Bojtorjángyökér-hajnarkenő, bejuszpódrés, 1 tegyél 29 kr. — Eau-Athénienne legjobb és legbiztosabb eszköz az alkalmazatlan körpe elmulasztására, 1 üvege 50 kr. — Purging, tiszta növényeszer, szörnyes hajnak vagy szakkálnak az eredeti szint visszaadni, minden arányi alkatesze Enéikül, minél fogva teljesen ártalmatlan, nem fogja meg sem a bőrt sem a körmet a nagyon egyszerűen kezelendő. Egy üvege 50 kr. 1 fr. — Kiküldés végett csak legalább 1 fr. aru (csomagolással együtt) megrendelések teljesítetnek. — Használati utasítás különféle nyelven mellékelve van.

Központi szállító-raktár, hova minden írásbeli megrendelés kérések.

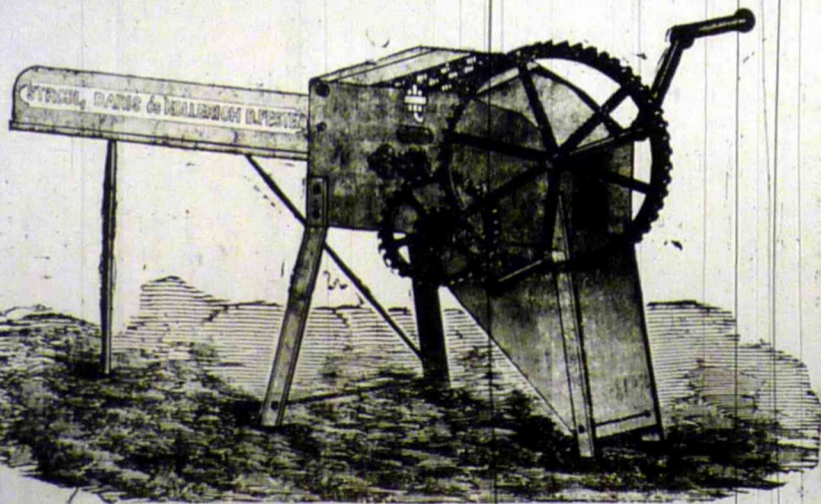
WINKELMAYER J.

Bécs, VI. Gumpendorferstrasse 159 és Stump Hergasse 13. — Budapest: Török J. királyutca 7 sz.

STROBL, BARIS és KOLLERICH

GAZDASÁGI GÉP-GYÁRA

BUDAPESTEN, 2 Nyul-utca 14-16 szám.

Ajánlja legjobb szerkezetű

CSÉPLŐ-GÉPEIT

kézi vagy lóerőre, szóró és tisztító rostált, Backer-féle és új szerkezetű rostált, zsákoló szerkezetű, borsajtó és szőlő zuzóit, mindennemű ekéit szécskavágóit, kukorica morzsolóit, ujjonnan javított arató-gépeit, magány lerakóval, új szerkezetű szóró-vető-gépeit, széna és szalma sajtóit, legjutányosabb áron.

Raktárak is léteznek:

Buda pesten. IV. ker. Aldunator 14 sz. Kollerich János urnál.

Belgrád on, Mijatovits István urnál.

Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek.

415.

4-3

Rendkívül leszállított áron.

Következő új és érdekes regények

rendkívül leszállított áron

Fischel F. könyvkereskedésében kaphatók.

Miután minden regényből csak kevés példány van, kérétek a gyors megrendelés.

PORTICII NEMA, vagy A NÁPOLYI VÉR FÜRDŐ

regényes elbeszélés. 16 füzet (Bolti ára 6 frt.) leszállított ára 1.60

„VELENCZE TITKAI”

regényes elbeszélés a velencei köztársaság korából. 13 füzet.

— Irta Berthold G. — Bolti ára 3 frt. 90 kr. — Leszállított ára 1 frt. 30 kr.

„A SZÉP LILIAS VAGY ÉLET A HALÁLBAN”

Pierce Egan angol regénye, 20 füzet, rendkívül leszállított áron vagyis 8 frt. bolti ár helyett csak 2 frt.

„A cigány nő v. a havannai menyasszony.”

Irta Montepin Xavér, 10 füzet, szintén leszállított áron vagyis 5 frt. bolti ár helyett csak 1 frt.

„PÁRIZSI JÓMADARAK”

Regény, írta Gaboriau Emil, 19 füzet, — Bolti ára 7 frt. — Leszállított ára 1 frt. 90 kr.

„A MÁRVÁNY-SZIV V. A KALANDOR LEÁNYA”

angol regény, írta Pierce Egan, 15 füzet, — Bolti ára 6 frt. Leszállított ára 1 frt. 50 kr.

Rendkívül leszállított áron.

ZÁLA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A Zalamegyei-Gazdasági Egyesület, a n.-kanizsai tisztviselő önszervező szövetség és több más egyesület hivatalos közlöny

32. szám.

Nagy-Kanizsa, Szerdán 1877. augusztus 8.

IV. évfolyam.

Tanszermuzeumot N.-Kanizsa városában.

Nagy-Kanizsa, augusztus 4.

Habár ezen cikk elő sorban azoknak szól, kik a paedagógiával foglalkozva, annak kiváló fontosságát csakhamar belátni képesek; nem főleges munka a fontos dolog érdekese oldalával az értelmiség távolabbi köréit megismertetni és érdeket költeni iránta, miután a kivitelnél e körök közreműködése úgyis alig volna nélkülözhető; kivitele pedig annál könnyebb lesz, minél inkább leszek képes a következő sorokban az ez intézmény iránti érdekeltséget felkeltetni, habár csak általánosságban kívánok ezuttal a dolog érdemébe becsatlózni.

Mindnyájan jól tudjuk, hogy a különféle kézműiparok az eszközök tökéletesedését folyton tökéletesbültek, finomodtak, s valamint a durva eszközzel nem igen lehet finom munkát készíteni, úgy a tökéletesült eszköz kétségen kívül első és legnagyobb tényezője volt a kézműipar haladásának és finomodásának. Nem vagyunk különben a szellemi téren is. A tanítás mestersege annak primitív fokán nélkülözött mindazon eszközök, melyek mai napszám nélkülözhetetlenek az eredmény bizonyos fokának elérésére. A nemzetek szellemi haladása, a tudományok folytonos gyarapodása és bővülése kétségen kívül bővítették azon ismereteket, melyekre mai nap az egyszerű embernek is szüksége van. A gépies oktatás mód, amelylyel előbb az írás, olvasás és számolás tanításánál eljárak túlélté magát s a különféle tantárgyak tanításához különféle eszközök lettek szükségesekké, a melyek a nevelési tudomány haladásával szín-

tén gyarapodtak, különösen mióta az oktatás alapjait a szemlélet vétetett, azon felfogásból indulván ki, hogy a tárgynak és egyes részének közvetlensémszerű nyújthatcsaka tárgyról tiszta, zavartalan fogalmat. Most már az oktatás minden terén a legkülönfélébb segédeszközökkel találkozunk, melyek céljainknak megfelelően egyrészt könnyítik a tanítás nehéz mesterseget, másrészt biztosabban és gyorsabban vezetnek célhoz.

A tanszerek és eszközök folytonos fejlődése és gyarapodása nem érdektelen világot vet magának a neveléstudománynak történelmi fejlődésére is, s nem egy vívmányvilágít meg az oktatás terén, mely e nélkül legalább teljesen fel nem fogható.

A tanszerekhez és eszközökhöz mindent számíthatunk, aminek a tanítót oktatás közben használni veszi. Ilyen eszközökkel bírnok most már az oktatás minden terén; ismerjük is nagyrészt, különösen azokat, melyek drága pénzben beszerezhetők: mint természetrajzi gépeket és képeket, ábrákat, kitémőtt állatokat, préselt növényeket, ásványokat, térképeket, földgömböket, kevesebb bírnok jelesebb férfiak arcképeit, magyarázó szöveggel, vagy akár a nélkül, tájképeket, különösen a megyénkbe vonatkozókat, s olyan csekélyebb az első pillanatra fel sem tűnő, gyakran a tanító által könnyű szerrel előállítható dolgokat, a melyek mindenesetre több figyelmet érdemelne, s a melyek összehordása és összegyűjtése kevés példázathoz és kevés fáradságra kerülne.

A városi tanító e tekintetben könnyebben beszél, mert — ha csak akar — rendelkezésére állnak a to-

vábbképzés eszközei a könnyebben szereshet magának tudományát a neveléstudománynak illy irányban való haladásáról. De másképpen áll ez a falusi tanítóról, ki a továbbképzés eszközeit nem igen szeresheti meg magának, mert neki sok pénzébe kerülne, de egyszer másszor mégis szeretne magának tájékozást szerezni, a mely tájékoztatást az egyesületi gyűlésein nem kapja meg, s így bizony sokról nem hall, a mit szükséges volna neki tudnia.

Itt Kanizsan nagyszámú tanító működik az iskolákban. Ezeknek érdekében fekszenek egy tanszermuzeum kezdeményezése, a melybe főfigyelmet lehetne például fordítani, a melyben az állat és növény és ásvány ország terén előforduló termékek összegyűjtésére és rendezésére, természetesen a többiek mellett. Közös erővel lehetne ezt létesíteni, és Nagy-Kanizsa városa eddig is tanítgye iránt mutatott ritka áldozatkészségről feltehető, hogy a város tanterfiaimnak ilyenmü üdvös fáradozását a maga részéről is évenként anyagilag gyámoltaná. — Csak meg akartam pendíteni az ügyet. Szóljon hozzá a kis érdekel, majd ezután én is megmondom további nézeteimet.

Hoffmann Mór.

A n.-kanizsai népgyűlés.

Nagy-kanizsa városának és vidékének közönsége f. hó. 5-én tartott népgyűlést, amelyben megbotránkoztatásának kifejezést adott a muszka atrocitások ellen. A népgyűlés példás rendben folyt le, ami nem kevésbé emelte a népgyűlés erkölcsi értékét. Pont 5 órakor lépett a népgyűlés elnöke, Eperjesy Sándor úr, a ferenczrendiek kolostora előtti téren felállított szószerke, s a jelen volt több ezer nyép nagyfigyelme közt, mely csak az ezer és ezer ajkáról hangzó lelkesült „éljen” „helyes” kiáltások által szakított felbe, a következő

A „Zala” tárczája.

A „mumus”

Ha a magyar ember eszeréves alkotmányának vétasquo-ját s államiságának peremincenziám magyarságát — itthon sz. látván koronájának segise alatt — szemben a bennlakó nemzetiségekkel — sajátképp csak más nyelvi népfajokkal — s ezeknek sokszor államellenes aspiratíóival, — sőt az országgyűlésen is nyilvánult panaszly hányavetiségük ellen — jogérszetesen védte.

Ha az omladina és matika államveszélyes üzemleit elfojtani sürgettük: azt mondták reá: gyengédn bánjunk velük, mert hátuk mögött a védur — muszka m u m u s. — Ne tereljük őket mégjobbba szhöz.

Ha eloláhosodott magyarjainkat csak visszamagyarítani buzgolódnunk; azt mondták reá: tegyék bár egyesek, de a magyar állam mint állam ne tegye, mert megtorltá értelmieket a nemzetiségek és a muszka m u m u s!

Pedig hát ha a fajlönntartást sőt szaporítását meg a növényvilág csallánja is — természet parancsából tessz: mert ne tehettik egy népfaj — főleg egy kormányzó népfaj, míg a kormányzást visszi, míg a haegemoniát bírja.

Ha Európának a népszabadságot óhajtó elemi pl. egy Lengyelországának s ezzel a európai egyensúlyának helyreállításáért buzogtak; — vagy ha az európai béke-liga az általános lefogyszerzést s ezzel az általamtönböző kimenekvést szorgalmazta — azt felelték reá: nem lehet, nem engedni muszka m u m u s!

Ő vele rémítetik népfajok, államok, államférfiak magukat és egymást, közel egy századév óta.

És nem egészen alaptalanul. Nagy ereje van sokaságában, faj és valláségségében nagy és húzatóterhetlen területében, nyers vadságában előretörtó ambíciójában, szabán tartott egyeduralmiságában, sikerült főleg ázsiai terjeszkedésében sat.

Legújabbban is kiterjeszté polyp karcjait 2 világrészre — mint egy óriásigyő — farkával a szep dél Ázsiában a török tengorpart virányait akarja magához csavarítani (tán hogy annyia legyen az aequatoron alul is mint van fölül?) — fojevel pedig Európa úterét a Dunát s a 2 világrész gyémántcsuszáját Kopstantinápolyt akarja elnyelni (tán hogy kárba ne vesszen a car egyik fiának Konstantin neve?)

Hanem az óriásigyő már már vonaglik e szétterpeszkedésében. Ázsiában már jól farkára taposott az islam hősieség. (Pedig nehezen felejtji farka végását a kigyó — miként a magyar ember mondja — de része is van benne, mert az ázsiai török sergek táborukitönöke véletlenségsből éppen Fejzi pász aki nem más mint Kolman hazánkita volt 48-as honvédeszredes — és esetleg éppen Klapka tábornokunk is ott tartotta botanisál(?) utasását azon Ázsiai hegyhátakon, ahol éppen a muszka állat elhintett vérirágok nőnek.)

Európában a Dunánál a fej tolatodik előre ugyan egy boa konstriktornak prédára eltátoztó alkapszáljával, de itt is orron ütögetik a jó törökök; nem rég is oly átkelésük volt a Dunán, hogy maguk se kérnek belőle többet olyat; — ott értheti őket a kánikitia a miassmá Dobrussa posvádsin. Segítségükre mehetnek az elemek — ez uörök idényben: vérhas cho-

zajos lelkesedéssel és tetszéssel fogadott beszédrel nyitotta meg a gyűlést:

Igen tiszteit Polgártársak!

Mindnyájunk előtt jól ismeretes azon ténykörülmény: hogy az oroszok azon trágérszati tisztelet hatad törökországnak: miszerint e háborúnak egyedüli célja a török uralom alatt élő keresztények sorának javítása illetőleg ezeknek felszabadítása; s a háború bevallott célja tehát nem egyéb, mint humanismusú kiinduló magasatos eszme. Ha mindjárt mi, kik jól tudjuk, mind szabadságban szokta részesíteni Oroszország alattvalóit, különösen a vele nem egy eszertartás szerint latent imádó lengyel katolikusokat, protestans vagy izraelitákat, kételkedtünk is a háborúnak e kitűzőtt programja valósága felet, mind a mellett a nyílt proclamatio ellenében hallgatásra láttuk magunkat asorítva. Azokban mint váltották be az oroszok szavukat, vagyis, hogy a humanismus eszmejét mennyire valósitották; legjobban kiütünk onánét; hogy aharctereni előhaladásuk és a törökök visszavonulása folytán magukat felszabadítottának érző, de tényleg orosz hatalom alá került Bolgárok a legvadabb rablásokra nyertek fölül legalább hallgatag szabadalmat; sőt még a merev fegyvelmhez szoktatott orosz hadseregnek egyes csapatai, velük együtt nem iörtöznek a vissza maradt mohamedan vallásu aggastyánokat, nőket sőt még az egész tetteheten kidekedet is magcsönkítani vagy lemészárolni.

A háborúnak illy módni folytatása talán a közép-korban sem volt megegedve, de bizonyosan a civilisat világ összes népei által elfogadott nemzetközi jogokkal ellenkezik és méltó felejtgedést okoz az illy teteknek olvasása.

Ha az országgyűlés épen most nem szóttenék, kérvényelők bizonyosan nem mulasztanák az szavukat bethatósan ezen iörtő háború ellen felelni; de miután az ország ház termei beszárvák, nem nyúik más alkalom a népek esen öidöklés ellen felszólalati, minthogy alkotmányos jogaival öve, gyűlést tart, ott nézetek szabadon nyilvánítja és azt a kir. kormányt azért juttatja bizalomteljesen tudomására: miszerint illy módon a nép hangulatát megismerve, hazánk érdekeinek megóvása s az öidöklés meggátolására irányzott elhatározásában biztos támaszra számítoison az ország lakóiban. Lezánek talán olyanok, kik azt, hiszik; hogy a népgyűlésnek nincs jelentősége, s a kormány elhatározására nincs befolyása; de én és számos polgártársaim, kiknek szerencsés valék véleményüket kiismerhetni, azon nézetben vagyunk, hogy egy valódi alkotmányos országban, mind édes hazánk, a népgyűlés határozatait nem csak ignorálni nem lehet, hanem azokra bizonyos súlyt kell

A bün gyermeke.

— Beszély levelekben. —

(2. Folytatás.)

Ödön Tivadarhoz.

Linka inségben és nyomorban jó ideig tengődött, búszkább volt, semhogy P. bárohos köldömi menjen, oly törvény pedig akkor nem existált, egy mint most nem létezik, mely a becslőleurbólt érdem szerint büntese, és a károsultat kártalanítsa. De hagyjuk a modern civilizáció ezen kinövésit értetlenül, iörtözött fekély ez, mely undok múltlótában borzad önmaga előtt. Fajt Linkának a seb, melyet a hüelen sülvén ejtett, kinözta nyoma-vető helyzete, és a mi egyedül volti képes életben tartani őt, szereteete volt azon gyermek iránt, kinek látása pokoli kint szerezte neki. De egy gyenge nőnek sok volt az ő baja, nem bírta terhét elhordozni soka, lereszkadt alatta — meghalt.

A haldókól magához hivta gyermekét, fásuló ajkaiával megcsökolta, és így szólt hozzá: Gyermekem, neked legjobb volna, ha anyádat követnéd, mert te a bün gyermeke vagy. Nemcsak Arva, elhagyott és szegény, hanem számkivetet is az embekei társaságból. Sületesezd átka követni fog ez életben mindenhora, te boldog nem lehetsz.

A mint itt fekszem várya a megváltás percét, a mint szemébe nézek a halálnak, egy daemon tűnik el melőim, és ez búszkeségem. Ott ama szekrény alján egy csomagot fogás találni, atyád leveleit anyádhoz; szebb idők egyetlen emléke ez. Vedd szén leveleket, vidd el atyádoz és mondd meg neki, hogy Linka megböcsajtott mie-

lora... szemtályog és pestis!.. Lehet, hogy fálnak mennek fejfel — s a Balkán bércein behorpad a szögletes koponya!... Megtoréhetnek, hogy a halálmegvőt török hősieség megcsufolja a tulbizakodott muszka — s a kitudódk, hogy ez a mumus még se oly tűzvihalatlan — még se oly legyözhetlen mumus!

Ázsiában már olvasztó ijeszto nimbusát, — remélhető, hogy itt is ugy jár, mert az ázsiai győzelmeik dicsénye emberteletlivel fókossa a dunai török sereg hon védő szellemét, a betolakodókat pedig bizonynyal lehütik és — isteniját, nemozist látnak fejük fölé szüdni.

Európa is kezd a régi mumustóli félméből kiocsudni, — érik is ellene a méltó antipathia — naponként.

Öthön pedig a ködös Moszkvában (a gazda távollétében) emelkedik a csak náluk burjánzó nihilizmuss esztelen ugyan, de annál veszedelmesebb kínövésével — mely belülről olvasztja az állam Coloss óriás szerzetét — akár a szétmálálásig.

És nem lehetetlen, hogy egy közel jövo kornak egy új Aesopura lesz szüke hogy megírja a mesebeli 2-ik béka történetét, mely nagyra vágyásában mindaddig fuvalkodott, míg pukkadvá szétrepedt.

Vajha; ...

S milyen jó lesz azt nézni némely fenyegetett pénszédnek, melynek bölcs kormányfértsimi péns és verálósza nélküli — csupán ügyes államfértsimi schakk-huszásokkal egyengettek a közös ellenség és közös mumusnak az önmaga óta verembei szüadórt.

Csigány Károly.

fektetni; hisz különösen Angol országban a valódi alkotmányosság ezen mintá államában nem egyszer észleljük, hogy nagy eszmék vagy nagyobb reformok keresztül vitelt a népgyűléseken, készítették elő a legalább érlelteték meg.

Ezen nézetből kiindulva, többek kezdeményezése folytán alakult egy bizottság városunkban is, mely egy népgyűlés megtartását indítványozván, annak egybehívását azért tartá szükségesnek, hogy az oroszok által gyakorolt nemzetjog ellenes harcmodor ellen tiltakozását; a velük rokonszenvező török nemzet hátra hagyott nejei agastyánai és gyermekei legyilkolásának meggátolását és mivel az orosz fegyverek diadalra jutása által az összes monarchia különösen pedig édes hazánk érdekei is fenyegetve hiúsultak, a kir. kormánynál kérelmezze, hogy ezeknek megóvása illetőleg azoknak meggátolása tekintetéből ne csak szavát egész erélyvel feleljen; hanem a szükség úgy kívánja, a fegyveres erő alkalmazásával annak hathatósan érvényt szerezzen.

Ezen célra a mai napra egybehívott népgyűlés vezetésével a rendező bizottság részéről csakélységesen tiszteltetvén meg, mint ilyen üdvözlőt a megjelent polgártársakat és népgyűlést ezennel megnyitottam jelentem ki.

E beszéd élénk tetszés nyilváníttással fogadták. Utána az indítványtevő Veszter Imre úr lépett a szószékre; a következő sok helyütt zajos éljenekkel félbeszakított beszéddel indokolta az alább következő indítványt.

Tisztelt polgártársak!

Egy régi magyar példabeszéd azt tartja hogy a nép szava Isten szava. — E példabeszédet az itt adott viszonyokra egy vélemény alkalmazandónak, hogy a nép mesterkéletlen természetese esze és minden jóra fogékony szíve az országos politikának is legjobb tolmácsa és legmegbízhatóbb kalauza —

Ez áll egyáltalában, de különösen áll alkotmányos országban, a hol a kormányzat a nép akaratában gyökerezik sőt egyenesen a nép szabad akaratának képezi kifolyását — közegét.

Valamint az élő fa csak úgy virít és teremhet hasznos gyümölcsöket, ha a földben mély gyökereket verhetett és a földből kapja életét erjét; — épen úgy áll ezen viszony az alkotmányos szabad nép és a kormány között is.

A fa meddő marad vagy korcs gyümölcsöket terem ha a földnek egészséges nedveit nem veszi magába, az alkotmányos népek kormányzata is csak úgy és akkor boldogit ha a népszavát meghallgatja és a nép kívánatai akarata szerint cselekedni iparkodik.

Az alkotmányos nép rendszerint az országgyűlés után fejezi ki a mit óhajt vagy akar, ha azonban az országgyűlés szünetel — elodázhatlan fontos ügyei iránt népgyűlést és felirat után is nyilatkozhatik.

Ezen eset most bekövetkezett. — Hazánk déli határainak mentében tehát közet hozánk épen most az országgyűlés szünetelése alatt egy irtózatos háború dúl melynek hallatlan pusztításai bennünket annyira is inkább nyugtalanítanak, mivel nemcsak ösztönszerűleg érezzük de sőt tudjuk, látjuk, hogy Bulgáriában nem csak a törökök de következményeiben a magyarok jóvendője is kockán áll.

Az oroszok kik 1849 ből előttünk és különösen a losoncziak előtt is ismeretek ratorték a törökökre, — míg pedig rájuk törtek a humanitás zászlója alatt a litológ, hogy a délszlávokat a török uralom alól felszabadítsák.

Ezen indoklás azonban csak ürügy — mert nem hivatkozhatik a h u m a n i-

lót lélkét kilehelte. Kérd meg őt — (itt Linka szava elakadt, mert kérni és könyörügni még nem tanította őt meg a nyomor iskolája), — esdekelj neki, hogy ne feledje el gyermekeit egészen.

— Fiam én — nem — se — git-hetek — rebegtet Linka, és megszünt élni. Eltemették, csak egy rongyos fiú követte koporsóját, a bűn gyermeke, de a kastélyban örömmünnepet ülték, újongtak, lakmározták: a fiatal báró születésnapja volt.

Tivadar, anyja utolsó kérését teljesíteni akarván, elment a kastélyba, de a citráz ültözött inasok korbáccsal hajszolták el Megállt a kapu előtt és várta a bárót, hogy majd kijön, várt estig, de nem jött. Még éjféli tájban is ott ült Tivadar a kapu mögött, ekkor egy kis ajtó kinyílt, és kilépett a báró köpenybe burkolva. Hová mehettek? — Jah! a fiatal bárónak van mit keresni éjjelkor az utcákban. — A bűn gyermeke remegve közelített a büszke urhoz.

— Anyám, kit ma eltemettek, küldi önnek ezen csomagot és bocsánatát. — A báró megnézte a rongyos fiut tetőtől talpig, felnyitotta a csomagot, elhalványult egy kicsit, lapozgatótt egy ideig a levelekben, azután beledobta őket szétterve a közel tóba. Zzebére nyult és a fiúnak alamiznát nyújtva így szólt hozzá: „Ne mérészelj többé ezen ház közelébe jönni, ha életed kedves.“

„Oh ti magas tornyok és erkélyek,“ sopánkodott a megvetett és elfűzött gyermek, „ha csacsutok a lebet fogják érinteni, porban bujkáló férgek leendetek uratok óriási gassza előtt.“ Így beszélt Ti-

tásra, a ki az ártatlan gyermekeket a védtelen asszonyokat és agastyánokat 1000 számú felkoncolja, és nem szabadíthat fel senkit, a kinek magának sincs szabadsága a ki maga is rabzsolja!

Igen is rabzsolja, mert egész Európában Oroszország az egyetlen állam a melynek mincsen alkotmánya, és hol alkotmány helyett még a kényúr kancsúkjája dictálja nem a törvényeket, hanem az ukázát.

Nem lehet tehát való, hogy az oroszok a délszlávok felszabadítása miatt indították volna e borzasztó harcot, nem pedig annyival is kevésbbé, mert Törökország és szél Törökországnak szláv alattvalói már kaptak szabadelvű alkotmányt, már az alkotmánynál fogva is szabadok.

De mincsen és nem is volt arra szükség, hogy a délszlávok felszabadítására háború indítsák, mert a délszlávok — kik a muszkát segítségül nem is hívták — a török alkotmány behozatala által legközelebb kaptak olyan és annyi szabadságot mint a milyen és a mennyire Oroszországban senki még csak álmodni sem mer, ha csak Sibériába vándorolni nem akar.

A délszlávok felszabadítása tehát épen úgy mint a lábál tiport humanizmus sem egyéb mint ürügy, — tulajdonképen szél pedig kétségtelenül nem egyéb mint Péter csár hírhedt végredeletének betöltése.

Ezen végredeletet meghagyja az oroszoknak, hogy lassankint az összes európai szláv elem egy kalap alá hozassák, s hogy a népek szabadságát kívánó orosz csár mint kényúr dictaturája alatt egy szláv világ uralom létesítsék, és ez az a mit Panszlavizmusnak nevezünk.

Azonban, tisztelt Polgártársak! — Magyarországnak mincsen nagyobb ellenség, mincsen nagyobb veszedelme, mint épen a panszlavizmus; — ez vesélyeztetni nem csak nemzetiségünket de szabadságunkat sőt állami existenciánkat is.

Kell tehát hogy az oroszok ezen hatalmi terjeszkedésének és irányának gát v tessék — ez pedig a mai politikai viszonyok között úgy történik legjobban, ha az Osztrák-Magyar állam részéről a kormányunk a meddig lehet diplomatiain befolyásának egész súlyával és ha kell agyúszóval is „megállíj-t a kiáltson a muszkának.

A legújabb tudósítások szerint lényegesen jobbra fordult ugyan a törökök harcai dolga, Osman pasa fényes győzelmei után lehet, sőt valószínű, hogy a török maga is elbáuk a muszkával, — azonban ott a hol a népek életkérdéseiről van szó, — ott lehetőség és valószínűség, bár est is örömmel üdvözöljük, de be nem érhetjük, mert a hadi szerencse változó és a muszka, — ki felbőszítve a vallott kudarcok felett most bizonyára szerbeket és bosnyákokat sőt a görögöket is fellázítandja, még igen sok segéd forrással bír, melyből nagyobb veszedelmet merithet.

Azt hiszem tehát hogy dacára a törökök legnagyobb győzelmének még most is idején van, hogy Törökország érdekében, és általában érdekkünkben is kormányunkhoz felijunk a azt felirattilag megkérjük, hogy a fennírt kérdésben a mi óhajtatásaink szerint intézkedjék, s hogy ha úgy intézkedik, a nép támogatására és aldozatkész-ségére is számíthat.

Indítványozom tehát:

„A népgyűlés a magyar nemzet közvéleményének jól kifejezésé adni, midőn tiszteltelt felkéri a magyar királyi kormányt, hogy törvényes hatalmat az ország érdekei megóvására irányozza, tekintélyének s befolyásának egész súlyával, és ha kell a hatalmában levő minden eszközökkel, hasonlóan:

vadar és eltűnt. Másnap reggel a járók-lók a kastély előtt aranyakat szedgettek, a bűn gyermeke megvetette a dűsgazdag és közszeletben álló báró aranyait. És mi lett Tivadarból? —

Megtanult munkálkodni. Király megismosodtak, mert kegyerét kezei munkája után ette. Azonban a fejlődő testben a lelek sem maradt lélelen Tivadar 24 éves koráig napszamos volt, de csak nappal, éjjeli rendelkezésére álltak, és ő keveset aludt, hanem tudományt gyűjtött. Huszon-egy éves korában elhagyta szülővárosát, és 3 évvel később mint jogtudor tért oda vissza. És szíveben egy cseppje sem maradt a haragnak atyja iránt, elfeledte őt, elfeledte múltját egészen. Nem akorok részletekbe bocsajtkozni, nem akarom elbeszélni, hogy fakosztott a napszamosból lett ügyvéd háztól hazhoz klienseket keresni, mert nyomozott helyzetbe hajszolta őt, nem akarom részletesen elmondani, mint szenvedett azon emberiségben és nyomorban, a ki amunka és fadszag embere lévén óriási szákképzettséget szerzett magának.

De jötték szebb idők, végre kiderült az ég Tivadar feje fölött és ez ismét kibékült sorsával.

Szemlét tartottál akkor fiatal barátom saját ezenben? — Ha az élet keserűségeket hoz, ha búsz zivatartok jarkát át kedélyünket, ezek soha sem tánnak el nyomtalanul. — Hit, remény, szeretet, ambíció, életkedv, akarat és erő, mind mennyi gyenge virágok jelünkben, és ezeknek mérges szelek, felhosszakadások, és más abnormalis időviszonyok mindig artnak. Akar mint nevesse a az égbolt tejjűk fölött

1-ör hogy a vérilátó üdöklések a mézarásiások, a jelen korban példátlanul barbár s embertelen hadviselés melőbb megszűntetésessék,

2-ör hogy az orosz hatalom terjedésének és hódiásainak gát vessessék.

3-ör hogy a török birodalom területi épsége és függetlensége senki által meg ne csontkittassék. És

4-ör hogy a magyar nemzet ereje senmi szín és ürügy alatt, a török birodalom fenntartása alá tartozó országok; legyen az Bosznia, Herzegovina vagy bármely más ország a tartomány, megszállására vagy fegyveres elfoglalására fel ne használtsák; kivéve ha ez a magas porta előleges szabad beleegyezése folytán történék.

Kinyilatkoztatjuk ünnepelesen, hogy valamint egyrészt az ország léterdekeit képező ezen célok elérésére minden tőlünk kitelhető áldozatokra készek, ugy másrészt ezzel ellenkező cselekvény ellen a magyar hazá, a monarchia két állama életérdekeinek, az állandó európai békenek és egyensúlynak, a szerződéses nemzetközi jognak, és az örök igazságnak nevében erélyesen tiltakozunk.

Veszter Imre úr után, Hoffmann Mór szólott az indítványhoz az alábbi beszéddel, melyet szintén sok helyütt lelkesen megéjteneztek, ujalag ajánlva a felolvasott indítvány elfogadását. — Hoffmann Mór a következőleg szólott:

Uraim! tisztelt polgártársak!

Azon indítványhoz, amelyet önök az imént oly lelkesedéssel fogadtak legyen szabad nekem néhány szóval járulom. Különbösen két mozzanat az, mely úgy az indítványban magában, mint az előttem szólónak lelkes indoklásában kelbünk, lelünkre hat: a haza és az emberiség érdeke. Efelől hazafias már évtizedek előtt is a keletre irányozták a nemzet figyelmét, mert ők beláttak már akkor is, hogy érdekeink a kelet érdekeivel azonosak. A biztosság érzete azonban elaltatja a figyelmét s csak az utolsó hónapok eseményei keltették fel a nemzet osztatlan figyelmét a török testvér-nemzet irányában. E nemzet irányában, mely rokonszenvünket azóta, mióta meneküljeinket igazi vendégszeretettel fogadta s a honfű-koservtól eltelt hontalan bujdosókat testvéri szeretettel magához ölelte, mindig bírta, de a mely rokonszenv emésztő lánggá lett, mióta a galad orosz tervek teljes iszonyatoságokban fekszenek a művelt világ szeméi előtt, mert emésztő lánggá szította a közös veszély orvete. Ez emésztő láng, látunk mindnyájan, kit tanu voltunk itt Kanizsán is a török küldöttség fényes és lelkesült fogadtatásának benső szerelletté növelte a rokonszenvet, összeforrasztotta a két nemzetet, mely végre felismerte a közös veszély forrását — a muszka hatalom terjeszkedési vágyát.

E terjeszkedési vágytól nemcsak nekünk, de másoknak is van okuk félni, s van oka félni tőle mindenkinek, aki a szabadság haladás, a polgárosodás válmányait nagyra becsüli. Mert épen ennek ellenkezője az, amit a muszka hatalom hozna; a szabadság helyett elnyomtatást és rabzsolgáságot, a haladás helyett megállapodást és rohadást, a polgárosodás helyett durvaságot és szellemi sötétséget. Ez a nemzet, mely Isten áldásait mindannyi átokká szereti változtatni, isteni törvényeket és emberi jogokat lábál talpod, másnak birájává feltolja magát oly dolgok miatt, melyeket ő maga elkövet, ez a nép megérdemelt teljes ellenszenvét és gyűlöletét nemcsak a magyar nemzetnek, hanem minden művelt nemzetnek.

Polgártársak! gyűlöletnek, sohasem volt nemesebb forrása, mint azon gyűlölet-

nek, melyet mi az oroszok iránt érzünk. Mert e gyűlölet nemcsak a veszély sejtelméből szájja életét nedvét; hanem még sokkal nemesebb, sokkal magasabb eszméből veszi eredetét. Mi szeretjük a szabadságot. Gyűlölnünk kell azt, ki a szabadságot eltiporja és kétszeresen kell gyűlölnünk azt, ki a szabadság nevében bilincse akar verni népeket.

Ha valaha volt joga nemzetnek erkölcsi erejének egész súlyával tiltakozni olyan iszonyatoságok ellen, melyeket az orosz hadak a török nemet földjén elkövetnek, midőn még az ártatlan gyermekeket bölcsőjében sem kímélve, fosztanak, rabolnak, gytjotognak és gyilkolnak, akkor a magyar nemzetnek van ehöz joga. — Nem hiszem, hogy a történelem véres lapjain volna példára, hogy a magyar nemzet katonája, ha mint ellenség jelent meg valamely nép földjén, ilyen példátlan kegyetlenségekkel bélyegezte volna meg lovagias nevét, melyet magának a nemzetek sorában szeplőtelenül megőrzött. Azt van neki joga szavát latba vetni, s ha egyrészt a hazafias érdeke vezetni őt azon elhatározásban, hogy a moszkovita hatalom terjeszkedésének eleje vessék, mert a szabadságteremtő nép nem lehet bárátja a szabadság legnagyobb és Európában egyedüli ellenségének, más részről az emberiség szent érdekei azok, a melyekéért azokra szállani kötelességének tartja, mert a szabadság és az emberiség ikertestvérek. Csak szabadságteremtő nép tud emberiseges lenni; mert ellensége irányában is habár lelke mélyből gyűlöli és gyűlölnie kell, mert hol szabadság nincs ott az emberiség sem tenyezhetik.

Régi mondás az, uraim, és igazmondás, hogy sokszor egy szó annak idején felér két tettel. — Ilyen két tettel tartom a magyar nemzet szavát ebben az esetben. A hazafias nyilatkozásnak súlyát mely ebben az indítványban foglaltatik, még súlyosabbá teszi, azon a mély erkölcsi érületből eredő felháborodás és iszony, melyet kivétel nélkül minden magyar ember érez, tudomást szerezve az oroszok embertelen kegyetlenségeiről: Virágzó városok és falvak szétulása, nyomor és inség követik a háborút, mint árnyék a testet; de hogy bármely népek joga volna más nemzet földjén a védtelen öregeket, nőket és gyermekeket halomra ölni és gyászra gyászra telteni az nem igaz, s hogy joga volna ezt tenni a kereszt nevében, a mely szerinte is békét és megváltást jelent, az hazugság.

Azért gyűlöljük joggal, és erkölcsi érületünk teljes tudatában a moszkovitát. Azért tiltakozunk terjeszkedése ellen, mert e gyűlöletet még a fiatalabbak is közülnik édes anyjuk téjével szívják be, a fiatalabbak, kik dicső emlékü szabadságharcunk tanu nem voltak, s nem voltak tanu annak, miképpen igazza le a moszkovita hatalom egy a szabadságért elhaltáharcot vívó népet. Azért fogadjuk el ez indítványt, melyben tiltakozunk a muszka hatalom terjeszkedés és a Bulgáriában elkövetett kegyetlenségek ellen.

Ezután Tuboly Viktor úr lépett a szószékre ki zajos éljenekkel fogadva a következő beszédet tartotta, elelvasva egyegyszersühnd Horváth Mór kamarás ir azon levelet, melynek kíséretében 50 firt küldött a török sebesülték javára:

Polgártársak!

A szólásszabadság, a népakarat fön-sége oly nagy hatalom, mely ha szabadon nyilvánul, ha az általános szavazatjog után latba vetjük; korszakot alkotó merreket őlt és ha bár általa nem taszittathatik is le a szarnoki önkény a kárhözatos pokolnak mélyeseges fenekére; mindenesetre átmegy azon a purgatoriumon, melyből azias tisztában kerül ki!

zivatart után, a gyökereitől kitépelt növények, a töröltört ibolyák föl nem élednek soha. —

Midőn fárasztó munka után azorakozás után vágya tarsaságot kerestél föl, és egy-egy puffszkódó pályatárs megvetőt tekintetét vetett rád, nem jutott-e soha eszedbe, hogy nemrég még napszamos voltál? — Midőn nemesi czimertűkkel díszkedve és magas szűletésűktől elbizakodott ingyenlők büszkén néztek le rád, nem gondoltál soha sem vissza származásodra? — Ezt csak azért említem, hogy bebizonyíthassam miszerint boldogságod kelyhében a féreg soha sem hiányzott, gondolhattad ugyan, hogy: „örpe alakok,“ de ez egészen nem nyugtatható meg.

Még nem végeztem el történetemet. P. bárónak meghalt egyetlen fia üdoritó betegségben. Nem csuda, hisz a nagy urak pénzükert csupa életet szerethetnek maguknak, melyben vének pezseg, és úgy élnek, hogy életük minden perce élvezet. Csak kar, hogy az óramű, hiányozván a zabolázó és mértékelt horgony, az akarát és szilárd jellem, hamar lejár. Így mult ki a fiatal báró is élete tavaszaiban.

Mi fájdalmasabb a cimeres embereknél, mint azon tudat, hogy neve kivész? — És most Tivadar mint ragyogó Seraph emelkedett ki szűletés homályából. P. b. törvényes gyermekének ismerte el. — Elismerte, hogy életednek aranykora is volt, de est nem szándékunk érinteni, elég, ha azon családásoknál időzőm, melyeknek búsz és hívő lelkek átvetve volt. A báró nem sokáig maradt fénylő agében. Nyomta ott őt a tulasszó lég és az áramlatokba, me-

lyekhez hozzászokva nem volt, mindég bele ütközött. A következő parbeszéd vetett veget dicsőségének:

A tya: „Nem eléggé szennyeztem be nemzetiségiem tájait, midőn nagy elődök ivadékává tettemek? — Hah! ócsimire és nemesi ciméremre esküszöm, hogy te eszen növel tovább nem mehetsz, mert boszám határtalan volna.“

Tivadar: „Atyám te nem ismered a szerelmet, a tiszta önzellen szerelmet soha. Midőn aranyaiddal, és a hol ezek nem voltak elég értékesek, sima szavaidal magadnak szavakat hódítottál, soha sem gondoltál rá, hogy a fértiu nemcsak nemzetiségén hanem a szerelemben is lehet nemes. Ugyan ne hídd, hogy neveddel és pénzdel fele-de és emberi méltoságot lealászó életvezettedet is örökségül hagyhatod. Tivadar P. bárónak fia lehet, de szerencsés az, hogy atyja nem nevelte őt föl. Nemesi czimerezd szent előttd úgy-e? hisz, ha esküszöl, rája mint legfőbb szentségre esküszöl. — De azon fiad, kit nyomorogni hagy-tál és eltaszítottál magadtól, megismertt ké-sza és hábor életében a nemesi című szentebbet, és ez a tiszta és szeplőtelen becsület. — Lásd nekem is van mire esküdöm, és én becsületemre esküszöm, hogy inkább lemondok az álbaldogságról, báró lehetni, mintsem Rózsámt elhagyjam.“

A tya: „Balgá ifju! azt hiszed, hogy P. báró fiaak valamely ajtó árva leand? — Te meg bírtál tanuini mint koldusokat, de mint báró semmit sem tudsz. — Menj Rózsához bármikor szerezd őt bár hogyan, de egyfő nem szabad megfelekedned, hogy családodm jaggává a nép árva

Hogy a szólásabadság magasztos eszméje heviti Nagy- és Kis-kanizsa város és a vidék itt együttlevő polgárainak keblét azt magmutatták Önök az által, hogy ha ity szóp szókkal egybegyűltek, akaratjukat szabadon nyilvánítandók saját házájuk jóvő sorsa, a török nemzet létjoga, éllete, szabadsága, az emberiség és a civilizáció érdekében.

De már az Isten sem tekintheti jó szemmel ama dolgokat melyek a keleten az éjszakai óriás ragadozó körmei között történnek. Lábbal tiportatik ott minden a mi szent, nem kiméltetnek még a templomok oltárai sem, ártatlan nők, kisdöd csécsemők és tehetetlen aggok esnek az ózaki colossus vandalizmusának áldozatul; — vagy említsek-e többet a hajmeresztett izonyaitól mint azt, hogy a nőnek méhéből szabadították ki gyermekét és hogy saját beleire akasztották fel egy nőt.

Megokálta tehát az égbekiáltó kegyetlenségeket az Isten maga is és ime hiteltörődő tudósítások érkeznek pár nap óta arról, hogy a török hadak fényes győzelmeket vívtak ki a muszka borbákon és a plebán útközé és pár veszett csata után most már mint eszeveszett vadak futnak az orosz hadak szerteszét.

De polgártársaim! bár sajnos, hanem nincs ezen retentő kegyetlenségek enyhítésére kezeink között jelenleg más mód, mint az, ha a csatákban vérzők és a kegyetlenségek miatt szenvedők sebein enyhítünk az által, hogy azokat tehetségnünk szerint gyógyítsuk, azt a nemzetet, a mely 1849-ben szabadságharcunk leveretése után minket testvérileg fogadott!

Es az azon tárgya, melyért tulajdonképen e szívetekre léptem I értém török testvéreink tehetségnünkhez képesti gyógyítását, melyhez lelkesítő példával jart elő a vidék egyik derék honpolgára Horváth Mór, kamarás ur, kinek idevonatkozó, ép ma érkezett levelét van szerencsém önöknek ezennel felolvasni;

Tekintetes Polgármester úr!

Miután a holnap napra kitűzött népgyűlésnek — mert már elege kitűzött mulaszthatatlanul sürgős ügyeim elintézésére — részese nem lehetek, ugyan azért örömmel nyilvánítom, miként a holnap napra tervezett népgyűlés inkább népünnevet, a legelőlegben üdvözölöm; annyival inkább, mert megvagyok győződve, hogy Nagy-Kanizsa város polgárságának értelmisége — mely tetteles részt veend abban, hazafias lelkesültsége által hozandó határozata, Pest városa által megtartott népgyűlésének határozatával teljesen azonos fog lenni

Hogy némiképpen — bár távol maradván — én is tetteles részt vehessek hazafias érzelmeik nyilvánulásaiban, bátor vagyok tekintetes polgármester urat felkérni, miként soraim mellé zárt ezen 50 frtot — nem kétem mások példája szerint is, — a Török nemzet dicsőregezen harcolt — de hazájuk — nemzetiségük és jóvőbeni lételük védelmében megsebesült harcosai javára tölem elfogadni és azt a

hajafias tisztelője Horváth Mór. ca. k. kamarás.

Szt. Mihályon, 1877 Augusztus 4-én.

Polgártársak! e nemes példa hatása alatt indítványozom; — mondja ki a népgyűlés jegyzőkönyve, hogy a török beszálltak segélyezésüket teljes erővel elfogadja a népgyűlés, hogy e célra azonnal gyűléseket rendez.

E tetszessel és szíves helyesléssel fogadott beszéd után Eperjessy Sándor elnök ur ismét a szónokok lépven fel a kérdést, elfogadják-e a népgyűlés az ímért tett indítványt. A népgyűlés egyhangúlag és lelkesedéssel nyilatkozott az indítvány elfogadása mellett, amelyek után elnök a népgyűlést, mely a legnagyobb réhdben folyt le, bezártnak nyilvánította.

Helyi és megyei hírek.

Nyilvános köszönet. Kóváry Béla ur, Törökországba történt elutazása előtt a nagy-kanizsai társaságnak 101 drb. könyvet ajándékozott. Midőn ezen szép tettet nyilvánosságra hoznám, a társaság választmányára egyszeresimind a lelkes adakozónak elismerését és köszönetét fejezi ki. — Nagy Kanizsán, 1877. augusztus hó 5-én. —

A társaság választmányára nevében Hoffmann Mór. társasági könyvtárnok.

Zala-Egerszegén folyó hó 5-én tanulók által álló műkedvelő társaság által közzétett a második sor adatot: A czigány Eredeti népszimű dalkokkal és táncokkal 3 felvonásban. A szerepek a kis műkedvelők között következésképpen voltak felosztva: Várszögi gazdag földesúr *Rosenthal Samu.* Kurta Gergely agglegény *Tóth Sándor* — Gyuri, unokaöccse — — *Rosenthal Jenő* Márton parasztagazda — — *Pástelek Sándor* Rebeka, felesége — — *Fischer Helén k. a.* Evi, ennek leánya első férjétől *Háry Piroska* Zsiga, cigány — — *iffj. Katona Imre* Peti — — *Huber Gyula* Rózsi, gyermekei — — *Rosenthal Berta k. a.* Ferke, urasági hajdu — — *Tuhy Elemér* Kisbíró — — *Pichler Samu* Kondorné — — *Király Borbála k. a.* Sári — — *Háry Gizella k. a.* Panni — — *Veisz Regina k. a.* Erzei — — *Rosenberg Vilma k. a.*

A fiatal műkedvelők kitétek magokért, a terem másodsor is zsutolásig megtelt a polgári iskola könyvtárában, melynek javára adatott elő a darab, szép összeg jutott.

Gyermekszini előadás Keszthelyen a Miklósy-féle szinkörben Szentessy Akos jutalmjátékaul 18 leánygyermek által a jutalmazott által szerzett „Az árva” című szindarab adatott. Szentessy Nagy bugalmal betanította a darabot, ebbeli bugalmának nagy sikere is volt. A kis színészek nagyobb része egész praecizitással játszott, és oly otthonosan érezték magukat a színpadon, hogy a megjelent nagy-számú közönség többszörös tapsvihár által nyilvánította tetszését. Különbös dicséretet érdemelnek Vértessy Jolán, Brayer Ilona Gerstl Ilérmin, Csák Cornélia: —

Keszthelyről értesít bennünket t. levelezőnk, hogy ott több lelkes polgár egy népgyűlés rendezésén fáradozik. Ugyanily értesítést nyertünk Zala-Egerszegéről is, hol a népgyűlés valószínűleg a legközelebbi vasárnap fog megtartatni.

Őseitek elkopott lámlasszékeit fötozhatjátok meg. Az embereknek elvégre bekell látni, hogy a születés nem lehet érdem, és nem jogosíthat semmire. Nem jogosíthat gazokat fel, az emberi méltóságot bitorolni, nem bányukat és gőgös bolondokat az uralkodásra okosabb embertársaik fölött, és ha szétomlik az aláasott válasszal, akkor látni lehet majd a világ korlátlan urait mez nélkül, és ezek eltörpülni fognak a valódi ember szellemnagsága és erkölcsi fönsége előtt. Am vedd el tőlem büszke nemes, a mit fájó szívvel adtál a bűn gyermekének, vedd őseidet, cimperedet, birtokaidat, nekem nincs rájuk szükségem, vidd el magaddal családod sirtoltájába és beszéld ott el őseidnek, hogy miután a báróból ember lett, megszűnt baró lenni. — Rózám érte megvetem e hui fényt és pompát, te szebb nemes levelet, több kincseket adhatz nekem.“

A ty a: „Es te azt hiszed, hogy darvadozni fogok, és csak egy percig gondolkodom fölötte, mit tegyek? Ez határozott és utolsó nyilatkozatom: Vagy le fogok mondani szerelmeletről és nő választasz magadnak azok sorából, kik érdemesek családodom tagjává lenni, vagy ne juttasz eszedbe soha fiannak nevezni magadat. — Menj akkor, tűnjél azon semmiségbe, melyből kiemeltél és a P. család utolsó sarjadéka meg fog nyugodni nadedatban, hogy azon förvényeket, azon erkölcsi nagyágot melyet századok szentesítettek ő sem sérlette meg. Menj álbölcsességgeddel a nagy világba, figyogtasz askóros elveidet mindaddig, míg a hatalom és erő, mely a világ egyedüli uralkodója, szét nem szórja ve-

Biba Eugénia kisasszony hangverseny Keszthelyen, amelynek programját lapunk múlt számában közöltük, minden tekintetben fényesen sikerült. A keszthelyi közönség városunk színtőjét kitüntető szívesekkel fogadta. E hangversenyre név szerű sorokat kaptak: Mint elaphan jelezve volt. Biba Eugénia kisasszony a berlini K. operaház elsőrendű énekesnője több ur közreműködésével 1. hó 3 án hangversenyt rendezett. A megjelent keszthelyi intelligens közönség, nemkülönb a földművelők nagy része el volt ragadtatva a bájos énekpórus éntesengésű hangjától. Különbös bájos modora, szeretetreméltó egész külseje nagy hatást gyakorolt a közönségre, és nem csodáltuk, hogy a közönség, melynek Biba Cornelia kisasszony kellemes esztét szerzett szünni nem akaró élvezésekkel és tapoviharral érdemlőleg kitüntette. Vértessy Béla, ki külbönbös is költemények szerzője, szavallata által köztetszést aratott. Ollop Imre urnál meggyőződünk, hogy meate a humoristicus jelölvasásoknak. Zalay Lajos ur Molnár ur zongora kísérete mellett a mohácsi koldust énekelte. A közönség tetszését tapsok által nyilvánította. Ez érdekes hangverseny után tánczra kerekedett a közönség és a legjobb kedv mellett éjjeli 2 óráig mulatott. —

Öngyilkosság. Kis János keszthelyi lakos 1. hó 2-kán éjjeli 11 órakor agyonlötöte magát. Az okok eddig ismeretlenek.

A nagy-kanizsai lakóképzőtársaság évi július havi forgalma.

BEVÉTELEK		Arany	Frank	frt.	kr
Pozntar maradvány 1877. június 1-án		100	0	—	—
30-kán		204	5	54,067	55
Pénztár számla					
17. hitelzővek					
Betétt számlanak				177,099	78
Váltó				34,295	70
Kötelezvény				21,726	—
Kötvény és váltó kamat száml.				7,976	65
Előlegelési				2,859	—
Bélyegilleték				599	—
Beíratási díj				119	90
Késédlni kamat				168	24
Költség				12	46
Szazalék				80	63
Hazjóvődelem				423	45
Kintlevő kamat				1078	12
Váltó kamat				—	—
Betétt kamat 3% illeték				4	05
Adományozási				—	—
Frank betét				—	—
Értékpapír				—	—
Betétt arany		149	—	—	—
Arany költsón kamat		10	—	—	—
Arany		10	70	—	—
Értékpapír szolvány				5091	74
				100	
				169	— 251,991
					62

KIADÁSOK:

15 Adós Pénztár számla.

Betétt számla	163,097	91
Váltó	47,728	95
Kötelezvény	23,990	—
Betétt kamat	13,593	05
Költség	1,965	19
Kötvény és váltó kamat sz.	882	91
Vegyes	—	—
Hazjóvődelem számla	240	65
Tisztí fizetés	375	—
Előlegelési	11,150	—
Szazalék	223	50
Betétt kamat 3% illeték	1688	28
Bélyeg illeték	6	—
Értékpapír	22518	03
Értékpapír szolvány	98	02
Bánatpénzletet	530	—
Osztalék	—	—
Frank betét	—	—
Arany és frank kamat	—	—
— 287,897 93		

Pénzkészlet 1877. július 31-én 373 5 57,651 24

Összes forgalom 716 10 690,818 34

Menj el Rózához és maradj nála mindaddig, míg másodk álmod t. i. szerelmed szét nem oszlik, és ha belátni fogod, hogy jó lett volna atyádnak szavára hállgatni, ne jőj hozzám akkor, nem akarlak látni többé soha.“

Es nem volt igazsága atyádnak? Nem ördöklő mérge az erő és a hatalom a jognak és az igazságnak? — Mikor fog a jog annyi erkölcsi erővel birni, hogy a jogtalanság a hatalomban tekvő túlsúlyt eltörölje? —

P. báró ezen párbeszéd után nem sokára megírta végrendeletét. — Van a világon egy hienafaj, a mely elnyelt azon szíros falatokat, melyek egy-egy kibált gazdag család hulladéka. Az egyház ott volt P. báró végrendeletének fogalmazásánál, és tulvilági hatalmával magához ragadta a P. család ingó és ingatlan birtokait. Tivadar pedig elment Rózához, és a balga azt hitte, hogy majd itt a cím és vagyontalan földművelőt éppen oly szívesen látják, mint P. báró örökösét. — Könnyű barátom egy tapasztalatlan leány fejét mindenféle agyfartó gondolatlalt telerakni, de az atyának van esze és nem adja leányát vagyontalannak, mikor vagyonosak között is vállogathat. —

(Folyt köv.)

A török sebesíték javára. Tapolca városi polgárság 1877. aug. 12-én a város érdekében tánczvizigalmat rendezend. — A bizottság 15 tagból áll, mely oda működik, hogy ezen jótékonyczú vizigalmat fényesen, mindamelletkülöző eredményre sikerküljön. — Belépti díj személyenkint 50 kr. — A belépti jegyek Gábor János Tapolca város polgárának a végre kiadásított pénz-tárnoknál kaphatók. — Felkérjük a városi ügy a környékbeli közönség, miszerint legyen kegyes a jótékonyczú vizigalmat becses partolásukba venni, a ennek sikeres eredményre tekintetűből földművelőkkel hozzá járulni, amelyek is számukra a „Pest-napló”-ban köszönettel nyugtatotunk. —

Csarnok. Beszély ezim nélkül.

W. Jenkától (Folyt az előzőből.) Most valahányszor Lillához mentem, szomorúnak találtam őt. Neha ott volt ugyan Magyar, de leggyakrabban nem sokáig időzött nála. Egy napon bucsúzni jött, hogy vizigalmat letenni, a fővárosba menjen egy évre. Érzékeny lécsű volt ez, könnyekkel áztatva. Ezenútt majdnem minden nap ezelenútt talardó levelek érkeztek tőle Lillának, melyek némileg meggyógyították őt s már kezelegésnek tartotta előbbi észrevételeit.

Elmúlt a tanév, Magyar visszájött s meglátogatta ismerőseit és azok sorából epen megnyasszonyát felelte ki. — Őt hűtő várta Lilla, de hiába. Ekkor utjegyesenek és fölkerőtte őt, hogy jöjjen el hozzá, egy ügyet akar tisztába hozni vele.

E teledzótás után két hétre megjelent Magyar s indultiasan kérdé, mir akar vele? — „Figyelemetesen kösségbezi engem“, — mondta Lilla, szomorúan. Azt hiszem, tan jobb volna vizigalmat szertőlteni innel előbb, mert szerelmed nekül boldog házassá el nem közzelhető. — „Ezek a folytonos szemrehányások végtelensége már valóban unat — yete közben Magyar. — Minék beszéli viszony bounásról, holutt megvan győződve vonzatlanról.“ —

E szavak oly szeretetlenül voltak mondva, hogy Lilla majd összeroskadott a fájdalom súlya alatt. — Azután eltávozott Magyar hogy soha többé vissza ne térjen. Midőn Lilla már tökéletesen meggyőződött hűtlenségeéről visszakielto gyurujét azon embernek, ki olvasóm előtt is jellem nélkülnek bizonyult.

Szegény leány! Legalább azon büszke önértzelt nézhet az emberek szemel közé, hogy ő utasította vissza Magyarit. —

Ez esemény után, nem láttam többé mosolygni; csak időnkint, oly fájt, mely jobban megnáthot, mint a könyvek örve. Es ez is csak akkor történt, midőn vizigalmat, hogy még boldog lesz a is, latin meg fogja segíteni.

Híyenkor lassu, pántos hangon Larmartine egyik költeményéből elhívóttat sutfogó: — „Hoz tan meg... boldogság, amek remény... S mi most nem eddel, les... Mely vgre...“

Oh nem, soha! szűt! — Ezenútt ritkábban vizigaltam, mert láttam, hogy ennekül ékkül nyugodtabb. — Magyaritől a hűség hírek külföle dolgokat regelték; a több, között: hogy a pénzes leányok után jár hányászása a gazdag parttekek, és egyhány kosárral megajandékozva, fölytata kutatasait, míg majd valamilyen társas ábnecat, diadallal hozand be a városba; lámbar az is könynyen meg lehet, hogy a K. hölgyek pártos kosztájának megvetése arra kárhoztatja, hogy az agg legények assalán kosztóruja homókára szűtek.

Ezt mi nok megtehetjük! — Ily, és ehez hasonló törtentéket irhatok le kedvos olvasóimnak, mely valószínűleg most divat, mivel nálunk napi rendszeren van, a mely minden érelyes hölgyet egész lelkéből föhaborít. — A mostani világban már játékszernek tekintenek bennüket, s még a férfi nem süpredekéi is hatalmat érzének fölötünk, s mi azt törjük, mäden szó nélkül? — Nem oda Buda! — Ha egyszer mi nok felháradunk a férfiak ellen, van köztünk hatalmas erő is, mely csak az általom — hany miatt nem mutatkozik, találkozik még köztünk néhány kisebbszerű: Rozgonyi Caecilia, Présnyine, Zrínyi Ilona, s külbönbös is fogunk tudni, mint az egy nek, habar nem idegen nemzet ellen s karudál, hanem toltal és karal a velünk méltatlanul baró uriak ellen. Magyar ver pezsdli ereikben, s erőrl ne teledkezésnek meg írjuk! — E kis beszélyket, mint egy számlabokrotát agglegényi csokorúl ajánlom azon uraknak, kiket megillet, s kik tanulságot vonhatnak a leirt törtentéskéből. — Holgyeinket pedig fölszóltom, hogy tartózkodjanak azon egyvedektől, kik nagyon is hasonlítani Magyar jellemhez. — De még többet monok: Grízkejedtek leányok az olyan férfaitól, kik kezes jelleműek; mert ezek mitől sem iróznak s mindenre képesek. —

Felolós szerkesztő: Hoffmann Mór.

Präservatív

gummból egy holdigbol tucataja 1-4 forint, nemkülömben

EMPECHEUR

legujabb készlesek ájell megomlések megakadályozására, darabját 2 frter basznalati utasításal együtt széküüd

Zieger János Gráczban, 411. 10-4

jelentékony termót
kösönnet az okos uraknak Pesten!
B... Hainburg mellett.

uri divat- és női pipere-
raktárunkat becses figyelmébe ajánlami
Különösen férfiműveket mint: ingek
galiérok és kézelők, mint saját
gyártmányunk igen jutányos gyári áron
számítatnak.

Megrendelések készpénzfizetés vagy utánvétellel
mellett a legpontosabban eszközölhetnek.

Tibelyi és Veegh.
váozl 1. utca Lykay-féle házban:

Nyereményhúzás
a sorozatban kihuzott

Oszt. 1839-ki

allamsorsjegyeknek

Egy egész ki sorozatban

huzott 1839-ki sorjegyet 900 ft

Egy ötöd 1839-ki " 175 "

Egy felet az utóbbiból " 90 "

Egy negyedet " 45 "

Egy tízedet " 19 ft

Eredeti-Cessió leveleket

az 1839-diki sor-jegyekről

Egy darab " 7 ft

Kettő, különféle sorozattal 13 "

Öt " 30 "

Nyeremény-jegyeteket

8-18 huzott sorozattal csak 10 fnyi havi

reás fizetéssel.

Grün és Carwaglio váltóújlet.

Bécs I. Kärntnerstrasse N. 5.

Vidékbeli megbízottak utánvétel mellett

is postánban befizethetnek.

A cs. k. és magy. k. hit. katonai intézet

BUDAPESTEN.

Az intézeti vizsgák letévesztése előkészít, és példig:
8 sz. egyévi cknkntések vizsgáára július 1-jétől,
a tájlelték- és lönvédtiszti vizsgára november 1-jétől,
a térvizsgák bádgricói vizsgára október 1-jétől,
füknak, minden katonai-intézetekre október 1-jétől.

Kvániatya az intézet látogatói az intézetben lakást és teljes ellátást is nyarhatnak.

Heimerle Ferenc

Beiratások

szegedi Állás-könyvtár Budapestben, 3 korona-utca 16. sz.

UJ!

Állás-könyvtár: 1-10, 11-20, 21-30, 31-40, 41-50, 51-60, 61-70, 71-80, 81-90, 91-100, 101-110, 111-120, 121-130, 131-140, 141-150, 151-160, 161-170, 171-180, 181-190, 191-200, 201-210, 211-220, 221-230, 231-240, 241-250, 251-260, 261-270, 271-280, 281-290, 291-300, 301-310, 311-320, 321-330, 331-340, 341-350, 351-360, 361-370, 371-380, 381-390, 391-400, 401-410, 411-420, 421-430, 431-440, 441-450, 451-460, 461-470, 471-480, 481-490, 491-500, 501-510, 511-520, 521-530, 531-540, 541-550, 551-560, 561-570, 571-580, 581-590, 591-600, 601-610, 611-620, 621-630, 631-640, 641-650, 651-660, 661-670, 671-680, 681-690, 691-700, 701-710, 711-720, 721-730, 731-740, 741-750, 751-760, 761-770, 771-780, 781-790, 791-800, 801-810, 811-820, 821-830, 831-840, 841-850, 851-860, 861-870, 871-880, 881-890, 891-900, 901-910, 911-920, 921-930, 931-940, 941-950, 951-960, 961-970, 971-980, 981-990, 991-1000.

GUMMI

Amor. kék- és olli-féle, az évet
is mint gyémánt vágják 75 kr.
Egy évig használható 40 kr.
Egy évig használható 30 kr.
Egy évig használható 20 kr.
Egy évig használható 15 kr.
Egy évig használható 10 kr.
Egy évig használható 5 kr.

KERTESZ TÓDOR BUDAPESTEN, Dorothea-utca 2. szám.

Csodálatra méltó a természet ereje,
ha az a kellő módon alkalmaztatik.

Bojtorján gyöker-szesz

Központi szállító-raktár,
WINKELMAYER J.
Bécs, VI. Gumpendorf erstrasse 159 és Stump Herßasse 15. — Budapest: Török J királyutca 7 sz.

Dr. Handler Mór
orvos- és sebész tudor, szülész és szemész, gyógyít gyökeresen, fényes és tartós siker biztoltása mellett mindennemű

TITKOS

BETEGSÉGEKET

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint
magömléseket,
az ingerlékeny gyengédséget az ondófolyást, különösen a
TEHETETLENSÉGET
(elgyengült férfierőt:)

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly időtteket is), a **nemzórészek** bujakoros fekélyeit és mosodrendű bujakort minden alakjaiban és elcsúfításaiban,
3) **hugycsőszűküléseket,**
4) friss és időült **nyáki** folyásokat nőknél, az ugynevezett fehér folyást és az onnan eredő **magtalanságot;**

5) **bőrkiütéseket,**
6) a **húgyhólyag** betegségelt és vizeelési nehézségeket.

Rendel naponkint: délelőtt 10 órától 1-ig, dulután 3 órától 5-ig,
és este 7 órától 8-ig.
Lakik: **PESTEN,**
helyáros, kigyó-utca 2. sz. a kigyó és városház-utca sarkán (Rottenbille fölé házban) I. emelet, bement a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerök megküldetnek.

STROBL, BARIS és KOLLERICH
GAZDASÁGI GÉP-GYÁRA
BUDAPESTEN, 2 Nyul-utca 14-16 szám.

Ajánlja legjobb szerkezetű
CSÉPLŐ-GÉPEIT

kézi vagy lóerőre, szóró és tisztító rostált, Backer-féle és új szerkezetű rostált, zsákoló szerkezettel, borsajtó és szőlő zúzót, mindennemű ekélt szeckavágóit, kukorica morzsolót, ujjonnan javított arató-gépeit, magány lerakóval, új szerkezetű szóró-vető-gépeit, széna és szalma sajtót, legjutányosabb áron.

Raktárak is léteznek:
B u d a p e s t e n . IV. ker. Aldunator 14 sz. Kollerich János urnál.
B e l g r á d o n . Mijatovits István urnál.

Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek.

kintetők, sőt a „torna-tűzoltó egyleti olvasókör“t mint ilyen megszüntnek a torna-tűzoltó egylettel való összefüggést teljesen megszakítottak jelenték ki — magukat mégis a „torna-tűzoltó egyleti olvasókör“ vagyona jogos tulajdonosaiként gerelták. A torna-tűzoltó anyagegytel mind-ezekről privát uton értesülendő igazgató választmányán utján olvasókörétől a történetek iránt felvilágosítást kért. A felhívásra a zala-egerszegi olvasókör válaszlát és pedig azon kijelentéssel, hogy a „zala-egerszegi olvasókör“ nek a torna-tűzoltó egylethez semmi köze, és hogy ennek irányában magát semmiféleképen sem őrzi lekötöztetnek. — A torna-tűzoltó egylet igazgató választmányára erre kötelességének ismerte a zala-egerszegi olvasókör: „höz a torna-tűzoltó egyleti olvasókör“ vagyona visszatérése iránt felhívást intézni, s midőn ezen felhívásra válasza sem érkezett — nehogy olvasóköri vagyona a privát ambíciók által és nem az olvasóköri célok által vezetett illetéktelen kezekbe kerüljön — olvasóköri vagyona a legfrövidobb uton való békés közlés vitélt: s a f. évi július 24-én d. u. 6. órára e végből egybehívott ülésének a torna-tűzoltó egyleti olvasókör helyiségében megtartását elhatározta. A most mondott időben az épen jelzett helyen az igazgató választmány meg is jelent; ott egyetlen olvasón kívül — aki midőn látta, hogy választmányi ülés van készülben, szó nélkül eltávozott — senki sem találva az olvasókört az ülést megnyitotta, s midőn az olvasókör helyiségeket bérbeadó vendéglőst előhívta és ettől azon nyilatkozatot vette, hogy ezen helyiségeket olvasóköri helyiségekül a torna-tűzoltó egyletnek adta bérben, és hogy azóta senkivel mással azok bérlése iránt nem szerződött s hogy „pedig évi bérlésként van és ezt a torna-tűzoltó egylettől követeli — az igazgató választmány a vendéglős által követelt hátralekötött bérösszeget olvasókör részére kiutalványozván annak kifizetését a vendéglős nyugtájára azonnal eszközölte; a torna-tűzoltó egyleti olvasókör vagyonát zár alá vévén azt az olvasókör helyiségekkel és az egyik igazgató választmányi tagnál, mint egyszerű mintorna-tűzoltó egylet olvasóköri tisztviselővel levő kulcsokkal együtt egy a kör ügyének fenakadás nélküli vezetésére kiadott ideiglenes bizottságnak átadta, a torna-tűzoltó egyleti olvasókörnek — a „zala-egerszegi olvasókör“ címének felül-festése által használhatatlanná vált czimantája szolgálja által való levételét elhatározta és eszközölte, s határozatilag kimondotta azt is, hogy mindazok, kik a viszonyok nem ismerése folytán a folyó évnegyedre járó tagsági díjakat a „zala-egerszegi olvasókör“ nyugtájára fizették volna is le, méltányosság tekintetéből mind a hirtelponos bejeléseket a lapokkal együtt, mind a könyvtárt ugyanazon fizetés fejében a folyó évnegyedben fenakadás nélkül használhassák; s a gyűlés már majdnem a befejezés stadiumába jutott, midőn Remete Sándor kir. ügyész ut Lengyel Karoly itteni lakos és némany ifjából álló csoport élén az ülés helyiségében megjelent és magát a zala-egerszegi olvasókör emökének jelentvén ki, az ülés tagjait darva hangon sértetgető kifejezésekkel támadta meg; s midőn emiatt a torna-tűzoltó egylet igazgató választmányának elnökének részéről illedeemes magaviseletről ímetett, társaival együtt ökteken zajt ütve kihívó közbeszólásokkal az ülés tanácskozásának rendes menetét zavarni, s annak folytatását lehetetleníteni szándékoztak.

Gyula legedesebben álmódott, midőn ablakja alatt a futó órvészkiáltása felhangzott. Mi tán a laikust érintetlenül hagyta volna, a katonát felriázták. — legelső dolga volt kardja után kapni. Eszöveszetten rohant ki, még arra sem szentelt időt, hogy a lány párna karjaiból rémült arcczal kiugró kedvesre a buszusókat rálehelje. A szabadság bajnoka ismerte kötelességét. Ilka rögtön gyertyát gyújtott; már késő volt; Gyula nem volt sehol. Künn egyre növekedett a zaj, a puskadurranások mind gyökerebbek lettek; a fegyverek erősen csattogtak.

Gyula amint az utcára lépett kivont karddal, ellenséges arcok vetétek körül; azon utcából a magyarok közül aki menekülhetett, elmenekült. Ott nyomult be legelsőször az ellen. — Mikor Gyulában teismerték a karján csúngó fényes öltönyről a tisztet, megadásra szólították. Az ifju ismerte kötelességét: tudta, hogy fegyveréhez csak holttestét keresztül szabad az ellennek jutnia. Megvillant halált rejtő kardja, s egymás után három ellen dől el. A kard egyre csattogott, rémes szikrákat hányva az éjsötétjébe; s az elhullottak meleg vértől párolgott a kihűlt föld keble. — A tér egyre tárgult az ifju hős előtt s már földéreggett szívében a szabadság reményének egy halvány sugára; de ugyanazon pillanatban orgyilkos szurony hátába hatolt s épen szívét hasította kettő. Gyönyörű biborsugár szökölt ki tátongó sebéből s üszeryogott..... Ajkai felnyitak: „Hazám, Ilkám!“ — sóhajta; s azután lezártak. .... Örkere. —

A magyarhad gyorsfutásában nyomult

folytatják az ülés helyiségéből kiutasítottak, és mert a határozatnak semmi sikere sem lón, az igazgató választmányt az is kénytelen volt határozatilag kimondani, hogy a garázdálkodók, ha szükséges erőhatalommal is elfognak az ülés helyiségéből távolíttatni. — Erre Remete Sándor ur jónak látta engedni és tovább állítani; mielőtt azonban eltávozott volna kijelenté, hogy a könyvtár feltérzése és elhordatása végett a szükséges erőhatalommal nemcsakára visszatérend, és nem állította az igazgató választmányt ököre fogott kézzel a kőszákkal kísérve periminalisba keverésével fenyegetni.

A torna-tűzoltó egylet igazgató választmányának ezen fenyegetőzésekké szemben a könyvtárak, addig is, míg a többször említett Remete Sándor ur felhívott fiatal társával együtt egy kissé magához térend — biztosabb helyre szállításáról annál is inkább szükségesnek tartotta azonnal gondoskodni, minthogy a vendéglős a fenyegetők részéről bekövetkező erőszakok ellenében a jótállást magára vállalhatni nem vélte.

Ezzel midőn előadtuk volna a tényállást megkísértettük megfoghatóvá tenni a „megfoghatatlan“ t s a torna-tűzoltó egylet is igyekezett megtenni azt, amivel az igazgató, a „megfoghatatlan“ újdonság közölsége által félrevezetési szándékot közönségnek, és az egylet nyelében eljáratott választmányának tartozott. *Huny László* írt. t. t. egyleti elnök. *Udvardy Ignác* írt. t. t. egyleti titkár.

Mi pedig alóirottak, kik a kérdéses eset alkalmával mint a torna-tűzoltó egylet igazgató választmányára eljáratott és kik a „megfoghatatlan“ című újdonságban nagy öbrést név szerint is meghatároztunk kijelenték, megtámadták eljárását a „megfoghatatlan“nak találjuk. Mert nem megfoghatatlan-e az, midőn egy kir. ügyész, kire az állam egyik legszentebb és legkönyvesebb jogának gyakorlását, illetve kötelességének teljesítését: az álladalmi és társadalmi rend feletti örködést bizta — megtelekkozve állásáról nyilvános botrányt csinál, s egy éretlen csoport zavargásában a közrend feltörésében zászlóvivőül lép fel? S vajjon mit tartunk egy oly kir. ügyésznek jogi fogalmairól, aki azon eljárásban, hogy egy egylet törvényes jogait a betokakbó abirtokos ellenében törvényeinek értelemében védi, és azokat a törvény által megengedett módon gyakorolja, fenytő eljárás tárgyát látja? S vajmi furesz fogalomal lehet egy oly kir. ügyész hivatalának komolyságáról, aki a fenytő eljárást csak olybá tekinti mint a gyermek játéklapját, melyet szaitj kedjére nére kénye-kedve szerint használhat fel. — A criminalis feljelentés, amint halljuk, megtörtént, s midőn varja kíváncsisággal annak kimondását mindenké, habár nem oly értelemben, mint az a „megfoghatatlan“nak közölsége állítja; csak a feljelentők nem akarnak arra kíváncsiak lenni, mert amint biztos kizárólag halljuk szerfelett szeretnek a a feljelentést visszavonni, csak hogy — komoly dolgokból nem lehet játékokt csinálni.

Ami pedig a „megfoghatatlan“ című újdonság közölségének fennem hirdetett alkotmányos egyéniségét illeti, meg lehet győződve a közölség, hogy sem alkotmányos értelemmel, sem alkotmányos hírnévvel nem irgyit, egyikünk sem; mert hogy mit tartunk alkotmányos értelemmel felől azt az 1848. és 1849-iki évekbeli meg alból a régi jó — Bach — Scherling — világból igen jól tudjuk. *Huny László* írt. okl. úrnök. *Udvardy Ignác* írt. okl. városi tanácsos. *Udvardy Ignác* írt. okl. igazgató. *Dr. Cindex László* írt. okl. v. ügyvéd. *Dr. Hary Sándor* írt. okl. ügyvéd. *Bródy Géza* írt. ügyvédjelölt. *Böszényi Endre* írt. kereskedő. *Grünbaum Miksa* írt. kereskedő. *Dentsch-Oláh* írt. kereskedő; *il. Hary Sándor* törv. joggyakornok. *Grünber Géza* írt. kereskedő. *Stroh-*

esekély számú sereget üldözni, a város körül táborit ütött.

— Hiába kereste másnap a szegény lányka kedvesét; az ellenség még azon éjjel eltakarította a hullakát. — Szíve majd megszakadt tájdatában. Az aggódó anya egyre vizsgált, hogy hiszen nem halt meg Gyula; elment a többivel, s majd egy napon megint csak betoppian hozzájok Szegény lány csak elhalgatta; de nem hit. Az elfogottak közt nem is kereste, tudta, hogy Gyulája inkább a halált, mint a rablincsaét választá. — Valami titkos hang egyre azt sugá neki, hogy kedvese meghalt, elvezett vitézül az imádott hómért, a szeitt szabadságért. Ettől fogva a lánykát valami titokteljes, megmagyaráthatlan édes vágy készté meghalni. Szeméből kiapadt a köny; arczrózáját a halál lehe leszarítá.

Egyre hervadt, míg olyan lett, mint leuge árvalányfűszál. —

Végre megkönyörült rajta az ég; egy éjjel kényevodott. Most örök ölelés közt imádkoznak a nemzetért.

Szalaj Sándor.

Egykor és most.

Boldog idő, röpke sóhaj
Gyorsan tűnik, tovassál!
Egy-egy emlék, pusztá álom,
Mely a szívben honot talál.

mayer Ferenc sk. nyomdatulajdonos, Horváth Ferenc sk. ügyvédjelölt, Kósb Pál sk. tanfelügyelő, Györfly Géza sk. kir. adófelügyelő helyettes. —

Helyi és megyei hírek

— (Gabona és borvasar.) Az e hó 23-án Nagy-Kanizsán tartandó gabona és borvasar az eddig mutatkozó kilátások szerint a legfényesebbnek ígérkezik, és minden tekintetben felül fogja málni múlt évi elődjét. A jelentések minden oldalról nagy számban érkeznek, s a rendező bizottság mindent elkövet, hogy az anyagi és erkölcsi siker egyaránt megfelelően az e gabona és borvasarhoz kötött várakozásoknak.

— (Nagy népünnepély.) A nagy-Kanizsai ipartársulat könyvtárának gyarapítására műkedvelő előadással és tűzi játékkal egybekötött népünnepélyt rendez e hó 19-dikén a Sörkertben. Miután a belépti díj csak 30 kr-ra szabott, a mulatság kétségen kívül fényesen fog sikerülni, és az ipartársulatnak mindenestre neimes czéja el fog éretni. Kívánjuk is ezt ószintén.

— Felhívatvan erre, kinyilatkoztatjuk, hogy a „Zala“ egyik számában „Veritas“ alirással ellátott „Női gyengédség“ című közleményt nem *Kuttner Lipót* írta. Legyen most már béke Izraelban!

— A török sebesültek javára Tapolczán tartott tánczvizgalmi tiszta jövődölmé 130 frton felül van; e között 65 frt felül-fizetés.

— (Hangverseny.) Ugy értesülünk, hogy városunk nagy reményül szálottja, a berlini operaház énekesnője Biba Eugenia kisasszony jövő szombaton hangversenyt szándékozik adni városunkban. E hangverseny elő közönségünk bizonyosan a legnagyobb érdekléssel néz.

— Modern Lajos fehérnemű gyárából kikerült különféle készítményeivel városunkban időzik: Figyelmeztetjük olvasóinkat Modern Lajos urnak lapunk mai számában foglalt hirdetésére. —

— A zala-egerszegi népgyűlés. Augusztus hó 11-én a Török sebesültek javára rendezett tánczmulatság fényesen sikerült, az eredmény minden várakozást fölülmult. Az augusztus 12-ki déli elotti 1 órára kitűzött népgyűlésre szüntén meglepő nagy számú résztvevő gyűlt össze. A jelen voltak száma 3—4000 lehetett, daczara annak, hogy a meghívók csak négy nappal előbb lettek kiragaszva. Előnkül Nagy Károly a kerület országgyűlési képviselője váiasztatott, ki is a gyűlést komoly, a viszonyokat híven esetenő beszéddel megnyitván. Kovács Károly ügyvéd egy határozati javaslatot terjesztett elő, mely általa, utána Ruzits Károly ügyvéd által ajánlatván, egyhangu felkiáltással elfogadtatott, s a miniszteriumhoz felterjesztetni határozatott. Az elfogadott pontok e következők: iparkodják a Miniszterium minden kitelhető módon oda látni, hogy 1.) az oroszok által elkövetett borzasztó kegyetlenségek gyilkolások, rablások mmel előbb megszüntetessenek. 2.) A Török birodalom integritása függetlensége legkisebb részletében sem csunkittassék. 3.) A monarchia hadereje semmiféle megszállásra, az orosz javára szolgáló intervencióra fel ne használassék. Ezen pontok fogantatásához minden kitelhető adozat felajánlatik.

— Tűzvész háros-Berényben. hó 11-ken esti 7 órakor egy gabonával megtelt csúrtútt gázkezek feigyújtottak. A tűz tovább terjedése két hazát és tíz színtén gabonával megtelt csúrtútt eliauvasztott. A tűzkarosultak legnagyobb része azok, akik két évvel ezelőtt ily tűzvész által károsítottak.

— Keszthelyről írják nekünk: F hó 9-én tartott országos vásáron volt árusok száma emmikép nem aránylott a vevő számbához, mert csaknem anyai árus mint vevő volt. Okozta a vásár silányságát részint ama pénztelenség, mely minden rétegen áthatott, de főleg a nagy munkaidő, mikor munkás népünk nagyon is el van foglalva mezeli terményei hazahordásával, és azok eltakarításával.

— A keszthelyi városi tanácsnak — úgy látszik — kisebb gondja is nagyobb annál: hogy mikép teremtesse elő tanítóinak járó fizetését. Ma augusztus 12-két számítjuk és a keszthelyi elemi tanitók nagyobb része még nem kapta április — júniusig járó évnegyedi fizetését. Gyönyörű helyzet! A szegény tanitók eddig csak túrni képesek voltak, mert a fűszer- és íztkereskedők és husárosok bárány türelemmel levén, előlegezték az elemi szereket, de most — ők is beszüntették a hitelezést — kétkednek abban, hogy a városi tanács nem törekedett volna tanítóit — plano a szünidőben — kielégíteni — azért csak most következ a próbáltatás ideje — az inség, nyomor és kétségbeesés elleni küzdelem — mert a szegény tanitóknek kilátásuk nincs fizetésük mielőbbi juthatásához. Felháborodott lélekkel kérdezzük Keszthely tekintet városi tanácsától: csakugyan azt gondolja, hogy a tanitók levegőből élhetnek? vagy azok nem olyan munkásai a városnak mint a többi közölség, kik — egészen le a hajduig — fizetésüket rendszeren kapják? letetik egyébiránt egy többség — a megyei bizottság. Meg vagyunk győződve, hogy e bizottság, a mely a néptanítók ügye iránt meleg érdekléssel viseltetik, mielőbb orvosolni fogja a keszthelyi tanitók baját. Ugy is illik.

(Alig hihető, amit tiszt, levezőnk itt mond, Szavaiban azonban nincs okunk kétkedni, s ez esetben a baj bizony gyors orvoslást igényel, Szerkesztő.)

— (Tánczestély.) Keszthelyen f. hó 11-én a balatoni vendéglő termében tánczestély rendeztetett. A tekintélyes társaságot több keszthelyi előkelő és a vidékből átrándult uri családok képezték. A balatoni fris levegő üdítő hatása, továbbá a jelen volt kedves urhölgyek és dandik felvillanyozott tánczkezdve nemkülönben a papák és mamák rendkívül jó ifjak csak a késő éjjeli órákban oszlata fel a társaságot.

Irodalom és művészet.

— Magyarország es a Nagyvilág 32-ik számának tartalma:

Szöveg: Az 1861-iki cs. kir. katonai törvényszékek idejéből. Visszaemlékezés B. V.) Vége. — Egy bolgortalan története (Jack.) Regény. Daudet Alfonz. (XXXI. folyt.) — Keleti képek. — Tündérek vége. Kólt. (Vági Károly.) — Tereztaléval: Kez országban egyszerű. (Junius Brutus.) — Sz. Péter apostol kiszabadítása. — A tavajok világából I. A zsebtolvaj. — Külösfélék. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerk. üzen.

Rajzok: Keleti képek: Angol csapatok indulása Keletre. A bjelajhidja Jantra fölött. A harcztér sirasói. — Szent Péter kiszabadítása az angyal által. — Tündérek vége.

— Beküldött Az „Orpheus“ zenemű folyóirat 15—16 kettős-száma a következő tartalommal: 1. Moravánszky Mihály. A leány folhasza — 2. Nocturne — 3. Varga J. Két népdal. — 4. Kisrómai B. Dalok. — 5. Klug Jzsef. Augusztus Lengyelce. — 6. Hübl L. Fővárosi rezgő polka. — 7. Müller J. Banyász induló. — 8. Dr. Starke A. a) Üdvözlőgy. . . b) Szeliden nézz rám te sötét szem. . . Dalok szöveg nélkül harmoniumra. — Kiadóhivatal: Budapest II. ker. fő-utca 20. sz.

Megejelent a „Magyar Gyorsíró” a Stolce-Fenyvessy rendszer elveit képviselő „Magyar Gyorsíró kör” közlönyéből az első szám, melyben olvashatjuk a kör és a lap vezérelveit, valamint a kör alapszabályait, egy igen érdekes felhívást egy általános gyorsíró congressusra P. Gyurman Andor-tól, az elnök nézetét az újonnan megindult egyszerűsítésről; a kör történetét a több érdekes apróbb közleményt. Szerkesztője a kör titkára: Thallóczy Lajos.

A lap két-t. i. iv nyomtatott és 1/4 iv autographirozott gyorsírás részről áll.

A Stolce-Fenyvessy Rendszert követő gyorsírók közöt most mélyre ható mozgalom van keletkezésközében. A rendszer paedagogiai szempontból való egyszerűsítése tény leg fogantataváratott a így kilátás van arra, hogy a rendszer ismét régi elterjedésének fog örveidenni. Ajánljuk e lapot az illetők ügyelmébe.

Ara egész évre 2 frt. a tagoknak, 1 frt. a tanulóknak és 3 frt. a nem tagoknak.

Az előfizetési díjak: Peregriny János (Bp. Zöldfa utca 37 sz. IV. kerület) pénztárnokhoz küldendők.

Vegyes közlemények.

— Graf Eszterhazy Pal temetéséről a „Világ” a következőket írja. Mije volt a boldogult gróf Veszprémvármegyének, de különösen Pápa városának, tudja mindenki, ki a viszonyokkal csak némileg is ismerős. Nem csoda tehát, hogy aig érkezett meg Pápa a leverő hír, mely meg hozta, hogy legnemesebb szívek egyike meg szűnt dobogni; szegény és gazdag egyaránt sietett kegyelmeidőjét leróni a nagy halott iránt. A nyilvános és igen sok magánépületen lobogó fekete zászlók némán, de annál érettebb hirtében a közszomorúságot és gyászt, melyet mindenki oly mélyen érzett szívében, és melynek tízezernél többen siettek kifejezését adni, midőn a boldogult hült tetemei a július 24 ki vonattal megérkeztek. A megyei és városi hatóság, a testület képviselői, a polgárság belathatlan hosszú sora foglalta el a legmélyebb csendben a tért és utcazt az indóháztól egész a nagytemplom előtti térig. Midőn a vonat megérkezett nem egy szemem voltak láthatók az igazi fájdalom könnyei. A feszületet díszített egyszerű barna koporsót az uradalmi tisztikar emelte ki a vasúti kocsiból és helyezte fel a díszes halottas kocsiba, miután a városi róm. kath. plebánus azon egyháznak rövid szertartásait elvégezte, melynek a boldogult egész életében hű és gyengédlen ragaszkodó fia volt. Erre komoly lassúsággal megindult a menet a templom felé, hol a drága tetemek a már előre fekete kelmékkel bevont sz. Mihály-kápolnában helyeztetek el. — Ott óra tájban megérkezett a hatóság küldöttség, hogy a személyazonosság megállapítása szomorú formalitásnak eleget tegyen.

Július 24-én pénteken a tágas templom szentélye és az oltár köré a gyászoló család és érkező előkelőbbek részére szánt néhány pad fekete kelmével voltak bevontva; a főoltár két nagy fehérkeresztel elhatott szintén fekete kelmé fedte és a szentélyen felállított számtalan égő viaszgyertyákkal körülvevő magas ravatalon a gróf tetemei közszemlére tetettek. A nép hullámozott a templom felé, a közgyász örökölt a rend felett, melyet megsemmeni tiltotta a kegyelet. Kilencz órákor jött a város képviselőtestülete, hogy halaja és tisztelete adóját, egy díszes koszort, letegye a koporsóra. Ezt követték hasonló czémből a következők: a pápai önkénytestület-egylet küldöttsége, a „Pápai Lapok” szerkesztősége, a 71. és 72. honvédszázalaj tiszti karának továbbá a lövészeget, a ta-

karékpénztár, a kertészársulati egylet, az uradalmi tisztikar, a pápai izr. iparosokat gyámoltó-egylet, az izr. haladópartii liüközseg, a nő-egylet, a polgárikör, a casinó-egylet, a kereskedelmi testület küldöttsége és az 1849. évi honvédek.

A temetés napján, azaz július 28-án reggel 8 órákor a város főutcájára a „Csoka” vendéglőtől az úgynevezett „Tíz” malomig a kocsiokzlekedés előtt elzárattott; a templom ajtaja a testület és küldöttségek tagjai előtt felnyitattott, kik Giczy uradalmi igazgató lakásáról indulva ki jöttek a templomba. Pont 8 órákor vonult a szentélybe a plebánai épületéből indulva ki, mélt. és főt. Pribék István, felszentelt püspök és veszprémi püspök helyettes és a gyászmise a fő-, valamint 4 melléköltárnál azonnal kezdetét vette, minek végzetével 10 órákor történt az ünneplés beszüntése. Az özvegy grófú mise alatt gr. Batthányi Lajos özvegyével az oratóiumban volt; a templomban láthatók voltak: a megboldogult gyermekei Miklós és Mór; Zichy Nándor, Festetics Pál, Eszterházy László, Zichy Lajos Hederváry, Khuen Karoly, Somogyi és Valfis grófok; báró Üchtritz Zsigmond testvérel, Kézsmárky József, törvénytudó elnök, Bekassy Karoly, Szabadhegyi Antal, Veszprém megye küldöttsége: Körössi Imre főjegyző, Peczek Gyula, megyei aljegyző; továbbá Győr városának polgármestere, s mások.

A szertartás alatt 10 megyei huszár állotta körül a ravatalt: ott állott egyszerűsind a megboldogult két huszári teljes díszben, kövencz francia komornikja pedig bársony vánkoson tartotta a kamrási kulcsot és reájeleit.

Amint a beszentelés megtörtént, az özvegy grófú Batthányi Lajos grófúval fogatjáraült és Gannára hajtattott. — A koporsót a fényes gyászkoocsira az uradalmi tisztik helyezették a koszorúkat egy részével, a többi a kisebb gyászkoocsira tétetett s megindult a menet az első kocsiban a plebánussal, utána a két gyászkoocsival; ezeket követték a családtagok, főurak, küldöttségek és magánosok fogatjai, melyek száma 180 ra volt tehető.

A gyászmenet Gannára féli 12 órákor érkezett, itt a koporsó letétetvén a családi sírbaolt előtti téren beszenteltetett és a gyászmise elmondása után a családi sírbaoltba helyezették. Aldás és béke legyen a nemes férfiul, lelkes honfi áldozatkész emberbarát hányalul.

A fastó csülleng (Isatis tinctora), mely ujabbán indigógyérés czéljából nagyobb figyelemben részesül, tett észlelések szerint mint takarmánynövény is figyelmet érdemel; nevezetesen azért, mert a legyót jól tűri, még a hótakaró alatt is vigán zöldel, és a hót és szárazságot — még könnyebb talajokon is, elég jól kiállja, az év bármely szakában vethető, s a vetés szerint vagy kora tavasszal vagy késő őszszel midőn zöld takarmányban hiány van, nagytömegű pótlékalmán szolgálhat. E takarmány első sorban, mint juhtakarmány érdemei figyelmet, de megszokás után a szárazvasharha is elég jól eszi.

Az indigó gyártási kísérletek czéljából a m. óvár gazd. akadémián telepen termelt fastó-csülleng után 10 kilogramm maradván rendelkezésre, ebből 1 kilogrammnyi részletek azoi gazdáknak, kik takarmánytermelési kísérletet tenni hajlandók, a nevezett akadémián igazgatószákhöz intézendő megkeresésre díj nélkül fogtak megküldeni, azon kötelezettség mellett mindazonáltal, hogy az illető a takarmánytermelési és etetési kísérletekről a miniszteriumhoz annak idején írászes jelentést tegyenek. (F. E.)

a tűt függőlyesen az asztra, és hozzájuk forgó mozgalomban. Továbbá vegyünk kis csövet akár összehajtott papírból, melynek alsó nyílása kisebb mint a korong nyílása. E készülék úgynevezett „szírón” képez legkedveltebb alakjában. Tökéletesebb szerént alkotott Cagniard de la Tour francia, 1819-ben. — Mialatt a korongot egyenletes forgó mozgásba hozzuk, tartjuk a csövet függőlyesen közel a korong körzéle följött, es tájnyunk erősen csöbe. Valahányszor majd egy nyílás a cső alá kerül, mindannyiszor a cső alatti levegő a fúvás által meg fog sűrítetni. Azután kerül megint a cső alá a korong egyik foga; a légáram megszakittatik, a fog alatti sűrített levegő kiterjeszkedik és — ritkul. Valahányszor tehát a korong egy nyílása a cső alatt elvonnul, mindannyiszor következik be a levegő sűrítése és ritkulása, a levegő ide — és odaáramlása. A levegőnek egy oly ide — és odaáramlása, a hangtanban egy ketős-rezgésnek nevezetük. Illygia a korongot kellő gyorsasággal forgatjuk, zöngét (Ton) hallunk, mely megszabott forgási-sebességénél, megszabott magassággal bír. E kísérlet mutatja, hogy a zöngé egy összetett hang, melyet nem egy, hanem több egymásután következő rezgés ábraszit. Ezen rezgések egyazon helyen történnek, egyenlő ideig tartanak, mivel a szírón nyílásai is egyenlők; szabályos időközben következnek be, s a nyílások közti közből is egyenlő nagyságuk. — A zöngé egy szabályosan összetett hang, mely egyszerű hang szabályos gyors ismétlődése által keletkezik, s melyet hallszervünk mint egészet fog fel. — Witt Fulop.

Szerkesztői üzenetek.
F. — Taposok. — Az igyretet elvarom. A híreket felhasználom.
R. — Késztölj Hogy találozzam-e 8—en, az majd megírom holnap vagy holnapután külön levélben. Öröklj fogok mindenesetre.
— R. Z. E. Sajnálom, hogy nem jöttél.
W. J. — Pók. Vettöm a külföldet köszönettel. Sorát keressük, mielőbbest lehet. Az egy hónapig számol meg elköldöm.

Csarnok.
A bün gyermeke.
— Beszély levelekben. —
(3. Folytatás.)
Ödön Tivadarhoz.

Igy csapja arezul minduntalan az idealistát a realis élet; így mutatja meg torzalakját a kor annak, ki szemeit mindig oly világban járta, hol minden tökéletes szép és nemes ugyan, de mely világunk csak egy baja van, t. i. az, hogy nem létezik. — A módzafaj nem okozott volna halált annak, a ki lassanként hozzá szokott volna látásához, de biz az avatalt lesújtotta.

Itt a magyarázata annak, mért sujtott téged a minden napi dolog annyira, hogy fejedtet vesztetted és oly dolgokat követted el, melyek a józom észszel össze nem térnek. — Mi természetesebb, mint a nemes ember göge? Ez oly minden napi jelenet, hogy senki sem fütődik meg benne. Es vajjon nem-e mindennap fordul az elő, hogy az ifjunak vagy a nőnek le kell mondani eszményképéről, mert az ember köznap szellemerejele és kis becsével az eszményi élethez nem termett; és így ha igényeit és-szükségleteit kielégíteni akarja, le kell szállni neki az anyaghoz, melyből ezen szükségletek erednek.

Megengedem, hogy Rózád szeretett, megengedem, hogy nem köznap szellem lakott ezen időben, megengedem azt is, hogy kényszerítették őt szerelemlől lemondani. De mért kellett neked miudézert annyira elkecsereid, hogy oda mentél és megölted Rózád testét?

Elrabolta tőled egy-e tulajdonodat? — Nem volt joga őt birni, hisz a te szivedben és lelkedben tisztán meg volt írva, hogy Rózát az Isten is meked teremtette. Illy, de barátom hisz te azt jobban tudod, jogtudor voltál, hogy a bíró előtt csak annak van értéke, a mi szétmozsoló rongyok pépjére van írva. — A mi ott benn a te felkedben írva volt, azt csak te olvashattad, más azt nem ismehette. — A papoknak kötelességük az oltár elébe álló jegyeseket megáldani, és őket semmit sem törődnek vele, vajjon megöltetted-e azon frigy, a melyet megáldanak és megszentestenek a szívében és a lélekben. — De hát nem szabadott volna a bankárnak többet érni, mint teneked, ugy e bár? — Az ember-értéket ebtkélekrepon magyarázzátják ám barátom. — Hogy a bankárnak üres volt a feje? — Tele erszény ezen úrt kipotolja. Hogy az orra egy kissé horihorgas és lábai nem éppen egyenesek voltak, és mindez nem igen elégítette ki az ember aesthetikai érzékét, ez sem volt baj; hisz azért orrával sokat megszagott, és lábba lábával görbe utakon messzebb oljított, mint sok más ember, ki ki egyenes lábakkal egyenes uton jár. Szóval igazságilag volt töled őt megölni, mert a jelenkorban, melyben a szédelés bűnün terom, nagy szükség van a bankároknak. — De egy jó darabot szomorom élettrémetédből kihagytam. Már csak visszafelé emlekeztetted, hogy szemlélessed milyen azoi társadalm, melyet, mint magad bevallod, egyszer felkésztél.

Midőn Tivadar megszünt bíró lenni ismét munkát tagja kiválasztott ionni a társadalomnak, és ezt kéttől kezdőből; először a bankárral akart konkurálni t. i. a pénzügytezt akarta megküzdeni, hogy Rózáját el ne veszítse, másodsor helyesen fogta fel a köze és a társadalom közt létező viszonyt, érezte, hogy a társadalom gépezetében sok kijavítan való van, és minden embernek kötelessége, saját tehetsége szerint a közmunkában részt venni.

Lásd barátom, én azt hiszem, hogy te igen hasznos tagja tudnál volna lenni a társadalomnak. Nem minden bokorban terem a lángész és a tetterő, és millió bábok között egy élő és teremtő képességgel bíró ember sokat tehet, de hát te vagy oka annak, hogy hasztalan keresetl munkát? — Mint báró sok barátod volt, csakugy se-reglettek körülöttem a nyálmalók és hazzenesők. Ha báró maradtál volna, még valaha találtál volna oly munkakört, melyben képzettségedet és szellemerődet érve nyeshitheted volna, de midőn Fortuna elhagyott, elhagytuk barátaid is, és hiányozván Archimedes emeltyűje a protektió, nem kaphatál hivatal, nem szerezhottél magadnak munkakört.

A bün gyermeke homlokán viseli a bélyegét, mely őt kizarja a társadalomból, ha még ezen bélyeghez a szegénység és elhagyatottság járul, akkor káborolhatunk a világban, előtünk minden ajtó bezáródik. Most az állvilági hatalmak titán harcztot kezdtek az Olympus isteneivel. A hit, mely Tivadar lelkében lángalló égett, mely, mint a Kriván sziklája mozdulatlan állott zúgó és romboló viharok közepette, megrendült és porba omlott, a tüzet, mely az erény életének volt kuttörése és tápszoza, kioltotta a tolongó kradat, és a hol rövid idő előtt még viruló tavasz volt, Tivadar lelkében a csöbódások kihalt pusztát teremtettek. Az emberek nem akarták nársul fogadni azt, ki disse lett volna lelki társá-

ága által minden körnek, egy kopaszfejű uszorás, kinek egész értéke pénzében feküdt, elrabolta tőle, a mi ez életben legkedvesebb volt neki, oltárhoz vezette Rózáját. Es midőn így elhagyta és számkivetve keserűséggel telt szívvel bolygott a bün fia, győzött a bukás és az erény elüzetett királyi székéről.

Te elmentél volna a bírakhoz és besismerve vétkeidet, a bitótára kerültél volna, de szerencsédre volt egy jó barátod. — Midőn az egész világ elhagyott, midőn a társadalom jobbaj udorral és megvetéssel fordultak volna el tőled, én megmenttettem életed saját akaratom ellen, én becsülni és tisztelni is tudtam a szegényt, a bün fiát, a gyilkost, mert én máskép mérlegetlek, mint mások. — De mit tettek a bírák? — Elítélték egy ártatlant, kimondták Rózádra a halálítéletet. — Rózá meghalt, de nem a hóhér keze által. Midőn reggel ki akarták vezetni a vesztőhelyre, halva lelték őt sötét kamarájában.

Szegény fiú! ki még most is megcökölmi kívánód azon kezet, mely a porba sujtott, ki magadat érzéstelen bírák hatalmába akard adni, hogy bün hódjél vétkeidért. Vagy talán vétkezik az orvos, midőn a beteg testéből vadhust metél ki, vétkezik, midőn mérég ellen ellenmérget ad? — Hogyan akard a társadalom rákfelelyeit, korhadt és roncsolt tagjait máskép gyógyítani mint keserű gyógyszer által? — Vagy talán nem igaz, hogy a társadalom beteg? — Kürtják a bünösöket, de a mig soraikat megtámadják küzdenek ellenük, nem veszik észre, hogy ezen sorok mindig megtelnek, és a bün mindig bünöt teremt. Mért nem gondolkodnak a bölcsek a bün kiirtására? — Mért nem? Mért a bün azon egyptomi fékely, mely a mindent utázoó varázslók egészéget és épességét is megtámadja. A romlás a társadalom minden ágába ugy belészkelte magát, hogy mabolnap a beszüet elvész az önzés tengerébe, és az emberek közt csak elvélve egy fog találkozni, ki valaha másról is fog gondolkodni, mint saját énjéről. Es majd ha az emberek így önmaguk körül kerengve tévelygnek elvettét utakon, és egyiknek érdeke a másikéba fog ütközni, és a rombolásnak aha vége nem lesz. Közérdek, közhaszon és közjó üres frazis leund, elég jó mint csillag jelmez a kalapon viselni, de sokkal hasznavehetősebb, mintsem lelkesítés és tevékenységnek kuttörése lehetessen. Ime itt a társadalom, melyet valaha imádtál. Mond, hogy hazudom, akkor mulatd füledbe dörgé szót: „igaz.” Ha pedig az orvos odaül a beteg agyához, gyakran az által eszközli a felépülést, hogy a krízis bekövetkezését sietten, mert félme kell, hogy a testszervezet meggyengülvén, a krízis halált hozhat. — En is ugy vélek a társadalom orvosa lehetni, ha kinaít nagyobbitom, a bünnek áldozatokat teremtek, hogy a bölcsek elvégre ébredjenek álmaikból, és ezen remálatok, melyet bünnek neveznek, veszálják meg közelebből. Az önzésnek nagyobb tér, szerzek, hogy azon gyenge kötevékek, melyek a társadalom tagjai meg egymáshoz csatolják, minél előbb szakadjának szét, és a közérdek és közérzet azután tartósabbakat kovácsoltanak. Es a nőknel is gyógyítani akarok. Midőn arra törekszem, hogy a nőt fedetlen alakjában mutassam meg a világnak, Brútas akarok lenni és felhívni az emberiséget, azt hogy bösztüljen meg, hanem hogy tegyek jóva mindazon bünöket, melyeket ők maguk követnének szavadok óta a nőkön. Felhívni akarom a társadalmat, hogy tegye ezen nőket is emberekke, torolja ki szellemüket azon elvettét utból, melyben önbesüket és értékeket feledve tévelygnek. Es a szép szó itt nem használ barátom, itt tenni kell. Ugy-e bár nem kis feladatot, mit rád ruhadtam? Te nem bírod megtejetni, mert vallaid gyengék a teherre. Világ nézetedet gondoltam átvalfoztatni, hogy így czélt érhessek, épitettem szomorú mutadra. De vajmi nehe a hitet feladni az emberiség értékéről. Nem veszem zokun, hagy el barátodat, de majd meg fogjuk látni ki hibébb hozzád, én vagy a társadalom. —

Barátod Odön.
Felelős szerkesztő: Hoffmann Mór.

Tudomány
Szerkesztés: Odön.
mennység: Odön.
Ez 2763 Frinyi terno nyerevényért? —
Ez 2763 Frinyi terno nyerevényért?
Ez 2763 Frinyi terno nyerevényért?
Ez 2763 Frinyi terno nyerevényért?

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A Zalamegyei-Gazdasági-Egyesület, a n.-kanizsai tiszti önszegélyző szövetség és több más egyesület hivatalos közlönye

34. szám.

Nagy-Kanizsa, Szordán 1877. augusztus 22.

IV. évfolyam.

Nagy-Kanizsa, augusztus 22.

(H. M.) A külföld számos városából, a haza különféle vidékeiből, és megyénk több helyéből Kanizsa városának kedves vendégei fognak megérkezni a holnapi napon. — A Zalamegyei gazdasági egyesület által a nagy-kanizsai kereskedelmi testülettel egyetemben rendezett gabona és borvásár csarnoka fog megnyitni az érkezők számára, kik legyenek általunk melegen és őszinte hazafias örömmel üdvözölve. — Békés versenyre gyűlnek össze e napon gazdák, birtokosok, és kereskedők. Békés versenyre, a melyben termő földünk áldott gabonája, hegyeink gyöngyöző nedve állittatnak ki a versenyre. Isten megáldotta ez évben vetéseinket, s a földműves verejtéknedves arcját felderített az áldást hozott aranykalászok szemlélete.

Azért már az előleges jelentkezések is, melyek a távoli és közeli vidék e gabona és borvásár iránti érdekltségét elég fényesen tanúsítja, erkölcsileg és anyagilag nagyobb sikert ígér a múlt évinél.

Mindenki tudja azt, ki hazai viszonyainkat csak némiképp ismeri, hogy drága hazánk le vitálisabb érdekeit szoros kapcsolatban állanak a gazdaságunk és kereskedelmünk együttes működésével és e működésből resultáló virágzással. Minden kezdeményezés, mely ez utóbbiak előmozdítására történik, megérdemli az elismerést, mert közvetve a haza anyagi gyarapítására dolgozik. Azért szavaztunk elismerést a zalamegyei Gazdasági Egyesületnek a múlt évben tett kezdeményezéseért, mely a némileg mostoha viszonyok dacára elég sikert eredményezett.

De az idén más viszonyok között fogadhatja a gabona és borvásár rendező bizottsága az érkező ven-

dégeket, a raktárok és magtárak telvék, s ha a vételkedv nem fog hiányozni, a minthogy reméljük is, hogy nem fog hiányozni, a kivittl illetőleg is gazdag kőtésekre számíthatunk.

Hazánk anyagi felvirágzásának legfőbb feltétele az, hogy a gazdaság és kereskedelem egymással karöltve munkálkodjanak egymás emelésén. — Gazdaság és kereskedelem a siami ikrek, az egyik szonnal megérzi, ha a másiknak baja van, s minél jobban ápolatják az egyik annál több erőt kap a másik is. — Gabonáinkat és borainkat okszerű kezelés által minél tökéletesebbé fejleszteni, az a gazdaság és a szőlőművelés feladata, gabonánk és boraink becsületes manipuláció által piacot teremteni, jó vevőket szerezni ez a kereskedelem feladata.

Valóban e szép célok eléréséhez a többiek között egyik kiváló tényezőnek kell tartanunk az ilyen vidékbeli gabona és borvásárt, a minő most Kanizsán 2 s or tartatik.

Városunk, elvitáztalanul e megyének kereskedelmi központja, a hova az ország és a szomszéd országok minden részéről futnak be a vaserek, életet (forgalmat) hozva és vive a szélrózsa minden irányába, őszintén fogadja a körébe érkező vendégeket, igazi vendégszeretettel üdvözli őket, mert versenyt hoznak ugyan, de nemes versenyt, — (nem olyant, mint a muzsák az oláhoknak) — egygyel több bizonyosságot szolgáltatnak arra nézve, hogy az emberi rendeltetés nem visszaesés, az állati vadságba, és kegyetlenségbe, — hanem a béke műveinek gyarapítása, a testvéri együttetés, a kölcsönös szereteten való megférés ezen a földön, melyet annyi vérpatkát áztatott már, s a melyen élni és művelődni minden embernek természetes joga. —

Tekintve a majdnem szomszéd-ságunkban dúló iszonyatos háborura, mely annyi reményteljes emberéletet tipor el idő előtt — semmiért; annyi családot tesz boldogtalanná — semmiért; országokat tesz anyagilag és erkölcsileg tönkre — semmiért; püsztvá, kiellené teszi, a virágzó vetést, hajléktalanná, földönfutóvá, nyomorékká — az ártatlan lakosokat — tekintve e sok iszonyt és nyomorúságot — kétszeresen örülünk a békének, a béke áldásos intézményeinek, s ezek között a nagy-kanizsai II gabona és borvásárnak, melynek el-érkezését őszinte örömmel üdvözölve „Isten hozott“-at mondunk a városunkba érkező vendégeknél is.

A sümeghi tanítógyűlés.

Nagy-Kanizsa, augusztus 22-én.

Zalamegye hivatalos tanítótestülete e hó 23-án tartandja meg évi közgyűlést Sümeghen. A megye minden vidékéről készülnek oda tanfőfiak, hogy a ministeri szabályrendeletnek megfelelően hasznos és gyümölcsöző eszmecsereben tapasztalataikat bővítsék és újabb erőt merítsenek fontos hivatásuk betöltésére. Magasztos hivatás tehetem hozzá. Mert a kik a formátlan lélek átalakítására vannak hivatva, a kik hivatva vannak arra, hogy a lélekbe életet szellemet öntsenek, a kik hivatva vannak arra, hogy átalakító befolyásukkal felkeltsek a szunnyadó erőket, formálják a tehetséget, irányozzák a gondolkodást, idomsítsák a szívet, fogékonyrá tegyék az elmét, a szellemi magv befogadására, — mily magasztos, mily nemes hivatás jutott azoknak osztályrészü.

Oh, beh sokan vannak, kik maguk sem képesek még felfogni hivatásuk magasztos voltát; kik elméjü-

ket folyton az anyagiak felé irányozva, elsüppedt gondolkodásukat nem képesek többé ama tisztább, magasabb, üdítőbb körbe emelni, hol kicsinyes bajok és szenvedések, köznapi szenvedélyek nevetségessé válnak, szemben az öntudatra ébredt, nemesebb vágygal.

Előttem lebeg képed tanügyünknek megdicsőült, nemes, fáradhatlan bajnoka: báró Eötvös József, ki a magyar néptantót legelőször tanított arra, hogy a tanító név büszkesége legyen; ki először utalt irányt nemesebb törekvéseinek, ki büzdített az egyesülésre, mert magasan érző lelke jóstekintettel nézett a jövőbe, s előtte állt Magyarország, a te forrón szeretett hazad jövődő nagyságának képe, a mint folytonosan haladva a szellemi művelődésben, boldog és virágzó lett. E boldogság és virágzás előidézésében nagy szerepet juttatni a te napszamosaidnak, Magyarország néptantóinak. Magasztos idealizmusod varázspalczájával emeled a páriát, ki teng meledve, telg megelve, mint a szükséges rossz, felebredt szunnyadozásából. Azt vette észre, hogy a hajnal megna-sadt, az alkotmányos szabadság első sugara már munkára keltette volt a java népet. A pária is dolgozni kezdett, megértette szövegadat, mert leszállt hozzá, s megmondottad neki, hogy ő neki is van része a közjó előidézésében, s a mit előbb mint gép végzett, most öntudatos munkává vált, általad lett a tanító a társadalom le nem nézett, nem mellőzött tagja. Emléked szívünkben fog élni örökké.

Az egyesülés eszméje is tetőled vette kiinduló pontját. Azt hívéd és helyesen, hogy a nemzet napszamosai egymást megismerve, egymással folytonos eszmecsereben, tapasztala-

A „Zala“ tárczája.

A gunyolt.

(Beszélyke)

W. Jankától

Egy kicsiny házba vezetem t. olvasóimat, melynek belső berendezése, tökéletesen egyezni látszik külső egyszerűségével.

Két tágas szobából áll, egy konyha, kamra és a háttérben kis virágos kertcske szőlő lugassal, melynek végén nádból összerakított pavillon állt, piros bab virággal befutva.

A kertben hosszú asztalok álltanak, melyek előtt fiatal leányok ültek, varrással s fehérhimmzéssel foglalkozva, a pavillonban pedig egy öreg nő, egyszerű, tiszta fekete öltönyben ült, folyton intvén az élénk leánykát és majd ennek, majd amannak munkáját szemlélve figyelmesen, szelid kék szemével.

Egy, a városokban annyira nélkülözhetetlen varrósiskolában találják magukat szívesen olvasóim. —

Az első asztalnál csintalan fiatal leánykák ültek, kik közt különösen feltűnt, egy beszédes barna leányka, kinek bibor ajka szüntelen mozgott, s kacaja az egész kertet fölülkeltte.

„Hol késhet a szép Honor? mondá ép kacagva — egy idő óta, nagyon különösen viseli magát körülben; még megér-ük, hogy szorimos lesz. Ha — ha — ha!

— kinek kellene a hajnal szépségü Honor?!

A leányok mind hahótáztak.

De egyszerre csendes lett az egész kert, midőn egy sajtáságos leányalak közeledett az asztalhoz.

Magas, tulságig nyulánk volt; vékony karjait a batiszt ujjak be nem fűdheték, arca, mely szép vonásokkal birt, torz-képenk beillet volna sötétveres foltos színnel, orrát kútegek boriták, s mindenhez meg a majdnem tövig levágott kenderszerű haj, a legtrubbabb nő állíták élénk.

„Jó napot hölgyeim“ — mondá csengő érchangon, mely miatha nem is tőle származott volna, oly dallamosan hangzék.

„Isten hozott Honor“ — kiáltá az első asztalbeli csinos barna után az egész varrósiskola személyzete.

Az öreg hölgy is előlépett és megajmogató a fiatal leány rút arcát s helyére kísérté a kis barna mellé.

„Ma nagyon jól nézsz ki — szölt komolyságot erőltetve magára a barna leányka, — arcod egész halovány és hajadat is befonhatod már, oly hosszúra nőt az, mióta nem láttunk. (Elfojtott nevetés hal-latszott mindenütt.) Leányok, Honor akár-hogy védelmezi magát, egy tündérről áll ismeretségben, kitől oly szépítőszert kapott, mi által arca emberi kifejezést nyert, s hajának oly kenőcsöt, mitől egy héti használat után, földig érő haja nő. Nézzétek meg arcát, nem e bajoló? Félek, hogy még ártalmasra lesz, a táncos iskolában. A férfiak nagyon ingadozók. Még eatalánának pártolni tőlem udvarlóm, hogy Honor szépségének hódoljanak.“

A leánykák szünni nem akaró kacaj-örtek ki. —

„A nevetés egészségtelre válik — kezdé Honor mélabús zengésü hangján — nem érzem magam sértve Roza gunyja által, mely oly igazságtalanul van felém irányozva. Én sem voltam mindég rút, e foltok arcomon s a kiment haj betegségem következményei, s nem válik dicsőségtelre, hogy nevettek fajtam amiért nem bírok tiszta arccal és oly szép fonatokkal, mint ti. Nem lehet minden ember szép! — Hát gunyol valaki téged? — Hisz te szép vagy! felelé Roza csintalan tekintettel — én szépségéről beszéltem, mit te elterdítél. — Ki merné tagadni, hogy Honornak köztünk a legszebb termete, legszebb arcza, s legszebb haja van?“ —

Ez felhívás volt a leányokhoz, kik mosolygól egyébbel nem feleltek.

„Azt hiszitek, ha külsőn rút, ebből mindjárt következtetni lehet, hogy agyam szervezete is hibás! — O ne társatok engem oly balgának. Atlatok én eseteken, ismerlek benneteket, kik elég szívtelének vagytok engem tűzni ki mulatságtok tárgyául“ — válaszolá bánatosan feltékitve szép szabásu szeméivel a fiatal leány. — „Hallottatok — kiálta Roza haragosan — még megérjük hogy a szép Honor görömbök-dik velünk. Egy szeméten termett pipacs, mer egy nemes leányával vitatkozni.“

Honor szeliden fölnezett, s a dühökös leányok és szavakkal felelt.

„Hogy nem volt atyámnak nemesi címere, az sem az én, sem az ő hibája, de azért nemes ő szívében. A cimere sokszor

a leggazdagabb tettek palácjaul szolgál, azért a szivnemesség az igaz nemesség!“

„Szemtelen! kiáltá Roza remegve a haragtól — még ilyen rút téreg is, mer hetvenkedni, ki az egész világ gunyjaul szolgál.“

Majd hogy rá nem rohant Honorra, de az éltes aszonsyág közebe lépett, mas helyre ülti készte Rozát s szölt:

„Honornak igaza van. Ő nem sérté kegyedet, ő csak önmagát védte. Gyöngéd-telenség őt bántalmazni, azért, meri nem oly szép mint mások. Ő még fiatal, alig 14 éves, míg azon kort eléri, midőn a világba lép, kinőheti magát s szép lehet, meri vonásai nemesek, ajka kicsiny és fénylő kék szemekkel birt. Hagyják őt békével, Honor jó — szelid leány.“

Honor halásan csökölá meg a jó asz-szony keret, és két köny pergett végé ar-cán. Roza dűzözgya folytatá himzését. —

Két hét múlva azon hírrel jöttek a leánykák a varró iskolába, hogy Honor el-utazott,

Hirtelen betegségbe esett s szülői féltve őt megbetegsőtől, Olaszországba vitték.

„Szegény leány!“ — mondá a varróis-kola tulajdonosnője könnyezve. A leány-kák csak nevettek fölőtte és mondogatták egymásnak: jobb volna neki meghalni, olyan rút leány ugys csak szerencsétlenségnek van a világon. S Roza oly jól mulatott, a leányok megjegyzése fölött! —

S azután csak szorgalmasan jártak a leányok a varró iskolába, s ha új tarsnójuk akadt, annak azonnal elbeszélék Honor rútságát, dagadt orrjáról oly vicceket állított össze Roza, hogy dicsőretére válhatott,

talik egymással való közlésével, egymástól fognak tanulni; egymást fogják támogatni, egymást buzdítani nehéz hivatásuk betöltésében; azt hívén, hogy a közös érdek közelebb fogja őket egymáshoz hozni, hogy a közös hivatás bizalmasakká fogja tenni egymás irányában: hogy a tehetségesebb elnéző lesz a gyengébb hibái iránt, a gyengébb szívesen okul a tehetségesebb, a tapasztaltabb tanácsán. E hit megfelelt nemesen érző lelkednek, mely telve volt a drága hazá dicsőségének eszményképével.

Pedig ismerted az emberi természet gyengéit és gyarlóságait. Tudtad, minő átkos szerepet játszik az rigykedés, a féltékenység, a visszavonás az emberi társadalom minden osztályában. Tudtad, hogy a gyengébb, nem ismeri be gyengeségét, hogy az üres kalász hordja fenn leginkább fejét, mert többnek akar látszani, mint a mennyi. —

De azért az egyesülés szép, dicső eszme. És a jók egyesülése jó sikert és eredményt szül.

Legyen a zalamegyei tanítók egyesülése a jók egyesülése.

Tanítók! a kik a sümeghi közgyűlésen megjelentek, ne feledjétek, hogy a ministeri rendelet a fuvar és napi díjakat illetőleg a városokra és községekre kötelességeket ró.

Vannak megyénkben városok mint különösen Kanizsa, hol a tanítók száma nem csekély s így az áldozat sem, melyet e városok hoznak, hogy a tanítók jelenlétét a gyűlésen lehetővé tegyék. Ez áldozattal elismerést érdemel. Legyen azért a gyűlés napja a hasznos eszmecsere a különös buzdítás és bátorítás napja. — Egymást buzdítva merítsünk erőt a további szakadatlan és szorgalmas munkálkodáshoz, mely a jövő hó elején ismét kedves műhelyünkbe vezet bennünket, innen pedig takadjon údv szorgalmas munkálkodástok után.

Hoffmann Mór.

Levelezés.

Zala-Egerszeg, 1877 aug. 16.

„Omne Regnum, in se divisum, perit.“

T. Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy ön becses lapjában elmondjak egy eseményt, mely pár hét előtt városunkban történt, habár minőségénél fogva beillenek Basi Bazukok vagy éppen a Vandal oroszok cselekményének is. — Tartózkodni fogok minden Commentálástól, nehogy azt higgyék boszú, vagy a méltatlanság teletti ingerültség vezérelt tollunkat. Távol legyen mind ez. — Felszólalásunk csupán a civilizáción a közműve-

E közben három év pergett le: Hétfő volt, midőn mind a leányok özsze gyűltek, a jó Evelin néni: (Ez volt neve a varrónőnek :) szokása ellenére, a leányok asztala mellé ült, s Rozára tekintett, ki ép a kaszinó bárlól beszélt, hová elmenni szándékozik, szelid hangjával megszólalt:

„Tegnap vendégem volt, egy régi tanítványom, találják ki, melyik volt? — Térka? — Mari? — Juli? — Malcsi? — Kérdék majd egyszerre a fiatal leányok kiváncsian.

„Nem, ezek közül egyik sem. Honor volt itt tegnap.“ „Honor! a rút Honor! kiálták a leányok éktelen nevetésben kitérve. „Még mindég oly utálatos? Kérdé Roza.

„Annak megítélését Kegyedre bízom Roza“ mondá Evelin néni mosolygva.

„Mit beszélt? édes Evelin néni, mondja el nekünk — kérdé egy kis élénk lányka. „Azt mondá, midőn e helytől elvitték, eszméletlen állapotban volt, s Olaszországban 4 holdat töltött ágyban. E három év alatt, nagyon unta magát ott, visszavágyott szülőhelyére, ismerőseit vizsgált látni.

Meg ígérte nekem, hogy tehérműüt ismét ez iskolában fogja himezni.“ „Az nagyszerű lesz — kiáltá Roza — lesz neki majd ismét baja szépségével. Igaz, haja meg nőtt e már? —

„Megnőtt, s felbontva hordozza.“ „Felbontva! hahaha! Felbontva! — No az föltette ideálisan állhat fölös arcához.“ —

„Ast is mondá, hogy a bálokban is részt vesz, — folytatá Evelin néne — a kaszinó bárla már előre örvend“

lódásra törekvő buzgóságon elküvetett sérelem miatt történtek.

Városunkban létező Torna-tüzlő Egyesület 1874-ik évben elhatározta egy olvasókörnek felállítását a mi sikerült is, „torna-tüzlő olvasókör“ nevezet alatt, de azon változással, hogy a torna-tüzlő Egyesület az olvasókör tagjainak sorába nem egészen 25% contingent adott és így az olvasókör már alakulásakor helytelenül viselte az alakulás előtt nékihezánt nevet, mivel a tagok három negyedrésze olyanokból állott kik, a torna-tüzlő Egyesületnek nem tagjai. — Nem ment tehát fogantatva azon szándok, hogy torna-tüzlő Egyesületet saját tagjaiból, és kizárólag azok használatára állítson olvasó kör, mert a torna-tüzlő Egyesület tagjai erre elegendő számban nem vállalkoztak de talán nem is vállalkozhattak.

A torna-tüzlő Egyesületen kívül állókból alakult olvasókör lényegének meg nem felelő név alatt egy ideig fenn állott, szép eredményel működött, mintegy 1200 darabból álló könyvtárt alakított. Csupán saját erejéből, tagjainak buzgó közreműködésénél, hanem annélkül, hogy az alakulási eszme felvetésén kívül a torna-tüzlő Egyesületnek valamit köszönhetett volna. Az olvasókörnek volt saját választott tisztikara és pénztára, szóval mint önálló közművelődési testület fennállott az tetleg, mi előtt annak létesítése föbb jóváhagyással jogosított lett volna. — Végre mult 1876-ik évi őszi körgyűlés alkalmával felhozott hogy az olvasókörnek alapszabályai nincsenek, a társulat hatóságilag elismerve nincs, nehogy tehát a hatóság benne tennakadást találjon, szabályok alkottattak, azok felterjesztettek és jóvá is hagyattak. Az alapszabályok készülésénél azonban mivel „a potiori fit denominativ“ — s az olvasókör tagjainak négy ötöd része nem torna-tüzlő egyleti tagokból áll, s mivel a két testület között semmi féle szellemi, vagy anyagi összeköttetés sem létezik, „zalamegyezesi olvasókör“ czim lett az alapszabályokba felvéve, ezen nevezettel lettek az alapszabályok megerősítve, ezen jelvény volt helyiségén és pecsétjén, ily szerzetben állott és működött hosszabb idő óta, egész fölvő évi Julius 24-ig.

A jelzett napon a torna-tüzlő Egyesület néhány tagja állítolag Egyesületük választmányának megbízásából a „zalamegyezesi olvasókör“ helyiségében megjelent, annak ajtaját, szekrényének zárait feltörte. Könyvtári folyóiratokat önhatalmilag elfoglalva, az olvasókörnek történetesen jelen volt Elnökét önmé kiparancsolta nemtávozas esetében kidobással fenyegette. Az elnök a nyers erőnek engedve távozott, a torna-tüzlő Elylet küldöttel pedig az olvasó kör helyiségéből a körnek minden vagyonát elszállítottak, magára a szállást bezárták, az olvasókört tetleg megszüntették, tehát nagyobb hatalmat gyakoroltak, mint minő reudes körülmények között magát a belügyministert megilleti.

Ez az esemény szárazan előadva, — itéljen felte a mivel világn, addig is mig itélni fog a büntető bíróság, melynél a nyitit előszakoskodás, és önbíráskodás vétke miatt a panasz azonnal benyújtatott.

Az olvasókör több tagja méltó elkeseredettségben a nyers cselekményt az „Egyetértés“ nyitit rovatában szárazan elpanaszolta; s erre a torna-tüzlő Egyesület Elnökének látta, saját neve alatt, hivatalos és társadalmi állásának megjelölése mellett egy terjedelmes felvilágosító czífolatot kiadni a „Hon“ 207. esti lapjában, mely czífolatból a mennyire azt érteni lehet — annak kellene külni, hogy a torna-tüzlő Egyesület jogosan járt el, midőn az olvasókörnek vagyonát a maga részére lezárta.

„Szegény Honor! — kacagott Roza — ő üül a bálokban! Talán csak nem képzel hogy mulatni fog?! és ugy nevetett jó kedveben, hogy még Evelin néne sem kizdhetett le egy harsogó kacajt.

Midannyanian nevettek Honor rovására.

„Majd küldök én neki táncost — mondá elbizakodottan Roza — Szépei Sándor igen hatalmas udvarló, azt szí esen nélkülözöm; s a dandy királya, Rozsaszeghy is egy tourt fog lejtetni vele az én kívánságomra. Ott van még Tudor Pista, Zátónyi, s még több udvarlóm, kiknek mind egyike örül, ha szeszélyemet teljesítheti, ha azért egy mosolyomat nyeri ajándokul.“

„Ez szép lesz Öntől — mondá hamisan kacsinva szemével az öreg asszony — Honor nagyon lekötelezve érzeni magát.“

A kis gyűlekezet neomsókára szétoszlott.

Most egy kis város legfényesebb báltermében vagyunk, hol összegyűlve találjuk a város- és közeli vidék szépségeit.

A kis neimes leány, Roza, biborveres selyem rubában, fehér illuzionál diszitve állt a teremben, körülrajongva az udvarlók seregétől. Egy ifjut látszik különösen kitüntetni, kire legjobban veti teteszegő vágygály szemeinek villámain. — Ez ifju, s Roza által elnevezett dandy királya — Rozsaszeghy.

Cinios ifju, s lénye lélekfűsége, szellemet árukt el. Beszéde nem oly üres s léha, mint a többi fiatal embereké, mindent érdekesen tud előadni, s oldala mellett, egy perc sem unalmas. Nem csacogott a nők előtt mindég macolemről, tar-

Ezen czífolat még megbecsülhető volna, mivel annak becsát — sajátlag értéktelenéget — első pillanatra mindenki felismeri de fájlalni lehet azt, hogy a czífolat utóiratát a köznevelés, és igazság szolgálatos élén álló tisztelt férfiak is aláírták, és pedig az Elnököt utánozva, mindennemű czimeik felsorolásával. — Ily tárgyban azután elnem fogadható mentesség az, mit az aláírók egyike, másike mondott, hogy t. i. átolvasás nélkül írta alá a czífolat utóiratát. —

Arra pedig mint az olvasókörnek egyik legigénytelenebb tagja — kérem az igen tisztelt és teljes című aláíró urakat, ne akarjanak nyilvánosan reánk fogni olyant amí valótlan t. i. mintha az olvasó kör örömmel visszavonná a büntető bíróságnál benyújtott panaszát. — Ezt ugyan tenni nem fogjuk, még azon sajnálatos esetben sem tennénk, ha panaszunknak Statalialis eljárás lenne a vége. Nem teszszük már csak azért sem, mivel az aláíró urak teljes czimeik felsorolásával azt látszanak hinni, hogy magas állásuk, hivatalos és oklevelekkel gyámoltott magyszerű tekintélyük sulyával lavinaként elsodorni fognak minket, szegény és szerény egyszerű népet mely hivatalos hatalom, és tekintély helyett egyszerűen csak az igazságra, törvényes jogára támaszkodnak. Ebben bizva mi nyugodtán járjuk a büntető eljárás eredményét, mert jól tudjuk hogy ilyen vagyonnak hatalmas elfoglalása, az ugy nevezett önbíráskodás mindég büntető eljárás alá eső cselekvényt képez; hanem ugy látszik a teljes című aláíró urak igyekeztek magasan járó hivatalos kocsijok által felkavart porral megvakítani a közönséget.

T. Szerkesztő Ur! Eppen idáig juttottam hosszab levelem irásában, midőn a levélhordó kezembe adta a „ZALA“-nak 33-ik számát, a melyben meglepetéssel, de egyszersmind örömmel láttam a „Hon“-i cikket, minden aláírónak nevével címzé-vel ellátva. Meglepett az, hogy a címzésés urak házilag akarják megszapulni a szennyest, mit előbb a nagy világnak ki teregettek; örültem egyszersmind, mert azon lapban láttam közzé az önbíráskodást beisméro cikket, a melyben én is az érintett cikkt ellen felzárólatni szándékoztam. — Csupán kíméletből elhallgattam az aláírók és cselekvő főszemélyek nevé de miután azt magok nyilvánosságra hozták, engem nem érhet kíméletlenség vádjá. Azen jó oldala van a dolognak, hogy megyei közönségünk az ügyet s az intéző személyeket ismervén, annál biztosabban itélhet.

Felesleges tehát a tárgyhöz többlet szöllanom, hanem fogadjanak szívesen egy pár őszinte szót az aláíró czimzetes urak a helyi társadalom, és közművelődés szempontjából.

Ha annyira igazuk volna is a menynyire nincs; ha czífolatjokban magok be nem ismernek, miszerint olvasó körünk vagyonát elfoglalták, zár alá vették; hiszik-e hogy a helyi társadalomnak, közművelődésnek előmozdítására hasznos szolgálatot tettek akkor, midőn a szellemi művelődésre sorakozottak magán fillereit — tiltott uton és módon a tornaszat — tehát csupán physikai fejlesztés — előnyére kívánnak felhasználni? Hivatásukhoz tartozónak tartják e mint tüzlők, a szellemi szikrát is agyon fecskendezni? hiszik e, hogy társadalmi, ugy hivatalos téren, — különösen a közművelődés fejlesztésére kötelességgézerüleg hivatott közegek — saját reputációjukat emelték az álta? hogy egy közművelődési társulat ellenében ily nyers modorban keresztül vitt eljárást követtek? fontolják meg, midőn az ifju nemzedekeknek, azok oktatóinak; mások a perlekedő feleknek, a sérelem orvoslását kereső állam polgárok-nak a törvény iránti tiszteletet, és hódolatot ajánlanak, fognak-e azok nékiek hinni,

tözökődon viselte magát, udvarias volt mindenki irányában, s ez a salonok kedvencévé emelte őt. „Őn ma nagyon szórakozott — szölt Roza az ifju felé fordulva, — mire magyarázzam azt?“

„Nagysád kérdőre von s én őszintén felelek. Szíveimet elrabolták.“

Szívet? kérdé nevetve a kacér Roza magára célzásnak véve Rozsaszeghy beszédét, folytassa Urám, szívesen halgatom Ont.“

„Nem mondám eleget? — E tárgyról többlet nem mondhatok. — De feleljen Nagysád, hol volt oly soká? ... ez utóbbi időkben nem láttam a varró iskolába menni.“ — viszonzá az ifju.

„Nem látott, igen, mert nem akart látni“ — mondá szentrehányolag Roza. Az ifju ép felelni akart, midőn a terem szárnyajtaja föltárult, és egy éltes férfú jelent meg, karján egy meglepő szép leányt vezetve. A leány termete magas, karosú volt, vállalai teltek, szép idomú hó nyaka szabádon, rajta fekete finom selyem színöron kis aranykereszt függött.

Szabályos arcát hajnali pír borítá, kisé hajlott, finom metszetű orra, egy művészek szolgálhatott volna mintául. Fehér homlokát egyeltévedt fűrészeske fölig elfedé, és az arany színű sűrű hajzat csigákban konyult le a fehér habruháján.

„Ki e nő? E kérdés látásék mindenkit foglalkoztatni.

„Ki e nő? kérdé Roza, a remegő Rozsaszeghytől.

„E ő! — ő — kit — szeretek“ — rebegé alig hallhatólag az ifju. Roza ös-szeborzadt. (Vége köv.)

törvény iránti tiszteletükben, hódolatkabizni, midőn cselekedeteikben az ellenkező látják; s jaj nekünk, ha a törvény iránti hódolat és engedelmesség fogalma a képpen képződik az ifju nemzedék kebelében, a mint azt önök cselekedetéből látják? Nem érzik-e önök mint az egyesület előjárói magokat hálára kötelezeteknek azon 160 olvasóköri tag iránt, kik belépésükkel az önök Egyesületéből kikerült 40 tagnak közművelési alkalmat, és eszközt nyújtottak az olvasókör megalapításával, végre: hiszik-e önök, hogy ezen cselekedetek mely felett a törvény és a civilizáció pálcáat tör Egyesület-jök iránt a haldokló rokonszenvet felelteszi? s nem lesz-e kénytelen az egyesület saját reputációjának megmentése végett legközelebbi gyűlésében önöket elkárthoztatni?

Fontolják meg azt is, ily kis városi körben, még egyesült erővel is mily lassu léptekkel haladhat a közművelődés, s mi lesz belőle ha a közös célra hivatottak egymás ellen fordulnak, egymás buzgóságának gyámolítása helyett azt kölcsönösen paraliszálják — Bizony mondom, önök megszólalásiga csak mészó tornyuk tetején léteznek, s ha va'akinek, önöknek komolyan mondhatjuk önök lesznek okai, ha a „Regnum in se divisum, perit!“

Önök czífolata — beismervén az olvasókör vagyonának, helyiségének önhatalmu elfoglalását, s ezzel egyszersmind önmagok megczífolván hosszab érthetlenségig zavart, saját izlésük szerint akotott védelmüket, a tárgy felett annál kevésbé lehet kedvem szót pazarolni mivel a bűnyű vizsgálat ugyis megindult, s a bírórövidesen megfogja mondani, a büntető törvény melyik §-a fog önökre alkalmaztatni. —

Egy torna-tüzlő egyleti olvasóköri tag.

Helyi és megyei hírek

Értesítés. A nagy-kanizsai 6 osztályu polgári fiu-iskolában az 1877-8-iki tanévre a beiratások folyó hó 29-én kezdődnek és september hó 3-áig eszközöltetnek reggeli 9-12, délutáni 3-5 óráig a polgári iskola helyiségeiben. Ugyanekek tartatnak a felvételi és javító vizsgálatok is.

N-Kanizsán, 1877. augusztus hó 22.

Morgenbesser János, igazgató

Értesítés. A nagy-kanizsai polgári iskolai tantestület aítai — felsérdült leányok számára — ministeri engedéllyel rendezett rendkívüli tanfolyamban az 1877-8-iki tanévre a beiratások september hó 1-3-áig eszközöltetnek reggeli 9-12, délutáni 3-5 óráig a polgári iskola helyiségeiben. Felvétetnek mindazon felsérdült leányövendékek, kik a népiskola 6 osztályát kielégítő eredményvel végeztek és erről bizonyítványt felmutatni képesek.

N-Kanizsán, 1877. augusztus hó 22.

A polg. isk. tantestület.

— A török sebesültek segélyezése javára Tapolczán rendezett táncvigalom fényesen sikerült. — A nagy számú feles hatóság éjfélig fesztele n mulatott; mindenki örült, hogy a török testvéreink iránt nyilvánult rokonszeny anyagi tekintetben várokázáson fölü kiűtött. — Kedves kötelességet véllünk teljesíteni, midőn a nemes felülizetőknek — köszönetet mondva török rokonaink nevében, — neveiket a nyilvánosságra hozzuk. — Az egész jövedelem 178 frt 24 kr. ebből tiszta jövedelem 116 frt, mely eddig rendeltetési helyére már elküldetett. — Fölülizettek: Kabdebo Jakab 50 kr. Vastag Pál 50 kr. Friedrich Ferencz 1 ft, Csébi Antal 1 ft. Stütz Mihály 50 kr, Hevesy József 10 kr, Szigli József 50 kr, Szigli János 50 kr. Hirsch Adolf 2 ft, Godolányi Győző Gy. Keszi 50 kr. Major Sándor, Vita 1 ft 50 k. Dr. Löwensohn Mór 50 kr, Löwinger Ny. rád 50 kr, Dr. Beszeditsz Ede 1 ft 50 k. Györffy Pongrácz 1 frt. Steiner Lipót 50 kr. Kopácsi Sándor 50 kr. Hetey Lajos 50 kr. Harangozó Vince 50 kr. Plantovics János 50 kr. Kovács György 50 kr. Lessner József ifj 1 ft 50 kr. Nagy Sándor B. Tomaj 4 fr 50 kr. Matkoyita Gyula 50 kr. Ujvári Péter 3 ft. Dr. Magyarász Vincze 1 ft. Sány Gyula Diszel 50 kr. Öry Béla 50 kr, Dezsői Tivadar 50 kr. Öry Miklós 50 kr. Erdősy Lajos 50 kr. Nyusal János 2 ft. Schlessinger J. 10 kr. Benedek József 10 kr. Brött Anna 50 kr. Hochstedter Lipót 50 kr. Stern Farkas 50 kr. Wolf Samu 50 kr, Takács Jenő 1 frt 50 kr, Skublics N. 1 frt 50 kr, Marton Gáspár 50 kr, Czuppon Elek 2 ft, Kovács Rozsó 50 kr, Weltner Adolf, Keszthely 50 kr, Sárréty János 50 kr, Fack Gedő 1 ft, Galamb N. 50 kr, Csomez Elek Köveskálá 2 frt, Nagy Mariska k. a. Vitaról 6 ft 16 kr. Szabó Mariska k. a. Raposkáról 2 ft, Berger Gyula helyben 5 ft 33 kr, Ródy József 59 kr, Hirsch Lipót 1 frt, Bogdy István 5 frt, Major Sándor 2 ft 70 kr. Összesen 68 frt 14 kr. o. é. —

Barát Ámos.

Kiadó hivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése, Ujvárosi ház utca 513. szám
Előfizetési árak:
Egy évre 5 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr
Nyeremények:
3 haasban példányt egyszer 7 kr. többször hirtelénél 5 kr
Bélyegdíj 30 kr
Nyitólár:
Példány ára 10 kr

ZÁLA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

Szerkesztői Iroda:
Hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Uj városház utca 513. sz.
Bérmentelen levelek csak ismert kesekből fogadtatnak el
Kéziratot vissza nem küldesznek.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Már Bécs II. Táborstrasse 11
Lang L. és társa Budapestben fűrdő-utca L. sz. Oppellik A. Bécs
Stubenba stét 2. sz.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A Zalameyei Gazdasági-Egyesület, a n. kanizsai tiszti önszegélyző szövetség és több más egyület hivatalos közlöny.

35. szám.

Nagy-Kanizsa, Szerdán 1877. augusztus 29.

IV. évfolyam.

Gabona és borvásár.

Aug. 23.

(H. M. A. n. kanizsai 2. gabona és borvásár, mely augusztus 23-án tartatott, nem multa felül elődjét, a mult évi gabona és borvásárt; de azon viszonylagos siker és eredmény melyet amaz felmutat, még is több mint a mult évi. — Mert csak azon viszonyt kell tekintetbe venni, a mely között a mult évi és az idej gabonavásár megtartatott; akkor azonnal belátjuk, hogy az idej jóval csekélyebb forgalom nem abban keresendő, hogy talán az ilyen vidékbeli gabona vásárok megtartása általában felesleges, hanem inkább azon sajátos üzleti mozgalomban, mely részint a határainkon dülő háborúnak részint az idej gabona kivitel, kilátásainak kifolyása. A látogatók száma még is 600 volt és ezek között triesti, bécsi, zágrábi, fiumei, és más külföldi, különösen német czégek voltak képviselve.

A gabona és borvásárt a zalameyei gazd. egyesület és a gabonavásári rendező bizottság elnöke nagy Glavina Lajos úr nyitotta meg 9 órakor, a ki tetszéssel fogadott beszédben fejtegetve a gabonavásár célját megvényk aratási eredményeiről is referált.

Az üzlet eleintén ki nem fejezett jelleggel birt és pedig azon fluctuációk következtében, amelyek mérvadó üzlethelyeken történtek. Csak miután egy nevezetes triesti cég képviselője 20 — 30 krral többet ígért m. mázsáknak, általánosabb lett az eladók és vevők közötti közeledés. Még is csak sajnálhatjuk, hogy — valószínűleg a gabona ára általános felszökésének reményében — gazdáink közül sokan elmaradtak és az eladók és vevők közötti arány nem volt természetes.

A forgalom a következőképen mutatkozik:

Buza	35000	m. mázsa
Árpa	10000	" "
Rozs	5000	" "
Zab	5000	" "
Bor	15—1800	hectoliter

adatott el, a melyből jó rész a helybeli Ebenspanger és fiaj czégre jut.

A gabona és borvásár nevezetes látogatókban sem szenvedett hiányt, kik közül Zalameye szeretve tisztelt főispánját, méltóságos Úrményi József urat emeljük ki.

Este száz terítékű bankett volt, melyen a pohárköszöntések egymást érték.

A rendező bizottság, mely a gabonavásár sikerének oroszán részét mindenestre magáénak mondhatja, legszebb jutalmát mindenestre csak a sikerben találhatja fel. De lehetetlen e helyen azon kiválóan buzgó működésért elismerést nem szavazni, melyet a rendező bizottság elnöke nagy Glavina Lajos úr, annak fáradságtalan buzgalomú titkára, Wolheim Ernő úr, egyáltalán az egész rendező bizottság a vásár érdekében kifejtett.

Reméljük, hogy a zalameyei Gazd. Egyesület karöltve a n. kanizsai kereskedőséggel a jövő évben is szükségesnek és czélszerűnek fogják találni a gabona és borvásár megtartását, amely forgalmunknak és kivitelünknek nem csekély tényezőjévé válik.

Zalameyei ált. tanítótestület gyűlése Sümeghen.

(Aug. 23.)

A mint már lapunk mult számában is jelezte volt, a zalameyei általános tanítótestület ez évi közgyűlése Sümeghen tartatott meg. — Már az előértekezleten is, mely 22-én este tartatott meg, a tagok szép számmal jelentek meg. Az előértekezleten a központi választmányban megállapított napirend vétetett újra tárgyalás alá, mely meglehetősen zajos vitakezés után végre elfogadtatott.

Másnap a közgyűlés megnyitása előtt a jelenvolt tanítók a sümeghi rektorkolát tekintették meg meggyőződve az épület és annak berendezése czélszerűségéről; taneszközök igen szép számmal vannak. Kevéssel 9 óra után összegyülekeztünk a nagy vendéglőnek e czélra berendezett nagy termében, hol a közgyűlés kezdetét vette.

Schmidt Károly elnök a lefolyt évről rövid jelentést ad, s újra előterjesztvén a napirendet, annak tárgyai egymásután tétettek vita tárgyává.

Az első tárgy volt: Milyen lehetne a testület egyes járáskörei közt egyöntetű működést létrehozni. Előadó: Hoffmann Mór, tantestületi elnök.

Rövid bevezetés után, melyben azon indokokat fejtegeti, melyek őt e tárgy felvételére készítettek; a következő pontokat terjeszti elfogadás végett a nagygyűlés elé:

1.) A zalameyei általános tanítótestület, teljes tudatában annak, hogy az egyesületesnek bármely irányban csak akkor van haszna, ha az egyesült részek bizonyos határozatmányok szigorú körtalati között az egyesülésnek már magában rejlő czélját folytonosan előmozdítani parkodnak, 1877-dik évi augusztus 23-án tartott sümeghi közgyűlésén a következő pontokat fogadja el.

1.) Miután minden egyesületben első sorban arra van szükség, hogy a bizonyos czélra egyesültek minden egyes tagja az egészet ismerje, a zalameyei általános tanítótestület központi választmányja felkéri a járási körök elnökeit, hogy a tanítótestületi tagjai létszámának megajapitathatása végett az illető körök összes tagjainak névsorát minél előbb nyújtsák be. E névsor esetleg kinyomtatandó és esetről esetre az évi közgyűléseken fidevealandó.

2.) A zalameyei általános tanítótestületnek központi választmányja saját működésének egyszerűsítése és az egész egyesület működésének könnyebb áttekinthetése czéljából három öt-öt tagú szakosztályra oszlik.

Az egyik szakosztály, melynek tagja és elnöke a könyvtárnok, minden e könyvtárral kapcsolatos ügyet intéz el. A havi gyűléseken a központi választmánynak jelentést ad.

A második szakosztály, melynek tagja és elnöke a pénztárnok ugyanígy működik a pénztári ügyeket illetőleg.

A harmadik szakosztály feladata, hogy az ország különböző tanítóegyleteiben felmerülő mozzanatokról időről időre jelentést tegyen a központi választmányának.

3.) Ennek folytán a járási köröknek következtetése viszonyra lesz a központhoz: A járási körök, amint ez az alapszabályokban is kifejtve van, a tanítótestület elnökével leveleznek. Minden a járási körök lebeléből a központhoz érkező könyvtári, pénztári vagy általános ügy az elnök által a központ elé terjesztve, igen sürgős esetekben a központi választmány által haladéktalanul intéztetik el; ellenkező esetben az illető szakosztályhoz utasittatik véleményadás illetőleg éhítés végett; a szakosztály a legközelebbi közp. választmányi ülésen jelentést tesz, s az ügyben megejtett határozat haladéktalanul az illető járási kör tudomására juttatik.

4.) Hogy mind a közp. választmány, mind a járási köröknek működése minden egyes tag által világosan áttekinthető legyen, az eddigi — tapasztalatunk szerint czélhoz nem vezető szokás helyett a következőket hozom javaslatba.

A járási körök működése alapszabályainkban elegendőképen körvonaltatva van. Szükségesnek tartanám azonban, hogy a beterjesztendő jegyzőkönyvi masolatokon kívül egész évi működésükről rövid körvonalokban és statisztikai adatokban rovatolt iven kimutatást készítsenek s azt a központi elnökhöz legalább 4 héttel a közgyűlés előtt nyújtsák be. Ugyanígy kimutatás készítsen a központi saját egész évi működéséről és e rovatolt kimutatásokat az elnök jelentése mellett a közgyűlés elé terjeszti.

A járási körök működése alapszabályainkban elegendőképen körvonaltatva van. Szükségesnek tartanám azonban, hogy a beterjesztendő jegyzőkönyvi masolatokon kívül egész évi működésükről rövid körvonalokban és statisztikai adatokban rovatolt iven kimutatást készítsenek s azt a központi elnökhöz legalább 4 héttel a közgyűlés előtt nyújtsák be. Ugyanígy kimutatás készítsen a központi saját egész évi működéséről és e rovatolt kimutatásokat az elnök jelentése mellett a közgyűlés elé terjeszti.

5.) A központ oda hat, hogy minden járási körnek legyen saját kis könyvtára, a mely időközönként a tagdíjak egy részéből gyarapítandó.

E pontok közül a közgyűlés az 1. 2 és 4-iket egyhangulag és minden változtatás nélkül fogadta el. A 3. és 5. pontra vonatkozólag azt határozta, hogy tételesen át a pontok az egyesjárási körökhöz és ezek két hónap lefolyása alatt adjanak véleményét e pontok netáni módosítása fölött.

2. Rosenblüh Lajos az iskolai takarékpénztárok czélszerű volta fölött értekezik, egyszersmind elmondja az év folytán tett tapasztalatait — Helyesléssel fogadtatott.

3. Witt Fülöp a hangtanról írt vagy "háromdob" utca tájan képzelem magamat.

Kezdem a dolgot nem szeretni, mert a mondott utca titokzatos sikatorainak rossz hire, mint journalista előtt — rég ismert volt előttem.

Már a legémségesebb gondolatok kezdék izzni egymást agyamban, midőn végre valahára a jármű egy lámpatlan kapuzat előtt megállt.

Egy kocsi-vettek ki a sötétben szemem, mely szorosan a falhoz vonatva, egybeolvadni látszik a komor épülettel.

Megelőztek — vélem, még mindig gonosz játek áldozataul vélem magamat.

Percziyi gondolkodás után megzörögtem a csengőt nékülöző rozogant portát, mire az nyikorogva tárult föl előttem. Rát némben mutatta felém 60 éves agrayait, szűró szemei azonban mosolyogni igyekeztek ream a várva várta. Mert hogy tudta jövőtelemet, cseppet sem kételkedem.

— Nagysága várja már a nagyaságos urat, röhögte sokat mondó tekintettel ki sörve rikácsolva kiejtett szavait; tessék.

'Ne neked szegény újdonság, gondolám, nagyaságos szegényedet nagyaságos nem tudom micódák várják.

Beléptem, utánam a kapu ismét becsukódott. Kérdőleg néstem a ven asszonyra.

— Oh drága virágom nagyaságos ur — ijesztetgetett az, tudom hogy nyugtalan, erre erre tessék kérem s maguille-ou gal-léránál fogva egy eldugott ajtóhoz cipelt.

Bent csend volt, de a kulcslyukon kitörő fény hinni engedé, miszerint jelenleg nem elhagyott helyiség az, hova lépandó voltam. Most már nem félek, így közel a

A „Zala“ tárczája.

Budapesti albumomból *)

— Napló-jegyzetek —

KALMAR BÉLA-tól.

(3. Folytatás.)

A 121. számú bérkocsi.

Ha találkozni kívánsz ismerősöddel, ki sem ebédlődbe, sem kávéházakba, de még a terekre sem jár: színházba kell menned, hogy lorgnetteddel felkutatd őt. Ha szórakozást keresesz, mit a főváros örökös zaja dacára sem volt képes napvilágnál nyujtani; színházba mégy, s ott bizonyára leteleled azt. Ha már tested, lelked megunta az oly féle éveket, melyeknél te is mint tényező szereplél; színházba mégy s szép csendesen figyeléd emeleti körzékéből, vagy éppen a földszintről a színpad alakjának mozgását, szavait s az őhajtott élvezet elérve van. Ha pezsgő véred nyugtalan tréfákra, érdekes kalandoskákra hajlik ismét csak a színházba mégy, s három eset közül egyszer bizonytal nem hiába áldozod a már már vonakodva befizetett entrét; kalandra lélsz. Kalandokra a főváros színházaiban könnyű találni, mert vannak, kik azokat készítek számunkra azért, hogy benne maguk is részt vegyenek.

Színházban való.

Schakespeare „Téli regéjének“ ép oly élénk phantasziára, mint ügyes kivitelre mutató változataiban gyönyörködöm, midőn egy hátulról jött lassu érintés figyelmemet a színpadtól elvoná. Visszafordulék. Egyike a mindenre használható páholynitő nőknek állt mögöttem s kitanult fortélyal parányi tárgyat igyekezett kezembe csúsztatni. Gyűrt papír volt, letépett sarka egy azon napi színlapnak. Kíváncsian mint egy kérdőleg emelem szememet a titkos postára ki meglepetésemet használva, már sehol sem vala látható. A gyűrt papírhoz fordulék tehát felvilágosításért, rola a következő, irónnal írt szavakat olvassa:

„A 121. számú bérkocsinak csak számát kiáltja ön s elviszi oda, hol velem találkozni fog. A viszontlátásig! — Hilaria.

Puff neki! gondolám s ha Mokány Berozi vagyok tán el is kiáltom, midőn a vékony vonásokkal írt sorok értelmét sikerült kiböngésznem. Tehát kaland?... de vajjon nekem készült-e? Kérdé bennem az a gyávaság jó szellem, mely mások előnyeit annyira szereti tisztelőiben tartani. Meggyőző tekintet kerestem szememmel a páholnyokban s ha bár egy sapadt, becsott női arcnál más az egész színházban nem volt is felém fordulva arra a meggyőződésre juték, hogy tévedés itt semmi körülmények között sem foroghat, főleg hanem a „választott“ én vagyok. Zsebre gyűrtem a színlap darabot, mely titkon „téli“ helyett „nyári regét“ ígért, s vágtam a hold királyné ebredési jelenetének véget. A függöny lefutott. Kvaszai és tapsokkal jutalmazta a közönség, mely éppen ő színiékat téve a

népszínház „holdba utazó“ közönségének. (Körünkben Rakosy, Csepregly népszerűbukké lőnek Shakespearenél, a mi nem csoda, tekintve a nehézséget, mely ez utóbbi név kámo dasával jár, a magyar nép szereti „Y“-t.)

A függöny tehát legördült, a mi Thalia templomában néma kifejezése az ita missaes-nek.

Talán harmadik valék, ki a nézőtérrel az elősarokba jutottam.

Magány és bérkocsiak dübörögve rohantak a bejárat elé s onnan tovább különböző irányban szállítva passagerjeiket.

Vélték, hogy hosszan gondolkodtam a helyzet felett? Nem! S entőn hangon elé kiáltottam a sötétbe a „121“-es s csak is arra valék kíváncsi, vajjon hívásomra fog-e kocsit előrobogni? Kiáltásomat „ex-offo“ visz hangozá a színházi portás, mire egy jármű csakugyan a terrára gördült.

A 121. számú bérkocsi volt, felgyújtatlan lámpákkal, sötét bensővel Montepiu Born, vagy Ponson du Terrail azt mondták volna is rá: titokszérű. Megvallom, oly féltének tünt fel előttem is, hanem azért csak beültem.

Lehet — szólék.

A jármű megindult; s még a hosszú kerepesi uton végig nyargalt, csak birtam tájkozással arra nézve, hogy merre járok: végre azonban, midőn az „Orient“ kávéház mellett befordulva, vagy már harmadik, negyedik utcán fordulánk meg, semmivel sem tudtam többet, mint hogy Pesten vagyok.

Valahol a „nagymező“ — sas —

*) E cikkorozat s kézirat eltolás miatt ön megindozta.

könyvének egy részletét olvassa fel, mely szintén helyesléssel találkozott.

4. A keszthelyi tanítók ügyében, melyet olvasóink e lapokból is ismernek, békebírság döntött, melynek sikerült is mindkét fél megelégedésére a dolgot békés úton elintézni.

5. Tárgyaltatott a muraközi járáskör ügye a központhoz való viszonyát illetőleg. A közgyűlés a központ eljárását helyesléssel tudomásul vette.

A napirend letárgyalása után kedélyes banquetre gyűlt össze a tanítótestület tagjai. Az első toasztot Hoffmann Mór alelnök mondotta „a legelső magyar emberre”. Király 3 főlségére és felséges családjára. Ezt számos szebbnél szebb pohárköszöntés követte, Sümegh városa lelkes közönségére, Trefort Ágoston közoktatási miniszterre; Muraköz magyar érzelmi és ajku tanítóira, kiknek nem és szép hivatás jutott. Lelkes visszhangra lelt Witt Fulöpnek a török nemzetre mondott köszöntője is.

Lehetetlen Sümeg városa közönségének e helyen is elismerést nem szavazni, azon kitűnő és szives fogadtatásért, melyben a megyei tanügy nap számosait résztesítette. Elismerés illeti Bánfi Lajos, a sümeghi járáskör elnökét és a többi kartársakat is, kik a 80-on fölül megjelent tanítók elszállásolásáról gondoskodtak, és egyébként is kartársi szívesességgel viselkedtek irányunkban.

A jövő évi közgyűlés K a n i z s á n lesz.

Csáktornya 1877. augusztus 18 án.

Igazságügyi Calamitások.

A kir. bíróságok első szervezése alkalmával városunk is azon szerencsés helyek egyike volt hová egy e. f. kir. törvény szék adatott.

Örömmel üdvözlőtük ezen intézkedést, 1-ór mert ez által gyorsabb, jobb igazság szolgáltatást hittünk elérhetni, örömmel üdvözlőtük 2-ór különösen azért mert a hiteltelkötönyvek is Zala-Egerszegről ide at hozatván, az itteni hangya szorgalmu nép, ki egy talpalatnyi földhez szigoruan ragaszkodik, hol a földművelés is ennél fogva virágzóbb, — meg lett kimélve attól, hogy kocsn 10—vasuton pedig 6. órai tavolságra eső Z.-Egerszegrre volt kénytelen utazni, vagy költséges uton a hiteles telekkötönyvi kivonatot meghoztatni, ha valamely telekkötöny állását csak betekinteni akarja. — Örömmel üdvözlőtük 3-ór főképpen azért, mert hittük: hogy megszünt vegre a magas kormány és Zalamegye ezen kies Mu-

titok nyitjához kalandvágyam lépett előtérbe. Még is úgy emlékszem, mintha meg-ráskódtam volna.

A cerberus megnyomta a kilincset s én bent valék.

Nem várt csinnal butorozott tágas szobában látam magamat, melynek tagadhatlanul titokzatos színt kölcsönöz a lámpa mérsékelt félgomálya.

Még mielőtt jól körül hordozhattam volna tekintetemet, a csak most eszevert sárga szövetű pamlaon egy mozgó alak tűnt fel.

Női lény volt, ki helyét elhagyva félém közelite.

Aha, most otthon vagyunk — vélém, a lehető plastikával üdvözlöttem a nem épen kellem nélküli hölgyet, kinek mélyen beunt üd szemei, sápadt arca s szemének bizonytalan tekintete nem a legjobb hatást szülték reám.

Ah, isten hozta önt, volt sóhajszerrü viszonzás üdvözlötemnek, vártam önt.

Engem Nagysád? kérdem oly naitvittással, hogy Vizváry „ügyetlene” suszterpub lehetett volna hozzám képest.

Oh igen, önt: önt vártam, kihez annyi száz közül egyedül érzék vonzódást és bizalmat!

Megragadta kezeimet, hogy heves mozdulata földre verte föltett kőcsöngkalapomat.

— Jajj nagysád!

— Kalapját verém le, nemde?

— Oh nem, a fogadtatás nagysád, a fogadtatás!

— Ön magyarzatót kér, szeméből olvasom. Én olvasok a szemekből uram.

— Nem kétlém. Parancsoljon nagys.

— Foglaljon hát helyet uram ott a pamlaon, én addig szobánk ajtaját sárom

ráköt — mely oly sok megpróbáltatások, sanyargatások után is mind a mellett, hogy horvát ajku nép lakja, méltó és hű fia maradt hazájának — mostoha gyermekének tekinteni, s iparkodik a törvényeknek itt történi elhelyezése által jogos kívánságunkat e tárgyban kielégíteni, s e mellett nem csak a magyar elemet, de a magyar nyelvet is terjesztetni, — vagyis a törvényeket ha más okok nem lennének, — politikai okokból is az ország e végpontján a Horvát és Stájer ország határszélein fenn is tartani.

Az első ok, mely miatt a törvényzék-eket örömmel üdvözlőtük — kezdőben csakugyan feltesült, az ügyek megjelölésé gyorsan intézettek el kéőbb azonban elhagyván a törvényzékét két bíró, tapasztaltuk hogyan halmozódott naponként a hátralék, mi több, voltak esetek, hogy a törvényzék egyik vagy másik tagja érdekelve, a bűnügyekben pedig egyik bíró — vizsgáló bíró lévén, — alig volt képes tanácsulést tartani.

Valóban küzdött mint a haldokló, még végre 1875 october 1-én bekövetkezett a halál — a felosztás.

Nem kuta'juk minő fontos okok vezérelték a magas kormányt a kir. bíróságok, első szervezése alkalmával a soktársas bíróság felállítására, ellenben nagyon jól tudjuk minő indokok szolgáltak okul több s ezek között a csáktornya törvényzék felosztására, s habár egyedül csak az ügyforgalmat véve — nagyobb igényünk lehetett volna a törvényzék meghagyására nézve, mint sok más helynek, béken törtük a felosztást, egy panaszos hang sem emeltett ezen intézkedés ellen (legalább sem a szaklapokban sem a napi lapokban nem olvastuk) mert a „háza érdeke mindenek felett” lebegett előttünk.

A második ok, mely miatt örömmel üdvözlőtük a törvényzék hiteletelekötönyv közlését, s ezen egy maradt meg számunkra, a mennyiben a törvényzék felosztása után az itteni kir. járásbírószék te-lekkötönyvi hatósági joggal ruházta fel, a te-lekkötönyvek is itt meghagyattak.

Ebből is azonban alig van egyéb anyagi hasznunk mint az hogy azokat dél előtt 9—12 óráig és délután 3—4 óráig be-tekintethjük.

A te-lekkötönyvi ügyek kezelésének beosztása az itteni kir. járásbírósnál a legrosszabb ami csak lehet.

Eltekintve attól, hogy maguk a bíró urak a törvény azon rendelkezését, mely szerint a végrehajtási ügyek soron kívül intézendők el, nem tartják meg; a vételár felosztási ügyek elintézésében a legnagyobb késedelem mutatkozik, annál fogva is, mert a p. t. r. dt. 452 §-nak azon rendelkezését, hogy a vételár felosztás jogerőre emelkedése után a te-lekkötönyvi hatóság a felosztást követelések a befolyt vételárból rövid uton kielégítendők — a bíró urak nagyobb része ugy magyarázza, hogy a jvk beiktatása után — erie végzés hozatik, mely a megállapítást közli, — vagy a be-tekintést a 450 §. értelmében megengedi...

A végzés azonban vagy elintézet vár, vagy pedig a kiadóra hever hónapokon át — ha a megállapítás jogerőre emelkedett akár a fél folyamodására akár pedig az irattárnoknak az iratokat bemutató és a felosztási terv jogerejlését igazoló jelen-tésére még a kiutaló végzés meghozatik és kiadatik, ismét hónapok mulnak el, — a legjobb esetben a hitelezőnek 4—6 hóig kell várni, míg senki által sem kitörsölti jogos követelést a p. t. r. dt. 452 §-nak rendelkezése ellenére megkaphatja.

A különben meglehető gyorsan elin-

tel, nehogy kegyetlen üdözöm idő előtt megleljen beennük. Oh én sokat szenvedek utam; sóhajta, mi közben az ajtó zá-varjával foglalkozott.

— Miben lehetek szolgálatára nagy-sád?

— Hilaria, mondja ön.

— Hm, de — bocsánat —

— Sanszene viselje ön magát uram, mint ön, (látom, gondolám) legyen nyit, önbe helyzett bizalmamat ez által bírja viszonzni.

— Tehát Hilaria...

— Ugy, ugy drága megmentőm.....

— De nagys... Hilaria?! mért nevez ön megmentőjének engem, hisz ha emlé-kezetem nem csal most van először sze-rencsém?

— Mindent megtud, — csak közelébb-ülök önhöz, oly jól esik ily közel tudni magunkat egy rokonlélekhez! mindent el-mondok önnek s azután...

E perczban erős dörömbölés s heves felkiáltások: „nyissátok ki!” hangzék a kapu felől.

Hölgyem színéből kikelve, felugrott, s először hozzám, azután azert a szobába szaladált, mintegy elrejtendő magát.

Annymindent gondoltam e pillanatban, hogy bátoroztam egyre sem emlékszem. Én is bthagytam helyemet, s meredt szemekkel bámultam hol Hilaria, hol az aj-tóra. Viseléstől megértettem, hogy a külső zaj érte van.

No még csak az kell, hogy csábítási szöktezési, vagy nem tudom én miféle vád miatt becsukjanak. Közönség ön az ilyen kalandot!

Hallható lón, a miut a kapu robajjal kicsapódott s egy erőteljes férn hang kö-zelge ajtónk felé.

Hilaria újlag félém rohant, arca ré-

tézt egyéb ügyek előbb a te-lekkötönybei bevezetés most pedig főképpen a végzések leírásánál akad meg; — s valóban ezen nincs mit csodálkozunk, mert előbb a 4 bíró i jegyző és egy joggyakornok, most pedig 3 bíró és 1 jegyző által elintéztet ügyekben hozott végzések leírására egy — mond egy díjnek alkalmaztatott és alkalmaztatik.

Ha tehát valamelyik félnek érdekében állott, hogy ügye kiadassék, kénytelen volt saját felfogadott embere által a végzés leírátni s készen beadni, vagy egyéb utat és módot választani, — mert különben megtörtént velle az, a mi jelen cikk közlőjével: hogy az 1875. június 15-én eszközölt vételár felosztási tárgyalási jkötönyvre hozott kiutaló végzes kiadását hasztalanul sürögölte, s végre is 1876 mártius hó 26-án 9 hó után kényszerítve volt maga leírátni.

A nagymélt. magy. kir. igazságügyi miniszterium az 1876-ik év vége felé a hátralékok leírására engedélyezett is néhány díjnekot, de ezek rövid idő után elbocsáttatván, — tehát kezdődik ismét a régi állapot, azon minden kritikának aluli intézkedés, hogy a te-lekkötöny végzések leírására ismét csak egy díjnek alkalmaztatik?! holott a leírandó ügydarabok száma rendszerint 1000-en fölül van.

Már szinte halljuk a védekezést: „hogy e célra nem kerül több egyén?”

Ez azonban mentőnek sem liti meg a mértéket, mert ha a személyzett létszáma más beosztást nem enged — mit kétlünk — lehetetlen, hogy a magas kormány — ha a helyzet a maga meztelenségében kellő nyomatékkal — nék ki előterjesztetik — ezen segíteni hajlandó ne lenne. — A harmadik ok, mely miatt a törvényzék itt örömmel üdvözlőtük — a magyarosodás — szinte jobban terjedt.

Nem csak a volt törvszék igen tisztelt elnöke, de annak minden tagja velünk egyesült erővel mindenhöl és mindenkör a hol és a mikor csak alkalom volt, szóval és tettel törekedtek a magyarosodást terjesztetni; az iskolába járó, egyébként horvát ajku azon gyermekek, kik a magyar nyelv tanulásában jó előhaladást tettek, ruha, könyv, élelemmel segélyeztettek, — több tanulót egész ellátásra elfogadtattak — számos uton és módon terjesztették a magyarosodást, — s habár mind e segélyez-zések a magyarosodás terjesztése az itteni magyar családok által most is eszközöltet-nek, kétségtelen, hogy számra kevesebben vagyunk, a régibb magyar családok ismét magukra vannak hagyta, s ha nem lankadt is, de okvetlen kevesebb a kedv, kevesebb az ösztön.

Végül pedig a magyarság itt a határ szelen nem látja maga előtt az országezi-merét homlokzatán viselő törvszékét mint a kormány által föllállított védiakat.

Pedig voltak sokan, kik beennüket akkor, midőn törvényzékét kértünk — méltatlanul separatisztikus tendenciákkal vádoltak, azt hozvau fel ellenünk, hogy szláv törvényzékét akarunk szervezni.

Fő calamitás azonban nálunk az itteni kir. járásbírósnál a munka rendszertelen beosztás, a rossz ügykezelés.

Elég azt hisszük, különösen az ügy-kezelést illetőleg megérintenünk: hogy a periratok vagy ezekből egyes jkötönyvek elveszése csaknem mindennapi eset: hogy — mint fentebb is érintettük — a vég-rehajtási ügyek némely bíró vagy tisztvi-selő ur által nem részesítettek a törvény-nél fogva azon kiváltságban, hogy soron kívül intézettének el: — ha pedig elin-téztetik — történi már e cikk közlőjével szemben: hogy a Deczember 24-én bemu-

mületes volt e pillanatban. Hah! ö jön! ki-álta s ájulva rogyott a padolatra.

Első teendőm volt az ajtó feltárni. Tisztes külsejű öreg ur lépett a szobába, haragos kifejezésű szemével a földön fekvőt illetve.

— Vigyétek ki, szólt a nyomában jött polgárnak s csak azután fordult félém

— Jó estét, mondá jóval szelidebb tónussal; bocsánat e kellemetlenségért, mely-nek ön fiatal barátom szebb dolgok remé-nyében lón áldozaláva.

Almélkodva álltam, még csak köszön-tését sem viszonzva az ismeretlennek

— Nem értem az egészet, szólék nagy sokára.

— Megfogja érteni, felelt uri embe-rem, de először e szerencsétlen elszállítása felől kell intézkednem. Kövessen ön há tet-szik

Mindketten kifelé indultunk s szintén szerencsétlennek nevezett hölgyem egy fel-vett kocsiában elhelyezve és elszállítva lón, ismeretlenem hívására egy közel kavé-házba, tértünk. A főváros e táján nem birva kellő tájékozással, csak gondolni me-rem, hogy a „Napoleon” kavéház füstös légkörében valánk. Itt jutottam a rejtély nyitjához.

Társam W. magányzó volt a Ferenc-árosból. Hilaria ennek teánya. A szeren-csétlen hölgy örült volt s azon rögeszmé-nek rabja, hogy ö egy elátkozott kastély-ban szarnok nagybátyja fogságában szilik. Szüntelen menekülésről s védő lovagról képzoleg, ki öt többolykotta helyzetéből kiszabadítani fogja Nagyszer sikerült már gondos őrszetét kijátszania s mindannyissor lelt hősre szomorújátékához.

Mint láttuk, én valék a negyedik.

tatott végrehajtási jelentésre hozott azon nyomtatott végzés, hogy „a végrehajtó el-járása helyben hagyatik, s a végrehajtási jkötöny a további eljárás végett ugyan ak-nak kiadatik” — 1876 május 17-én csak nem 5 hó után — expediatatott, vagyis ekkor kézbesítettett, akkor, midőn a vég-rehajtást szenvedett fél már maga is hoz-szalván az időt, ezen időig önként lefeszte tartozását. — ilyen s ehz hasonló esete-ket e cikk közlője többet is tudna elso-rolni.

Az iratok elveszése miatt a nagymélt. magy. kir. igazságügyi miniszteriumhoz is té-tetett már több feljelentés, de bajaink or-vosolva nem lettek, — s ezen feljelentések egyikére a kir. törvszéki elnökötől a helyett hogy erőlyes intézkedés történi volna, — a következő értesítés érkezett: N. N. ottani ügyvéd panaszában érintett két eltévedt ügynek fel nem találása érdemében tett a folyó évi april 19-én kelt jelentése folytán felhívó járásbíró urat, intézkedjék, hogy az érdeklét felok vagy azok tudvalevő képv-iselőik ügyeiknek eltévedése felől értesít-essenek: hogy alkalmas egyéb adatok és okmányok használásával igényeiket mielőbb érvényesíthessék.

Többszörre pedig figyelmeztetem jbiró urat, ügyeljen fel, hogy hasonló esetek fel-ne merüljenek, mert a hivatal vezetőu ki-vül mindazok, kiknek ez ügyiratok gon-dozása kötelességükben áll, mindazon há-rokért, melyek a felek által nem pótolható ügyiratok eltévedése által okoztatnak — felelősek.

Jelen rendelet tudomás és alkalmaz-kodás végett másolatban N. N. ügyvéd ju-ral közölnetni rendeltetik, annak megérvé-nítésével: hogy a panasz tárgyat képező ké-ügy darab mindaddig nem volt feltalálható. A kir. jbiróság Csáktornyan 876 máj. 13-án Szy Sándor s. k. kir. jbiró (P. H.)

A szakközönség birálatára bízzuk meg-ítéri a magas kormány ezen intézkedését.

Részletezhettünk ennek helytelensé-gét, ki mutathatnánk, hogy éppen azért, mert a periratok elvesztek, az igények ér-vényesítése lehetetlenné vált. s az igazság-szolgáltatást váró közönségre az iratok ily kezeléséből kiszámíthatlan s oly károk szá-maznak, melyeket a hibás tisztviselő leg-több esetben pótolni képtelen, de nem tesz-zük ezt, mert már ugy is hosszadalmasa lettünk, a nem tesszük azért sem, mert amaz intézkedés helytelensége magyarázatra nem szorul, ezt a legegyszerűbb jogi to-galmakkal bíró egyén is elitéli, s tudja, hogy legtöbb esetben valamely jogigények-nek a periratok nélküli érvényesítése le-hetetlen!

Nem akarjuk az itteni volt t. kir. j. bíró ur személyét sérteni, de kénytelenek vagyunk közvetlen tapasztalásunkból fogva mégis kijelenteni: hogy a rendszertelen be-osztás a rossz ügykezelésnek s az ebből ki-tolyó számtalan panaszoknak kizárólag egyedül ö az oka.

A kir. jbiró ur igen képzett, tapin-tos, jó bíró volt, de nem ilyen Chef!

A teendőik rendszeres, a bírák szak-képzettsége és hajlamára figyelemmel aranylagos beosztására, a közel személy-zetek kellő módon elhelyezésére, ezek kellő felhasználására, az elnöki teendők vég-zésére, általában pedig az ügykezelésre a gyakorlat és pedig hosszas gyakorlat tanitja meg csak a bírót; a volt járásbíró ur pe-dig tudtunkkal addig, míg ezen állásra ki-neveztetett, — soha még egy esküdti hivatalt sem viselt.

A kivételezőknél kellene tehát arra több figyelmet fordítani: hogy hasonló áll-lásokra nemcsak elméletileg, de gyakorla-

A lányka boszuja.

Ú! a lányka elmerengve,
Búsán, búsán egyedül;
Bájos szemé sugarával
Egy-egy fájó könyv vegyül.
Vágyva, félőn hó reményvel
Néz ki néha ablakán,
Hogy, kiért most könyvet hullat,
Kedves ifja jó talán?

Csalta remény, híd álom!
Ifja nem jó, hűtelen.
És a lányka búsán rebeg:
„Ég ne hagyj el, légy velem!”
Míg könyrban túrdik arca,
Sive ügy fáj, oly beteg!
Szánjátok meg szenvedésit,
Szánjátok meg öt egék!

Habarcára a haragvó
Bánat bibort feste már.
Boszút forral és a perore,
Hogy kivigye, vágyva vár.
„Rá se nézék, hogyha eljő;
Nem szólók majd!” gondolá;
De a boszu gondolata
Vissza kedvét nem hozá.

Csak merengett, csak hullt könyve.
Közben felnyit ajtaja. ...
Vig mosolygva jó az ifjú,
Mosolyg a lány ajkára...
Hát a boszu? ... A csókárban
Könyv, bánatot elfeled. —
De, ha szegény oly rajongón,
Oly igazán hűn szeret.

Szalay Sándor.

... a legképzettebb egyének alkalmasságának. —
 Több rendű panaszaink végre mégis azt eredményezték: hogy a járásbíró ur — törvényszéki bírói minőségben a Bésztercsei kir. törvényszékhez helyeztetett át. — s az itteni járásbírói állásra pályázatot lett hirdető, s habár — mint értesültünk, a pályázati határ idő már Julius 14-én lejárt, a kinevezés eddig még nem történt meg; — s ezt most feszült figyelemmel várjuk. —
 Az új járásbírótól várjuk több rendű szerelmünk orvoslását is, a munkakör rendezését, különösen a telekkönyvi, s ezek között a végrehajtási ügy k gyorsabb elintéztetését, — s reményünk: hogy a magas Kormány nemcsak elméletileg — de gyakorlatilag is teljesen képzett adminisztratív tehetséggel is bíró oly egyént állít az itteni kir. járásbíró-ág élére, ki várakozásunknak s jogos igényeinknek minden tekintetben megfelel. — ... s ...

ulajdonát képező ingatlanokra történendő bekebelezését engedélyező képviselő testületi határozatot törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja. —
 Csigány Bertalan járási erdő felügyelő és Szigethi Lajos szolgabíró urak jelentése, az erdőháti községi erdőben tapasztalt pusztításokról. —
 Küldöttségi jelentés a bak-regedei utvonallra nézve teljesített eljárásról. —
 Bars megye közönségének átirata, mely mellett a kivételes nőülési engedélyek megadásai jogának az alispáni vagy pedig a közigazgatási bizottságra leendő ruházása végett a magy. kir. Miniszterelnökséghez intézett felterjesztését másolatban közli. —
 Hetés község előljáróságának folyamodványa, melyben az átfaludi pusztabeli erdő zár alá vétele és kezelése iránt alkotott szabályzatot jóváhagyani kéri. —
 Küldöttségi jelentés a zalabéri-galam-boki megyei utvonalon létező és a zalavári apátság által gondozott város hidak állapotáról. —
 Szolgabírói jelentés, melyel Pötréte község által eladott községi korcmai regáljog iránt kötött szerződés törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatattik. —
 Küldöttségi jelentés, az újbóli építés alávett Zalaistváni malomné jégri állásának hitelesítése tárgyában teljesített eljárásról. —
 Zichy Mihály ur átirata, mely mellett a párisi magyar egyet. segélyezésére vonatkozó felbavát megküldi. —
 Heves megye közönségének átirata, mely mellett a boryártást előmozdító törvényjavaslat mellőzése tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —
 A megyei számvérvőnek jelentése, Nagy-Kanizsa városának a megyei betegápolási alap 1876 évi zárszámadásában előforduló kétszeres járuléok befizetése alóli felmentése érdemében. —
 Sáros megye közönségének átirata, mely mellett a megyei házi pénztár behozatala érdemében a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —
 Tornamégye közönségének átirata, mely mellett az izraelita congressusi költségek behajtása körüli eddigi eljárás megváltoztatása tárgyában a nu, vallás- és közoktatási minisztériumhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —
 Somogyvármegye közönségének átirata, mely mellett a kiűtött orosz-török háborúval szemben követendő politika tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —
 Az aradi kereskedelmi- és iparkamra átirata, mely mellett a szeszdó törvényjavaslat módosítása tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —
 Zala-Egerszeg mezőváros tanácsának folyamodványa, melyben a megyében fennálló meterméretek hitelesítő hivatalok hatáskörét az illető községek kijelölésével meghatározatni kéri. —
 A magyar nemzeti múzeum igazgatóságának átirata a magyarországi czéhekre vonatkozó adatok összegyűjtése s kiadása tárgyában. —

... már eddig is igen szép haladásnak indult. Van 160 frt vagyona, mely a takarékpénztárban van gyűmölcsözölve elhelyezve, és 64 frtja, a könyvtárra. Kívánjuk, hogy a derék egyesület folytonosan gyarapodjék és czéljait teljesen megvalósítsa. —
 A nagy kanizsai izr. néptanodában és a kerék. osztályokban a beiratások f. hó 29-én szerdán kezdődnek. A rendszeres oktatás szeptember 2-án veszi kezdetét, amiről az érdeklettek ezennel értesül. —
 Az igazgatóság. —
 A M. Tudom. Akadémia által kiadott könyvekből a következők szerzhetők meg Fischel Fulöp könyvkereskedésében:
 Arisztotelész etnikája 1 frt. Babbage K. Logarithmai 1 50 kr. Bálut G. Nyelvtanulmányok 1 2 3 füzet 1 1 frt. Bardocz L. Mechanika 1 1 frt. Budenz J. Magyar-ugor szótár 1 2 3 4 füzet 1 1 frt. — Csere-misz szótár 1 50 kr. — Mokka és erzamordvin nyelvtan 1 50 kr. Códex graecus quatuor evangeliorum 1 1 frt. Csányó G. Must és bor 1 40 kr. Csere J. Dolgozati 1 50 kr. Cuvier Gy. Allatország 1 50 kra. Czénár M. Index Fehérhez 1 2 frt. Emlékkönyv Kazinczy F. születése évzárados ünnepeiről 1 50 kr. Erdy J. De Tabulis Cetratis in Transylvania 8 50 kr. — Ugyan az 4 2 frt. — Erdély érmei atlasza 1 Euklides elemei 1 1 frt. Fabián J. Finn nyelvtan 1 50 kr. Frankl V. Hazai és külföldi iskolázás 1 1 frt. Gagyó E. A moldvai magyar telepekről 1 20 kr. György E. Arszabályok 1 1 frt. 80 kr. Helmut A. Bonifác 1 50 kr. Hetényi J. Magyar parthenon 1 20 kr. Hibizományok (A magyar) átalkitására 1 20 kr. Hunfalvy P. Finn olvasókönyv 1 1 frt. Imre S. Nyelvtan 1 1 frt. Jackab E. A levélárokról 1 1 frt. Jákócsin (Eredeti) füzet 1 10 kr. — (Külföldi) füzet 1 10 kr. Klachbrenner K. Magyarország hárttyagombái I—IV füzet egyült 1 20 frt. Kallavala. Ford. Barna F. 1 1 frt. Károly főherczeg. A strategia elevei 3 kötetben 1 1 frt. Kazinczy F. Utazásai 4 kötetben 1 1 frt. Sagen 1 20 kr. Kész K. Hunyady J. utolsó hadjárata 1 50 kr. Knautz N. Az országos tanács története. 1 20 kr. — Evmutató Fejéhez 1 20 kr. — Kortan 1 4 frt. Koch A. A dunai trachyt csoport 1 2 frt. Koltok Tára (Régi Magyar) I, II, III, kötet 1 frt. — Krusper J. Légűnieti észleletek 1 60 kr. Leveletár (Magyar) I kötet 1 1 frt. 20 kr. Magyar L. Délafrikai utazásai I, kötet 1 1 frt. 50 kr. — levelei 1 1 frt. Magyar helynévsírei, 1877 1 20 kr. A magyar nyelv rendszere 1 20 kr. Matkovits S. Vasuti viteldijkak, 1 1 frt. Maturay T. Történ. bibliai és guyyoros magy. énekek 1 1 frt. Mócay M. Elmékedések, 1 10 kr. Művelészetű kalauz. Römer és Henszlmantól, 1 2 frt. 50 kr. Nyelvémléktár, I, II, III, IV, V, kötet 1 2 frt. Ovid átváltozásai, 1 60 kr. Pályamunkák, (Történeti) I, kötet 1 20 kr. — II, kötet 1 20 kr. Petényi S. J. hátrahagyott munkái I, kötet 1 20 kr. Petzov O. Felsőbb mennyiségtan 2 kötetben 1 3 frt. — Csillagászat 1 2 frt. 80 kr. II, Rókoczy F. űnéletrajza 1 3 frt. Rauer K. Lengyelhon bukása 1 20 kr. Römer F. A régi Pest 1 80 kr. Rapp J. Budapest helyrajzi története 1 50 kr. — Magyarország helyr. tört. I—II, köt. egyült 1 3 frt. 30 kr. Soltesz J. Fűvészet 1 80 kr. Sophocles Oedipus K. és Euripides Iphigeneia Aulisban egyült 1 20 kr. Szabó J. Légűniettan 1 80 kr. — Budapesti földtani leirása 1 30 kr. Szalldi J. Tapasztalati lélektan 1 20 kr. Szarvas G. A magyar igeidők 1 1 frt. Szinyei J. Repertoriuma I, szl. I, II, kötet 1 kötet 5 frt. — Repertoriuma II. szl. I, II, kötet 1 kötet 5 frt. Szöveg J. Utasítás 1 50 kr. Töteki J. gr. Hunyadiak kora, a kötet 3 frt. 50 kr. Theoreauk E. A helyes magyarság elevei 1 50 kr. Tibulnusz elegiai 1 50 kr. Tóty F. Régi magyar nyelvészek 1 2 frt. — Kazinczy F. és kora I—III, könyv. Egyült 1 1 frt. Tulko J. Kaassa története 1 50 kr. Udvardy J. Keresztény elem, 1 10 kr. Vambery A. Abuska, csagataji, szögyűtemény, 1 40 kr. Vass J. Hazai és külföldi iskolázás 1 50 kr. Vész A. A háromél, 1 20 kr. — A legyikisebb négyzetek 1 40 kr. Ziebszótár, (Német-magyar.) ára 50 kr. —

... kiválóbb része — Stitz tornatanár. Astán kigyalogoltunk az intézet kerijébe. A szak-és czélszerű felosztás, a gyönyörű űltetvények, a dúsán termő szőlőkert melynek nemes és zamatos fűrtjeiből kártyasaink kóstolót adtak, bőven jutalmazták fáradozásunkat, úgy hogy 4 legjobb benyomással és azon óhajjal hagyták el a vidék intézet, vajha virágoznék és gyarapodnék meggyenk, hazánk údvére! Ferk és Friedmann uraknak vendégzeretettükért köszönetünket és kartási fűdvözetlűket! W. F. —
 Hibaigazítás: Lapunk múlt számában a „Göcsei gazd. tudósítás“-ba egy hiba csúszott bele. E helyett: holdankint 44 keresztet, 24 kereszt álljon.
Csarnok.
Agonyolt.
 (Beszélyke)
W. Jankától
 (Folyt. és vége.)
 A csoda szép nő feléje tartott s meglógá kezeit.
 „Roza“ szólítá meg, lágy, megindult hangon.
 „Honor, te vagy az Honor“ kiáltá meglepetve s kiragadé kezeit a szép leányéból és egy székre veté magát s elfordult tőle.
 „Te haragszol reám Roza! bocssás meg nekem, én is elfeledtem a bántalmakat miket velem érzettél, feledd el te is az elmúltakat!“
 „Gyűlölök Honor, menj, én nem bocsátok meg soha.“
 Magunk is alig bíhattuk el, hogy az évek előtt oly rút leány ily szép virággá fejlett. E változás is a természet szeszélye s titkai közé tartozik.
 Honor mitsem sejtve, elfogadá Rozaszeghinek felé nyújtott karját és a tánczoló köz köz keveredtek, miáltal tört dőfték Roza ekeszeredett szívébe.
 Egé z a bál folyamán alatt, Rozaszeghy Honor oldalánál volt, ki igen szívélyesen beszélt vele. — — —
 Midőn pár nappal ezután, Roza ismét a varrósiskolába ment, mindannyian bámulva tekintettek reá. Nagyon halvány volt, s rozsz kedvének látszott lenni.
 Alig űtt le, midőn postás jelent meg és egy magyar újságot nyújtott át Evelinnék, ki azt, mohó gyorsasággal bontá fel. — A „Virágűzér“ tele divat lap volt az. Mindenki tesztűt figyelemmel nézett az öreg asszonyra, ki mosolygva olvasott egy cikket. Mert a jó öreg asszony szokása volt, midőn valami érdekes újságot olvasott, előolvasni a leánykának; s erre várakoztak ók. — Evelin néni köszöriute torkát s olvasa: „B... casino bál.“ Roza megrezsent és figyelt.
 E hó 15-én a casino-bál fényes sikernek örvendett. Már rég nem volt B...ben oly fényes hölgyközöreg, mint ez alkalommal. — Különösen kitűnt szépsége, szel-leme, és szenelésege által G... Honor kísasszony, ki a rozat ibolyát és kaméliát képviselte. Mint értesűltünk, Olaszország-ból jött, hova mint gyermek, gyógyítás miatt vitetek városunkból. Nem emlékezűnk, mikor tandolt termékekben oly tökéletes hölgy, mint G... Honor kísasszony. — Több kis nefeletje és jazmin, vonta még magára a közgyűlemet, s ezek közül említésre méltó: V. Fanny. S. Tekia stb.
 Ennyit olvasott Evelin néni, a bámuló leánykának s a halvány Rozához fordulva, megszólalt: „Nem kell már értelem korában becsmérem a gyűmölcsöt mert meg-e.ésűdöl ő lehet a legszebb, legízletesebb s akkor könnyen betörhetik kis toga a gyűyolódónak annak megzűléésénél.
 — Az isten igazságos! Méltatlan bánásmódjaért, e lap által hól nincs is megemlítve, meg lett büntötte. — — —
 Roza hisaságot ez annyira sérté, hogy nem ment többé e. a varrósiskolába.
 Mélyen volt sajtva Honor visszatérte által, kit pájai és szerény viselete folytán mindenki szeretett, s kit nemcsak mint Rozaszeghy nejét mutathatom be kedves olvasóimnak. —
 Roza is férjhez ment, de boldog nem lett többé soha.
 Első szerelme Honor férjét illette s a viszonzás nélküli szerelem volt méltó s bizony büntetése a gyermekkori guayolódásért! —

6622.
 n. i. 1877.

Zalamegye törvényhatósági bizottságának folyó 1877. évi September hó 3-dikán tartando rendes köz. ülésében felveendő Tárgyak sorozata:

Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról.
 A lemondás által üresedésbe jött a helyettesítés utján ideiglenesen betöltött bak-sai járási szolgabírói. állomásnak végleges betöltése.

Küldöttségi jelentés a közigazgatási járasok újabb beosztása tárgyában.
 A nagyméltóságú m. k. Belügyminisztérium leirta, melyel a szolgabírói segédi állomások vezérleése és az újabb járási beosztás iránt tartott tanácskozás eredményét felterjesztetni rendeli. —
 A nagyméltóságú m. k. Belügyminisztériumnak körrendelete, a gyámügyi és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló törvény végrehajtása tárgyában.
 A nu. m. k. Belügyminisztérium 34285 szám alatt kélt rendelete, a törvényhatóság 1878-évi közigazgatási- arva- és gyámügyi kiadásairól szóló költségvetés elkészítése és folyó évi október hó-ig leendő felterjesztése érdemében.

A nu. m. k. Belügyminisztériumnak 32984 számú rendelete a közegészségügyi körök újralakítása tárgyában.
 A tapolcazi megyei épület eladására vonatkozó 20433 számú magas belügyminis-terii rendelet.

Pézügyminis-terii leirat mely szerint a közdök kezeléséről szóló törvénynek oly módok kívánt megváltoztatása, hogy a kir. adóhivataloknál közvetlen fizetésre kötelezettek is, adójukat a bőszerűen fizethessék, idő előttinek talaltatott.

Földmívelés- ipar- és kereskedelem-ügyi minis-terii leirat mely mellett a magyarországi létenyészés emelése érdekében annakú reszvénytársaság alapzabályait megküldi.

Adam József szolgabíró ur jelentése, melyel néhai Kutly Antal volt szl.-békáliai r. kath. tanító özvegyének nyugdíjaztatása ügyében tartott tárgyalására vonatkozó ész-szes iratokat érdemi határozat hozatala vé-vegett beterjeszti.

Stastics Károly szolgabíró ur jelen-tése kíséretében beterjeszti néhai Berecz György szentpéteruri volt r. kath. tanító özvegyének nyugdíjaztatása tárgyában megtartott tárgyalásra vonatkozó összes iratokat, érdemi határozat hozatala végett.

Nagy József zalaegerszegi járási szolgabíró ur jelentése kíséretében beterjeszti Andrásida község képviselői testületének a községi kanászakház elcséresése iránt hozott határozatát, törvényhatósági jóvá-hagyás végett. —

Vranitsa Károly szolgabíró ur jelen-tése kíséretében beterjeszti Brezje község kérvényét, melyben a felső Hrascsányi kö-nyezőségéből való kitérését ér a Vizszent-györgyi körjegyzőséghez leendő csatlottatásat megengedtetni kéri.

Vranitsa Károly szolgabíró ur jelen-tése kíséretében beterjeszti az újból alakított felső Mihályovezi körjegyzőséghez tar-tozó kis községeknek e jegyzői fizetés és díjazabás megállapítására vonatkozó sza-bályrendeletet, jóváhagyás végett.

Vranitsa Károly szolgabíró ur az V. H. gykertület által 51 01 nagyságu községi ingatlan vagyon eladására iránt hozott köz-ségi képviselői testületi határozatot törvény-hatósági jóváhagyás végett bemutatja.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék el-nökének átirata, melylyel Keszthely váro-sának az ottani kir. járásbíróóság telekvi-helyiségeért a már korábban kiállított kö-telezvénynyel biztosított évi 250 fton fölül még 50 ft évi bérek az igazságtügyi tárca részére leendő megtérítése iránti potnyilat-kozatát; törvényhatósági jóváhagyás végett átteszi. —

Örvényes község kérvénye, melyben 1500 ft kötsűn fű.vételéhez törvényható-sági jóváhagyást kér. —

Jankovich József helyettes szolgabíró ur jelentése, mely mellett Perlak község képviselői testületének az ottani községi körviselő szabadkézből bérbeadására vonat-kozó határozatát törvényhatósági jóvá-hagyás végett bemutatja.

Krób Pál tanfelügyelő ur megkeresése, mely mellett a tárnoki községi iskola föl-építésére adott álamsegélynek az iskola

... a megyei közönségnek átirata, mely mellett a kiűtött orosz-török háborúval szemben követendő politika tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —

Az aradi kereskedelmi- és iparkamra átirata, mely mellett a szeszdó törvényjavaslat módosítása tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —

Zala-Egerszeg városának a megyei betegápolási alap 1876 évi zárszámadásában előforduló kétszeres járuléok befizetése alóli felmentése érdemében. —

Sáros megye közönségének átirata, mely mellett a megyei házi pénztár behozatala érdemében a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —

Tornamégye közönségének átirata, mely mellett az izraelita congressusi költségek behajtása körüli eddigi eljárás megváltoztatása tárgyában a nu, vallás- és közoktatási minisztériumhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —

Somogyvármegye közönségének átirata, mely mellett a kiűtött orosz-török háborúval szemben követendő politika tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —

Az aradi kereskedelmi- és iparkamra átirata, mely mellett a szeszdó törvényjavaslat módosítása tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát pártolás végett megküldi. —

Zala-Egerszeg mezőváros tanácsának folyamodványa, melyben a megyében fennálló meterméretek hitelesítő hivatalok hatáskörét az illető községek kijelölésével meghatározatni kéri. —

A magyar nemzeti múzeum igazgatóságának átirata a magyarországi czéhekre vonatkozó adatok összegyűjtése s kiadása tárgyában. —

Helyi és megyei hírek.

Kaiser Zsigmond
 megh. aug. 27.

Zala-Egerszeg városa egy igen derék, becsületes polgárát veszítette el. Magán uton azon sajnálatos hirt vesztétek, hogy Kaiser Zsigmond ur rövid, de hajdalmas betegsége után e hó 27-én délután 4 órakor meghalt. Ha igaz az aminő szüntén magán uton értesűlünk, hogy a keresztény lakosság meg-huzatta a lélekharangot, s ismérve paratlan jótékonyaságát, nincs okunk kételkedni ebben, akkor eléggé jellemzték azon általános tisztelést és becsűlést, melben a boldogult rezesűlt. A szegények valóságos atyja és gyámoló volt; mindig kész volt segíteni ott, a hol a szűkeg megkivánta, és jótékonyaságát mindig úgy gyakorolta, hogy ez feltűnést ne okozzon. A szegényekre nevezve, kik reá mindig számíthattak, hajdalmas vesz-téséget okozott az ő halála. Legyen neki könnyű a föld. —

Iskolai értesítés. A zala-egerszegi polgári iskolának az 18778 tanévben az V. osztály is életbe lész léptette. A beiratások augusztus hó 30. 31-én és september hó három első napjában eszközöltetnek a polgári iskola épületében. A szabályszerű előada-sok september hó 4-én kezdődnek.

Zala-Egerszeg augusztus hó 27. 1877.
 Udvardy Ignác,
 polgári iskolai igazgató.

Sümegh városa a megye néptanító közűl sokak előtt sokáig kedves emlékekben fog maradni. A lakosok kiváló szivossége és valódi vendégzeretete az órakat, melyeket e kies fekvésű városban töltöttünk, siróppend perczégek tette. Így a többek között csak dicsőnettel emlékezűtünk meg Kohu kávéáról, kinek fizetést nem csak azért, mert italai kiválóan jók és olcsók, hanem a pontos szolgálát miatt bárkinek ajánlhatjuk, ki újat Sümeghen keresztűl veszi. —

A tapolcazi iparos ifjus. egyesület, mely még csak nem rég alapított s melynek elnöke Dr. Löwensohn M. ur alelnöke pedig Friedmann Alajos felső népiiskolai ta-

... Witt tanító — sümeghi közgyűlésűnk alkalmával megtudtuk, hogy a tapolcazi gaz-dasági felsőbb népiiskola — még nem o-szlott fel. „Hogyan, kérdezök, lesz ez inté-zetről az ideű nem jelent meg „Értesítő?“ Erre aztán egyszerűen azt a furcsa feleletet kaptuk, hogy a városnak arra való pénze nincs. Valóban furcsa. Ha azt nem akar-juk fel tenni — és nem akarjuk, mert le-hotellen — hogy Tapolca városa oly fél-tékeny intézetére, miszerint ennek fennállá-sát azért nem tudatja a környékre, hogy idegen növendékek ne keljen felvenni, akkor csak azt lehet következtetűnk, hogy mostoha gyermekének tekintű. Pedig — figyelmes és körűlményes megtekintése után mondhatjuk — megérdemli, hogy edes gyer-mekének ölelheti keblére. Ferk igazgató és Friedmann tanár urak voltak oly szívó-sék az intézetűl növendékei által készített munkákat megmutatni és a feldolgozandó anyag és szűkegsége eszközök miképeni ke-zelést magyarazni. Legűkább meglepűtűnk a kész számkalapok, és különféle kefek által, melyek oly csinosak voltak, hogy alig tud-tuk elképzelni, hogyan sajtűthattak el ma-gúknak oly rövid idő alatt ez ügyességet a 13—14 éves növendékek. A vegytani és természettani készűletek nagyobb részűt jó karban — a másik részűt sehol sem ta-láltuk. E tekintetben se sajnálom a város néhány száz forintot. A torna-eszközök leg-

... Felelős szerkesztő:
HOFFMANN MOR.
Hirdetés.
 A t. vidéki szűlőknek, kik gyerme-keiket az itteni izr. kerék. tanodába vagy polg. iskolába és gymnasiumba járatják, alóírott ajánkokzik ezeket mérsékelt felté-telek mellett teljes ellátásra elfogadni. A növendékek kívánatra a francziányelvben is gymnasium tanulók azonkivűl a héberben is **INGYEN** oktattnak.
 Nagy-Kanizsa, 1877, augusztusban
Guttreund Gabor
 ér. főlelői tanító és rabbinatusi űnök.

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész, gyógyít gyökerezen, fénys- és tartós siker biztoltása mellett mindenemü

TITKOS BETEGSÉGEKET

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint **magömléseket**, az ingerlékeny gyengédséget az ondófolysást, különösen a

TEHETETLENSÉGET (elgyengült férfierőt:)

- 2) húgyesófolyásokat (még oly idülteteket is), a **nemzórészek bujakeros fekélyeit** és mosodiendü bujakort minden alakjaiban és elcsúfításaiban,
- 3) **húgyesőszióküléseket**,
- 4) friss és idült **nyákfolyásokat** nőknél, az ugynevezett **fehér folyást** és az onnan eredő

magtalanságot;

- 5) **börkiütéseket**,
- 6) a **húgyhólyag betegségeit** és vizelet nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: **PESTEN**,

belváros, kigyó-utca 2. sz. a kigyó és városház-utca sarkán (Rottenbille féle házban) I. emelet, bement a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

423 24-5

EPILEPSIE

elkülönleg gyógyít **Dr. Killisch**
Drezdában, Wilhelmsplatz 4 (előbb
Berlin Majdnem 800 sikerrel gyógyítva

A Tyroler-féle leánynevelő intézet
Budapest, VII. kerépesi-ut 15. sz. 1. em

Német tanítványok mintája berendezve, jeles tanterv, világos, tiszta helyiség, magyar, német és francia oktatás, tökéletes kiképzés a tantárgyakban, különös tekintettel a tanítványok testi fejlődésére.

Benlakók és felkosztosók kedvező feltételek alatt vétetnek fel.
A későbbi tehetséges növendékekre — kiknek egyenlősége tültet iskolákban tekintetbe nem vétet — itt különös gond fordítottatik.

A növendékek kézi munkái a Budapesti tartott országos tantervkiallítás alkalmával elismerő oklevéllel kitüntetettek. Az iskola nyitott. I. e. szeptember hó 3-an. Programok, kézzel fogható munkák meg. 132. 3-1.

Präservatives

sebészeti ozélokra
EMPECHEUR

legújabb készítmények éjjeli megemlések megakadályozására, dartsát 2 treret használati utasítással együtt széküld

Zieger János Gráciban,
gummi-csíkek és kálmagasságok rokkára.

Mosse Rudolf

hirdetési hivatala

ezennel tisztelettel tájékoztatja miszerint, Budapest a Perenczek házárban 11 sz. alatt

FIÓKROKOT

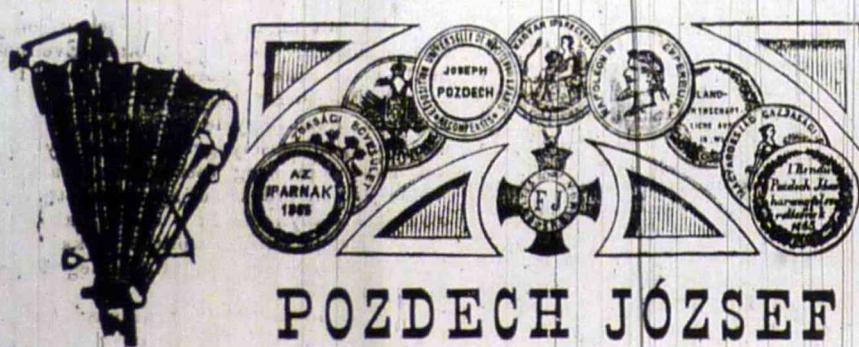
nyitott

és hirdetési megbízásokat vállaményi, helyi és külföldi hirdap számára a legelőcsöb árak mellett, pontosan és szilárdan teljesítend.

Legújabb hirdap listástrom ingyen.

Milhofer Ödön

hatóágilag engedélyezett
zálogintézetben N. Kanizsán
mindennemű arany- ezüst és ékszer-
tárgyakra, valamint sorajegy-
gyek és értékpapírokra is a le-
hető legnagyobb összeg adatik,
a legmérsékeltebb kamatok fi-
zetése mellett.
Postán küldött nemű tárgyakra
hasonlóképen kész vagyok a
megfelelő összegű pontosan és
gyorsan át küldeni.
374 12-26

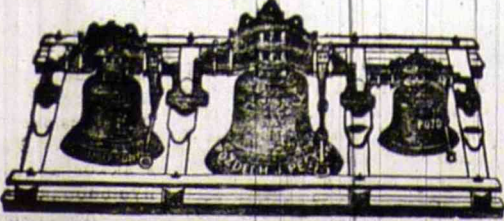

POZDECH JÓZSEF

harangok új felszerelésének és harangállványok feltalálója, kir. szab. fuvógyárnok és nagy-szerkovács Budapest, VI. ker., gyár-utca 16 sz saját házában ajánlja találmányait a tisztelt építészek és érdekeltek becses figyelmébe. Tisztelt építész-
akármikor megtekinthetik gyárában a különféle mintákat, harangok felszereléséről és tornyok berendezéséről.

Elkészít saját szab. modora szerint új harangokat. Ezen modor alkalmazásánál a harang nem repedhet meg; 24-szer tovább tart mint a régi felszerelésnél, megtartja eredeti tisztaságát. Szokt tornyokban nagy harangok is alkalmazhatók; a falazatok semmi rozogást — a melyet a régi felszerelésnél kikerülni teljes lehetetlen — nem szenvednek s a harangozáshoz hatodrésze sem szükséges lehetik azon erőnek, mely a régi módnál. Számtalan bizonyítvány igazolja ezt.

Ezen új felszerelési modornak célszerűsége s előnye annyira el van ismerve, hogy nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is nagy sikert aratott. Ezen modor alkalmazásánál a harang nem repedhet meg; 24-szer tovább tart mint a régi felszerelésnél, megtartja eredeti tisztaságát. Szokt tornyokban nagy harangok is alkalmazhatók; a falazatok semmi rozogást — a melyet a régi felszerelésnél kikerülni teljes lehetetlen — nem szenvednek s a harangozáshoz hatodrésze sem szükséges lehetik azon erőnek, mely a régi módnál. Számtalan bizonyítvány igazolja ezt.

Arjezycoké kivánságra díjmentesen küldetnek.

Továbbá ajánlja az újonnan feltalált harangállványait kovacsolt vasból, melyek s kkal kisebb tért foglalnak el és szilárdabbak mint a faállványok. — Az első magyar, ugy bel- mint külföldön legjobb hírnévben álló fuvó-gyáram

kövöcsfűzhelyeket dus választékban készítheti. Mindenféle horonyok és satuk kijavítatnak, úlok elkészíttetnek acéltornyok; készülnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapások, harangtűk stb.

MEGNYITÁSI JELENTÉS

Van szerencsém jelenteni, hogy a postai hivatal a törvényes kikötés bejegyztet az alábbi

POZDECH JÓZSEF

VIII. út vasárter Nr. 1

ozikozták — tszokolata és a dom ezet-ÉYÉRT nyitoltam meg.

Üsszek írtedem a bel- és külföld legelőcsöb rendelési formáival, azon kellmes haljzaboz tszok, hogy minden igényeknek megfelelően és mindennemű comromentának ellenlathatok. Jó, megantás ari készítés által mindig azon tszok, hogy becses bizalmát megnyerjem és kérem szíves megfendelését.

RAVBAR teljes társulat

Számháza: 10 Dick M József

Ezen ecet, egyetlen a magra hánában kálmáté Diktatissák, fő-zárók, saláta elkészítésére és mint udító itál sziljvat használhatik 430 5-1

Nyeremény húzás

Mar 1877. Szeptember 1-jén a sorozatban kihuzott

Os. kir. 1839-ki

államsorsjegyeknek

Meg a kísérlet tart. eladnak:

Egy egész a Sorozatban huzott 1839-ki sorsjegyet 900 ft

Egy ötöd 1839-ki " 175 "

Egy felét az utóbbiból " 40 "

Egy negyedet " 45 "

Egy tízedet " 19 ft

Predeti-Ossio leveleket az 1839-iki sorsjegyekről

Egy darab " 7 ft

Két, különbéle sorozattal 13 " 13 "

Ut " 30 "

Aszajuk

Nyeremény-jegyeket 18 huzott sorozattal csak 10 fütyi havi fűz-fizetésel.

Gfín- és Carwaglio váltóüzlet.

Bécs I. Karlsruhse N. 5.

Váltsóbeti megbízatások vidván mellett pontosan teljesíthetnek. (126 4-

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében kaphatók

MINDENMŰ

TANKÖNYVEK az 1877-8.

tanévre

Budapesti szabott áron.

Jegyzékek: Főgymnasium-, Real-, Polgári- és Népiskolák számára ingyen szolgáltatnak ki.